

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(Α.Τ.Ε.Ι.Θ.)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
(Σ.Ε.Υ.Π.)

ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ & ΚΟΣΜΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

**ΤΑ ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ**

Πτυχιακή εργασία
της Σπουδάστριας

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ του Γεωργίου

Μάθημα: Πτυχιακή Εργασία

Επόπτης Καθηγήτρια: Καράτση Παναγιώτα

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010

Σκοπός

Σκοπός είναι να μελετήσουμε τα ιαματικά λουτρά και να δούμε ποια είναι η σχέση τους με την αισθητική. Αρχικά θα μελετήσουμε τα ιστορικά στοιχεία των ιαματικών λουτρών από την ελληνική μυθολογία μέχρι και την νεότερη Ελλάδα. Στην συνέχεια θα δούμε τις ακριβείς έννοιες και τους ορισμούς των ιαματικών πηγών αλλά και τις περιοχές της Ελλάδος όπου θα τις συναντήσουμε. Ακόμη θα δούμε τις ιδιότητες και τα στοιχεία του ιαματικού νερού, τους τρόπους χρησιμοποίησης του και την θεραπευτική του δράση. Επίσης θα μελετήσουμε τους τρόπους αξιοποίησης του ιαματικού νερού στα καλλυντικά. Σημαντικό είναι να μάθουμε σε ποιες περιπτώσεις ενδείκνυται και σε ποιες αντενδείκνυται η χρήση της λουτροθεραπείας. Ακόμη θα μελετήσουμε τις μορφές της υδροθεραπείας : λουτροθεραπεία, ποσιθεραπεία, πηλοθεραπεία, εισπνοθεραπεία και θαλασσοθεραπεία. Στο τέλος θα προσδιορίσουμε την έννοια του σπα, τις θεραπείες μέσω των σπα, την εξέλιξη και φυσικά το μέλλον των σπα.

The aim

The aim is to study the spa and see what their relationship to aesthetics. Initially we will study the historical evidence of the hot springs from Greek mythology up to modern Greece. Then we see the precise concepts and definitions of the hot springs and areas of Greece where he will meet. Also we will see the properties and elements of spa water use patterns and its therapeutic action. It will also consider how use of spa water in cosmetics. It is important to know under what circumstances it is appropriate and what the inappropriate use of spa. Even we will study the forms of hydrotherapy: Bathing, drinking therapy, fangothepathy, inhalation and thalassotherapy. In the end we will define the meaning of the spa, the spa treatments instrument, evolution and future of the natural spa.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	6
1:1 Ελληνική μυθολογία.....	6
1:2 Αρχαίοι Έλληνες.....	6
1:3 Ασκληπιείο.....	7
1:4 Ηρόδοτος-Ιπποκράτης.....	7
1:5 Ρωμαϊκή εποχή.....	7
1:6 Βυζάντιο.....	8
1:7 Αναγέννηση – Ευρώπη.....	8
1:8 Νεότερη Ελλάδα	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ – ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	10
2.1 Ιαματική λουτροθεραπεία	10
2.2 Νερά φυσικών πηγών	10
2.3 Υδροθεραπεία	10
2.4 Ανακηρυγμένες Ιαματικές Πηγές Ελλάδος.....	10
2.5 Το "προφίλ" των λουτροπόλεων της Μακεδονίας όπως το κατέγραψε το ΑΠΕ-ΜΠΕ.....	13
2.6 Υπάρχουσα κατάσταση.....	15
2.7 Ιαματικές πηγές τουριστικής σημασίας	16
2.8 Ιαματικές πηγές τοπικής σημασίας	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ	19
3.1 Τρόποι χρησιμοποίησης του ιαματικού νερού.....	19
3.2 Θεραπευτική ενέργεια ιαματικών νερών	20
3.3 Η θεραπευτική δράση των ιαματικών λουτρών.....	22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΡΟΥ	28
4.1 Η γένεση των μεταλλικών νερών	28
4.2 Ενδεικνύμενα είδη νερών.....	28
4.3 Αρχές και ιδιότητες του νερού.....	30
4.4 Η Λουτροθεραπεία βασίζεται στις παρακάτω κύριες ιδιότητες του Ιαματικού νερού.....	31
4.5 Πως εκτιμάται η αξία των μεταλλικών στοιχείων του νερού.....	31
4.6 Πίνακας.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 :ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	34
5.1 Γενικοί κανόνες της λουτροθεραπείας.....	34
5.2 Ενδείξεις της υδροθεραπείας.....	34
5.3 Αντενδείξεις της υδροθεραπείας.....	36
5.4 Κατηγορίες παθήσεων και ενδεικνύμενες ιαματικές πηγές Ελλάδος.....	37
5.5 Σύγχρονες αντιλήψεις για ενδείξεις και αντενδείξεις της ιαματικής λουτροθεραπείας στις ρευματικές παθήσεις.....	37
5.6 Ποιες ρευματικές παθήσεις ωφελούνται από την ιαματική λουτροθεραπεία	38
5.7 Εφαρμογή της ιαματικής λουτροθεραπείας σε μετατραυματικές και μετεγχειρητικές καταστάσεις	39
5.8 Μπορεί κάποιος να υπολογίσει και σε άλλους παράγοντες για το αποτέλεσμα της ιαματικής λουτροθεραπείας	39
5.9 Ύστερα από όσα αναφέρθηκαν για την αξία της ιαματικής λουτροθεραπείας, προβάλλει το ερώτημα αν ο άρρωστος μπορεί να βρει τη σχετική θεραπεία στις λουτροπηγές μας ή αυτές πρέπει να οργανωθούν ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες απόψεις για την αποτελεσματικότητα της ιαματικής λουτροθεραπείας;	40
5.10 Συμπεράσματα	40
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 :ΤΑ ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΡΑ ΣΤΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΜΟΡΦΕΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	43
7.1 Εσωτερική υδροθεραπεία.....	43
7.2 Εξωτερική υδροθεραπεία.....	43

7.3 Θεραπευτικά οφέλη της Υδροθεραπείας	43
7.4 Η Υδροθεραπεία είναι κατάλληλη για τις παρακάτω παθήσεις	44
7.5 Ειδικές τεχνικές υδροθεραπείας	44
7.6 Οι Λουτροπόλεις ανάλογα με τον φυσικό πόρο που αξιοποιούν διακρίνονται σε Κέντρα Υδροθεραπείας (ιαματικό ή θαλάσσιο νερό) και Κέντρα Κλιματοθεραπείας (κλίμα).....	45
7.7 Μορφές υδροθεραπείας	47
7.8 Λουτροθεραπεία	47
7.9 Ποσιθεραπεία	48
7.10 Πηλοθεραπεία	50
7.11 Εισπνοθεραπεία.....	51
7.12 Θαλασσοθεραπεία	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΠΑ	55
8.1 Υγεία μέσα από το νερό.....	55
8.2 Έννοια του spa	55
8.3 Ταξινόμηση τύπων spa.....	55
8.4 Πρόσφατα στοιχεία για την προσέλευση στα spa στην ευρωπαϊκή ένωση {E.E.}.....	56
8.5 Δημοφίλης τεχνικές και θεραπείες	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 : ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ SPA.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 : Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ DAY SPA.....	61
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	63
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	92

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεραπευτικός - Ιαματικός τουρισμός

Η φύση εκτός από σπάνια τοπία και ιδιαίτερες φυσικές ομορφιές, «χάρισε» στην Ελλάδα και πηγές με σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά λουτρά αποτελούν μέρος του εθνικού πλούτου της χώρας, ενώ οι θεραπευτικές τους ιδιότητες ήταν γνωστές, ήδη από τους αρχαίους χρόνους.

Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι είναι διάσπαρτοι στην ελληνική επικράτεια, ενώ τα νερά των συγκεκριμένων πηγών διαφέρουν από τα συνηθισμένα, είτε λόγω της υψηλής τους θερμοκρασίας είτε λόγω της παρουσίας σπάνιων δραστικών συστατικών. Τα νερά αυτά χαρακτηρίζονται ως μεταλλικά εξαιτίας της θερμοκρασίας ή της γενικής τους χημικής σύστασης. Εκτός από τις ψυχρές μεταλλικές πηγές υπάρχουν και οι θερμοπηγές, με τις οποίες οικοδομήθηκε ένας κλάδος θεραπευτικής αγωγής, η ιαματική υδροθεραπεία (θερμαλισμός).

Η γεωγραφική κατανομή των πηγών δεν είναι τυχαία, καθώς συνδέεται είτε με τεκτονικά γεγονότα, όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών του Καϊάφα, της Κυλλήνης και του Λαγκαδά, είτε με ηφαιστειακές δραστηριότητες όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών των Μεθάνων, της Μήλου, της Λέσβου, της Σαμοθράκης και της Λήμνου.

Η υδροθεραπεία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αντιμετώπιση πολλαπλών παθήσεων, όπως είναι τα αρθρικά και οι ρευματοπάθειες, και διακρίνεται σε δύο είδη:

-την εσωτερική, η οποία περιλαμβάνει την ποσιθεραπεία (πόση ιαματικών νερών), εισπνοθεραπεία (εισπνοή των αερίων ή των σταγονιδίων των μεταλλικών νερών) και τις πλύσεις (στοματικές, ρινικές, γυναικολογικές)

-την εξωτερική, η οποία περιλαμβάνει τα λουτρά, τις καταιωνίσεις (για ορισμένο χρόνο το σώμα δέχεται το θερμομεταλλικό νερό, που έρχεται με ψηλή ή χαμηλή πίεση) τις υδρομαλάξεις (το σώμα δέχεται την πίεση του νερού), την υδροκινησιοθεραπεία (συνδυασμός λουτροθεραπείας και κινησιοθεραπείας, όσο το σώμα βρίσκεται στο νερό) και την πηλοθεραπεία (εφαρμογή πηλού, που έχει «ωριμάσει», σε σημεία του σώματος με διάφορες παθήσεις).

Για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού και γενικότερα, του τουρισμού υγείας, λειτουργούν ήδη δύο κέντρα θαλασσοθεραπείας στην Κρήτη, εφοδιασμένα με το ειδικό σήμα λειτουργίας του Ε.Ο.Τ. και είναι υπό κατασκευή άλλα δύο. Σε αυτήν την κατηγορία τουριστικής υποδομής περιλαμβάνονται, επίσης, τα 14 υδροθεραπευτήρια (ιδιοκτησίας Ε.Ο.Τ.), στα οποία εξυπηρετούνται ετησίως περί τα 100.000 άτομα, με 1.400.000 θεραπευτικές αγωγές (λούσεις, κλπ.) καθώς και δεκάδες άλλες ιαματικές πηγές που λειτουργούν από τοπικούς φορείς και προσφέρουν στους επισκέπτες σύγχρονες υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών. [22]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της γεωλογικής δομής διαθέτει μεγάλο αριθμό μεταλλικών πηγών. Φυσικές αναβλύσεις θερμού και ψυχρού μεταλλικού νερού δίπλα σε λίμνες και ποτάμια, σε ορεινού όγκους, σε ακρογιαλιές και σε πεδινές εκτάσεις, μαρτυρούν ένα πλούσιο υδάτινο ιαματικό δυναμικό σε

διαφορετικά περιβάλλοντα του ελληνικού γεωγραφικού χώρου. Η χρήση του νερού αυτού στην υπηρεσία της ανθρώπινης σωματικής και ψυχικής υγείας αποτελεί γεγονός αναμφισβήτητο και πανάρχαιο. Πολλές από τις πηγές αυτές διαχρονικά συνδέθηκαν με την τέχνη, την παράδοση, τους μύθους και τις δοξασίες.[1]

1.1 Ελληνική μυθολογία

Το νερό αποτελεί για την ελληνική μυθολογία πρωταρχικό ζωτικό στοιχείο, το οποίο συνδέεται με την βλάστηση, τη γονιμότητα της γης, την υγεία και ευεξία. Πολλές από τις πηγές που είναι γνωστές ως σήμερα, συσχετίστηκαν με θεότητες και τους αποδόθηκαν ιαματικές ιδιότητες. Ο Ηρακλής συνήθιζε, με προτροπή της θεάς Αθηνάς, να λούζεται στις ιαματικές πηγές των Θερμοπυλών και της Αιδηψού, προκειμένου να γιατρεύεται από τις κακουχίες και να ανακτά τις δυνάμεις του μετά από κάθε άθλο. Η θεά Άρτεμις ήταν προστάτιδα των ιαματικών νερών. Συνήθιζε να λούζεται σε σπήλαια μαζί με τις νύμφες που τη συνόδευαν. Οι νύμφες, οι οποίες ήταν κόρες του Δία και ονομαζόταν Ναϊάδες και Υδριάδες, ήταν θεότητες συνδεδεμένες με τις ιαματικές και μαντικές ιδιότητες του υγρού στοιχείου. Η θεά Άρτεμις λατρευόταν στη Θερμή Λέσβου και στην Κασταλία πηγή, κοντά στο μαντείο των Δελφών. Οι προσκυνητές του ιερού ήταν υποχρεωμένοι, πριν πάρουν τον χρησμό, να πιουν νερό από την πηγή και να πλύνουν τα χέρια τους για να εξαγνιστούν.[1]

1.2 Αρχαίοι Έλληνες

Τα Ομηρικά έπη αντανakλούν τις αντιλήψεις των Αχαιών για την καθαρτήριο δύναμη του νερού και αποτυπώνουν τη βαθιά σχέση των ιεροτελεστιών με νερό. Κάθε θρησκευτική τελετή, δέηση, μύηση, κάθαρση νεκρού, προϋποθέτει νίψη ή λούση με νερό. Ο καθαρός με το νερό είναι επιβεβλημένος σε όλες τις κρίσιμες στιγμές της ανθρώπινης ζωής: στη γέννηση, το γάμο, το θάνατο. Το πλύσιμο είναι συνυφασμένο με τη σπονδή, την προσευχή και την θυσία. Στα Ομηρικά έπη βρίσκουμε μαρτυρίες για ψυχρά και θερμά λουτρά, τα οποία φαίνεται να ήταν συνήθεια τόσο των ανδρών, όσο και των γυναικών.[1]

1.3 Ασκληπιείο

Το πρώτο ιατρικό μέτρο που εφαρμοζόταν στους επισκέπτες των ασκληπιείων ήταν το λουτρό με διάφορες μορφές για τον καθαρό των άρρωστων προσκυνητών. Το φημισμένο ασκληπιείο της Επιδαύρου θεωρείται ότι αποτελεί το κατ'εξοχήν ιερό της υδρολατρείας και της υδροθεραπείας. Το ασκληπιείο της Κω είχε λουτήρες για την υδροθεραπεία και κρήνες με άφθονο νερό. Εκτός των ασκληπιείων την ίδια εποχή των 6^{ου} και 5^{ου} π.Χ. αιώνα, δραστηριοποιούνταν γιατροί που γνώριζαν την δύναμη των νερών και την χρησιμοποιούσαν για θεραπευτικούς σκοπούς. [1]

1.4 Ηρόδοτος-Ιπποκράτης

Οι αναβλύζουσες πηγές της ελληνικής φύσης δεν μπορούσαν παρά να παρατηρηθούν από τους ιστορικούς και τους γιατρούς της αρχαιότητας. Ο Ηρόδοτος παρατηρεί πρώτος τα ιαματικά νερά και συνιστά τη λουτροθεραπεία, ενώ ο Ιπποκράτης μελετά τις δράσεις των θερμών και ψυχρών λουτρών στον ανθρώπινο οργανισμό και καθορίζει τις παθήσεις για τις οποίες ενδείκνυται η χρήση τους, ενώ γίνεται η πρώτη κατάταξη των θερμομεταλλικών νερών ανάλογα με το χρώμα, τη γεύση και την οσμή τους.[2] Οι αντιλήψεις του για το κλίμα και τις θεραπευτικές ιδιότητες των νερών και των λουτρών, θα αποτελέσουν τις θεμελιώδεις αρχές πάνω στις οποίες θα συγκροτηθούν οι επιστήμες της κλιματοθεραπείας και της υδροθεραπείας και η επίδραση τους θα παραμείνει ισχυρή έως σήμερα. [1]

Οι μετά τον Ιπποκράτη Έλληνες γιατροί εξακολουθούν να εφαρμόζουν την υδροθεραπεία για την αντιμετώπιση διαφόρων παθήσεων. Κύριοι εκπρόσωποι ο Ηρόφιλος, ο Ερασίστρατος, ο Μούσας στη ρωμαϊκή εποχή και ο Παύλος ο Αιγινήτης στα βυζαντινά χρόνια. Στη διάρκεια του Μεσαίωνα, που το πνεύμα υποτάσσεται σε δεισιδαιμονίες και προκαταλήψεις, πλήττεται και η υδροθεραπεία. Αναζωογονείται και πάλι στις αρχές του 16ου αιώνα, οπότε και προσεγγίζεται με επιστημονική μεθοδολογία. Στις αρχές του αιώνα οργανώνονται οι ιαματικές πηγές της πατρίδας μας. Στην εποχή μας, που η εναλλακτική και προληπτική ιατρική αποτελούν επιστημονικούς τομείς έρευνας και εφαρμογής, η χρήση των ιαματικών νερών για την αντιμετώπιση διαφόρων παθήσεων μπορεί να δώσει σημαντικό αποτέλεσμα για την ανθρώπινη υγεία. [2]

1.5 Ρωμαϊκή εποχή

Οι αρχαιοελληνικές κατακτήσεις στον τομέα της υδροθεραπείας συνεχίστηκαν στη Ρωμαϊκή εποχή. Οι Ρωμαίοι ήταν πραγματικοί λουτρολάτρες, καθώς το λούσιμο ήταν για αυτούς κοινωνική υποχρέωση και οι μη λουόμενοι, οποιοδήποτε και εάν ήταν, τιμωρούνταν. Τα υδροθεραπευτήρια ονομαζόταν <<balnea>>

από την ελληνική λέξη <<βαλανεία>>. Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της λουτροθεραπείας, έπαιξε η πρόοδος που συντελέστηκε στα υδραυλικά συστήματα νερού. Οι Ρωμαίοι στο χώρο των ιαματικών πηγών έκτισαν μεγάλες και πολυτελείς εγκαταστάσεις, που εκτός από θεραπεία, τις χρησιμοποιούσαν και για αναψυχή. Στον Ρωμαϊκό κόσμο τα λουτρά και οι θέρμες αποτέλεσαν το επίκεντρο της

καθημερινής ζωής στα αστικά κέντρα, καθώς όπως λέγεται οι ρωμαίοι επισκέπτονταν τα λουτρά δύο έως έξι φορές ημερησίως. [1]

1.6 Βυζάντιο

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο και παρά τις αντιρρήσεις ορισμένων πατέρων της εκκλησίας, η χρήση των λουτρών και της υδροθεραπείας στον ελληνικό χώρο συνεχίζεται. Οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν τα βαλανεία μέχρι το τέλος της αυτοκρατορίας. Στην μεσοβυζαντινή περίοδο, τα μοναστήρια διέθεταν λουτρά για τους μοναχούς τα οποία, όταν δεν τα χρησιμοποιούσαν, τα άνοιγαν για το κοινό πολλές φορές έναντι πληρωμής. Κατά πάσα πιθανότητα οι μικρότερες αυτές εκκλησιαστικές λουτρικές εγκαταστάσεις αντικατέστησαν σταδιακά τα μεγάλα βαλανεία. Η χρήση των ιαματικών λουτρών περιορίστηκε στο ελάχιστο ή και έπαυσε μετά το πέρας της βυζαντινής περιόδου. [1]

1.7 Αναγέννηση – Ευρώπη

Οι σημαντικές εξελίξεις που συντελέστηκαν στην Ευρώπη την μακρά περίοδο από την αναγέννηση έως τους νεότερους χρόνους, επέδρασαν καθοριστικά στην αντίληψη για την υδροθεραπεία. Με τη συνδρομή των φυσιογνωστικών επιστημών, της φυσικής και της χημείας, η υδροθεραπεία πέρασε από τον εμπειρισμό στην επιστημονική τεκμηρίωση, και βεβαίως, σε νέες ανακαλύψεις και προοπτικές. Η έντονη κινητικότητα στον ιαματικό τουρισμό, η κατασκευή κλιματοθεραπευτικών κέντρων, η έκρηξη σχετικών εκδόσεων και η δυναμική ανάπτυξη του θερμαλισμού, άλλαξαν τα δεδομένα της υδροθεραπείας. [1]

1.8 Νεότερη Ελλάδα

Η κατά βάση αγροτική Ελλάδα σε αντιστοιχία με την βιομηχανική Ευρώπη, δεν εντάχθηκε στα σχήματα πάνω στα οποία αναπτύχθηκε ο ευρωπαϊκός θερμαλισμός. Παρ όλες τις δυσκολίες, η πρώτη κυβέρνηση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, ασχολήθηκε με την εκμετάλλευση των ιαματικών πηγών. Στο πλαίσιο αυτό, το 1830, συγκροτήθηκε για πρώτη φορά, επιστημονική επιτροπή με σκοπό την ανάλυση και αξιολόγηση των ιαματικών πηγών ενώ η οργάνωση των λουτροπόλεων άρχισε στις αρχές του 20^{ου} αιώνα. [1]

Σήμερα οι ιαματικές πηγές είναι στην αρμοδιότητα του εθνικού οργανισμού τουρισμού (ΕΟΤ). Ως προς το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς οι σημαντικότερες (τουριστικής σημασίας) ανήκουν στον ΕΟΤ, ενώ οι υπόλοιπες ανήκουν στην τοπική αυτοδιοίκηση ή είναι ιδιωτικές. [4] Ιστορικά δοκίμια, κτίσματα και έργα τέχνης φτάνουν διαμέσου των αιώνων στις μέρες μας και αποτελούν ζωντανή μαρτυρία ενός πολιτισμού με φιλοσοφία και αρχές για την φροντίδα της ανθρώπινης υγείας. Σε κάθε ιστορική περίοδο οι αντιλήψεις για τη χρήση του ιαματικού νερού ήταν ανάλογες με τις αντιλήψεις που επικρατούσαν για τον άνθρωπο και σύμφωνες με την οργάνωση των κοινωνιών τους. Οι λουτρότοποι της Ελλάδας και το θερμαλιστικό περιβάλλον των ιαματικών πηγών, στάθηκαν στους αιώνες χώρος συνάντησης, επικοινωνίας, θεραπείας, αναψυχής, ψυχαγωγίας, ευεξίας και χαλάρωσης. Φιλοξένησαν γενιές ανθρώπων που φρόντισαν την προσωπική τους υγεία και που με ευχαρίστηση πειραματίστηκαν σε υγιεινές συνήθειες, συμπεριφορές και στάσεις ζωής. Σήμερα,

όσο ποτέ άλλοτε, στα θερμαλιστικά κέντρα οι επισκέπτες οφείλουν να αξιοποιούν και να αυξάνουν τις ατομικές τους ικανότητες και να εξασκούν με γνώση και συνείδηση τις επιλογές που αφορούν στην ίδια τους την σωματική και ψυχική υγεία. [1]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ – ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2.1 Ιαματική λουτροθεραπεία

Λέγοντας ιαματική λουτροθεραπεία εννοούμε την εφαρμογή των ιαματικών νερών στη θεραπευτική του ανθρώπου. Το είδος αυτό της θεραπείας αποτελεί μέρος της φυσικοθεραπείας, δηλαδή η χρησιμοποίηση των φυσικών μέσων στη θεραπευτική.[7]

2.2 Νερά φυσικών πηγών

Τα νερά των φυσικών ή ιαματικών πηγών είναι νερά, που πηγάζουν μέσα από πετρώματα και βράχους που βγαίνουν από τα έγκατα της γης . Είναι μεταλλικά νερά , που περιέχουν διαλυμένα μεταλλικά συστατικά - όπως νάτριο , κάλιο, ασβέστιο , μαγνήσιο, ράδιο, σίδηρο, ιώδιο , φωσφόρο και θείο - ή αέρια- όπως διοξείδιο του άνθρακα , υδροθείο , άζωτο, οξυγόνο και υδρογόνο . [6]

2.3 Υδροθεραπεία

Υδροθεραπεία είναι η θεραπευτική αγωγή η οποία στηρίζεται στη χρήση του Ιαματικού Νερού. Βασίζεται στην αξιοποίηση των φυσικών και χημικών αναγκών του ανθρώπινου οργανισμού. Η μορφή, ο τρόπος, η διάρκεια και η συχνότητα της θεραπείας καθορίζουν τα αποτελέσματα της.

2.4 Ανακηρυγμένες Ιαματικές Πηγές Ελλάδος

Όπως έχουν ανακηρυχθεί μέχρι το 2002

Θράκης και Ανατολικής Μακεδονίας

Νομός Έβρου

1. Ι.Π. Τραϊανούπολης
2. Ι.Π. Ψαροθέρων

Νομός Καβάλας

1. Ι.Π. Ελευθερών
2. Ι.Π. Κρηνίδων

Νομός Ξάνθης

1. Ι.Π. Γενησαίας
2. Ι.Π. Εχίνου

Νομός Δράμας

1. Ι.Π. Θερμών Παρανεστίου

Κεντρικής Μακεδονίας

Νομός Θεσσαλονίκης

- 1 Ι.Π. Σέδες
- 2 Ι.Π. Λαγκαδά
- 3 Ι.Π. Νέας Απολλωνίας
- 4 Ι.Π. Σουρωτής

Νομός Κιλκίς

- 5 Ι.Π. Γιάννες

- 6 Ι.Π. Πικρολίμνης
- 7 Πήλος Πικρολίμνης
- 8 Υδρογεώτρηση Πικρολίμνης

Νομός Πέλλας

- 9 Ι.Π. Αριδαίας
- 10 Ι.Π. Λουτροχωρίου

Νομός Σερρών

- 11 Ι.Π. Νιγρίτας
- 12 Ι.Π. Σιδηροκάστρου
- 13 Ι.Π. Αγκίστρου

Νομός Χαλκιδικής

- 14 Ι.Π. Αγ. Αποστόλων
- 15 Ι.Π. Αγ. Νικολάου

Δυτικής Μακεδονίας

Νομός Καστοριάς

- 1 Ι.Π. Αμμουδάρας

Νομός Γρεβενών

- 2 Ι.Π. Κιβωτού

Νομός Φλώρινας

- 3 Ι.Π. Ξινού Νερού
- 4 Ι.Π. Αγραπιδίων – Λιμνοχωρίου

Ηπείρου

Νομός Άρτας

- 1 Ι.Π. Χανοπούλου

Νομός Πρεβέζης

- 2 Ι.Π. Πρεβέζης

Νομός Ιωαννίνων

- 3 Ι.Π. Αμάραντου
- 4 Ι.Π. Καβασίλων – Πυξάρια

Θεσσαλίας

Νομός Καρδίτσας

- 1 Ι.Π. Σμόκοβου
- 2 Ι.Π. Σουλαντά
- 3 Ι.Π. Δράνιτσας – Καϊτσάς

Νομός Λάρισας

- 4 Ι.Π. Κόκκινου Νερού

Δυτικής Ελλάδας

Νομός Αιτωλοακαρνανίας

- 1 Ι.Π. Αγ. Βαρβάρου
- 2 Ι.Π. Αγραπιδόκαμπου
- 3 Ι.Π. Κόκκινου Στεφανίου
- 4 Ι.Π. Κρεμαστών Βάλτου
- 5 Ι.Π. Λιτσεκίου
- 6 Ι.Π. Μουρστιανού
- 7 Ι.Π. Στάχτης Ποριάρη
- 8 Ι.Π. Χέλοβα Μπανιώτη

Νομός Αχαΐας

- 9 Ι.Π. Αραχωβίτικων
- 10 Ι.Π. Σελιανίτικων

Νομός Ηλείας

- 11 Ι.Π. Καϊάφα
- 12 Ι.Π. Κουνουπελίου
- 13 Ι.Π. Κυλλήνης
- 14 Ι.Π. Ξυλόκερας
- 15 Ι.Π. Πουρνάρι Πελόπιου
- 16 Ι.Π. Φρασίνιας

Στερεάς Ελλάδας

Νομός Εύβοιας

- 1 Ι.Π. Αιδηψού
- 2 Ι.Π. Γιάτρων

Νομός Φθιώτιδας

- 3 Ι.Π. Θερμοπυλών
- 4 Ι.Π. Καλλιδρομου
- 5 Ι.Π. Καμένων Βούρλων
- 6 Ι.Π. Κονιαβίτη
- 7 Ι.Π. Παλαιόβραχας
- 8 Ι.Π. Πλατύστομου
- 9 Ι.Π. Υπάτης

Νομός Φωκίδας

- 10 Ι.Π. Κίρρας

Αττικής

Νομός Αττικής

- 1 Ι.Π. Ευρυάλης Γλυφάδας
- 2 Ι.Π. Λίμνη Βουλιαγμένης
- 3 Ι.Π. Μεθάνων
- 4 Ι.Π. Σουβάλας Αίγινας

Πελοποννήσου

Νομός Αρκαδίας

- 1 Ι.Π. Ηραία Γορτυνίας

Νομός Κορινθίας

- 2 Ι.Π. Λουτρακίου
- 3 Ι.Π. Λουτρών Ωραίας Ελένης

Νομός Μεσσηνίας

- 4 Ι.Π. Βρομονεριού

Βορείου Αιγαίου

Νομός Λέσβου

- 1 Ι.Π. Αγίου Ιωάννη
- 2 Ι.Π. Ευθαλούς
- 3 Ι.Π. Θέρμης
- 4 Ι.Π. Κόλπου Γέρας
- 5 Ι.Π. Πολυχίτου
- 6 Ι.Π. Χριστιανού

Νομός Σάμου

- 7 Ι.Π. Θερμό Λευκάδας Ικαρίας
- 8 Ι.Π. Ικαρίας
- 9 Ι.Π. Ποταμίου

Νομός Χίου

- 10 Ι.Π. Αγιασμάτων

Νοτίου Αιγαίου

Νομός Δωδεκανήσου

- 1 Ι.Π. Αγίου Φωκά Κω
- 2 Ι.Π. Θερμών Καλύμνου
- 3 Ι.Π. Καλλιθέας Ρόδου
- 4 Ι.Π. Μανδρακίου Νισύρου

Νομός Κυκλάδων

- 5 Ι.Π. Αδάμαντος Μήλου
- 6 Ι.Π. Κύθνου

Ιόνιων νήσων

Νομός Ζακύνθου

- 1 Ι.Π. Ξύγκια Ορθωνίων

Κρήτης

Νομός Ηρακλείου

- 1 Ι.Π. Πανασσού

Νομός Χανίων

- 2 Ι.Π. Μέσα Χωριό (Λιμπινάρε)
- 3 Ι.Π. Τζανουδιανίων

[1]

2.5 Το "προφίλ" των λουτροπόλεων της Μακεδονίας
όπως το κατέγραψε το ΑΠΕ-ΜΠΕ

Νομός Πέλλας

Λουτρά Λουτρακίου ή Πόζαρ

Ακόμη και με τον υδράργυρο να βρίσκεται υπό το μηδέν, οι επισκέπτες απολαμβάνουν τις βουτιές τους, αφού η θερμοκρασία του νερού αγγίζει τους 37 βαθμούς Κελσίου. Περίπου 800.000 άτομα επισκέπτονται κάθε χρόνο το Πόζαρ. Προέρχονται από την Ελλάδα και από γειτονικές χώρες (Βουλγαρία, ΠΓΔΜ, Ρουμανία) και καλύπτουν όλες τις ηλικιακές ομάδες. Στη λουτρόπολη λειτουργούν ξενώνες δυναμικότητας 200 κλινών με τις τιμές των δωματίων να κινούνται κοντά στα 40 ευρώ. Η λουτρόπολη διαθέτει δύο υδροθεραπευτήρια που περιλαμβάνουν δέκα κλειστές πισίνες και μια εξωτερική.

Νομός Σερρών

Λουτρά Αγκίστρου

Δίπλα στο παλιό πέτρινο κτίσμα (χαμάμ) υπάρχει ξενοδοχείο, δυναμικότητας 14 δωματίων, που το διαχειρίζεται η Κοινοτική Επιχείρηση. Μόνο τα Σαββατοκύριακα, οι επισκέπτες ανέρχονται περίπου σε 500. Το 90% των επισκεπτών είναι ηλικίας 18 έως 40 ετών και επιλέγουν την περίοδο από Σεπτέμβριο μέχρι και Μάρτιο για να "απολαύσουν" τα λουτρά. Εκτός από το παραδοσιακό χαμάμ υπάρχουν και άλλα τέσσερα. Οι τιμές στο ξενοδοχείο κυμαίνονται από 40 έως 50 ευρώ. Πάντως, η υπάρχουσα υποδομή δεν φαίνεται να επαρκεί για να εξυπηρετήσει πλήρως τις απαιτήσεις των επισκεπτών.

Λουτρά Σιδηροκάστρου

Ακόμη και σοκολατοθεραπεία "επιστράτευσε" η Δημοτική Επιχείρηση Λουτρών Σιδηροκάστρου για τους περίπου 55.000 επισκέπτες, που δέχονται κάθε χρόνο τα Λουτρά Σιδηροκάστρου. Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Δημοτικής Επιχείρησης, Σωτήρη Αβράμη, σύντομα θα εγκαινιαστεί και ένα νέο spa center. Η λουτρόπολη διαθέτει ξενοδοχείο με 90 δίκλινα δωμάτια, υδροθεραπευτήριο με ατομικούς και ομαδικούς λουτήρες και 17 σύγχρονες μπανιέρες υδρομασάζ. Η τιμή του δωματίου είναι 47 ευρώ.

Θερμά Νιγρίτας

Η Λουτρόπολη, ιδιοκτησίας ΕΟΤ και με φορέα λειτουργίας την Εταιρία Τουριστικής Ανάπτυξης λειτουργεί από τον Ιούνιο μέχρι τον Οκτώβριο. Το υδροθεραπευτήριο διαθέτει ξενοδοχείο Γ' κατηγορίας με 64 κλίνες. Η τιμή του δωματίου είναι 12 ευρώ.

Νομός Κιλκίς

Λουτρά Πικρολίμνης

Στο οργανωμένο κέντρο πηλοθεραπείας - υδροθεραπείας οι επισκέπτες ανέρχονται ετησίως σε περίπου 30.000. Καλύπτουν όλες τις ηλικιακές ομάδες. Προέρχονται τόσο από διάφορες περιοχές της χώρας όσο και από το εξωτερικό (Αμερική, Καναδά, Ρουμανία, Κύπρο). Το Κέντρο συνδυάζει μεθόδους όπως: λασποθεραπεία - πηλοθεραπεία (στεγασμένο πηλοθεραπευτήριο με ομαδικές πισίνες για άνδρες και γυναίκες)- υδροθεραπεία (ατομικές μπανιέρες υδροθεραπείας με ιαματικό νερό). Το ξενοδοχείο διαθέτει 30 δωμάτια και λειτουργεί όλο το χρόνο. Οι τιμές των δωματίων κινούνται γύρω στα 40 ευρώ.

Νομός Καβάλας

Λουτρά Ελευθερών

Τα λουτρά Ελευθερών «περιμένουν» τη ρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου για τον ιαματικό τουρισμό προκειμένου να προχωρήσει η αξιοποίησή τους όπως δήλωσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο διευθυντής της Αναπτυξιακής Επιχείρησης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Καβάλας, Χρήστος Σίμου. Τα λουτρά, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, είναι ανοικτά από 1 Ιουνίου έως 31 Οκτωβρίου. Υπάρχει υδροθεραπευτήριο με ομαδικούς και ατομικούς λουτήρες καθώς και ξενοδοχειακή μονάδα δυναμικότητας 180 κλινών. Οι τιμές κυμαίνονται από 22 έως 26 ευρώ.

Νομός Χαλκιδικής

Λουτρά Αγίας Παρασκευής

Ομαδική πισίνα, δύο χαμάμ χωρητικότητας 10-12 ατόμων, σάουνα, οκτώ υδρομασάζ και ατομικοί λουτήρες βρίσκονται στη διάθεση των περίπου 70.000 ατόμων που επισκέπτονται κάθε χρόνο τα Λουτρά της Αγίας Παρασκευής. Στο στάδιο ολοκλήρωσης βρίσκεται η κατασκευή ξενοδοχειακής μονάδας που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες των επισκεπτών. Προς το παρόν οι επισκέπτες διαμένουν σε ενοικιαζόμενα καταλύματα που βρίσκονται στον οικισμό. Οι τιμές κυμαίνονται από

30 έως 40 ευρώ. Η λουτρόπολη που «απευθύνεται» σε όλες τις ηλικίες , λειτουργεί από τον Ιούνιο μέχρι και τον Οκτώβριο.

Νομός Θεσσαλονίκης

Ιαματικά Λουτρά Νέας Απολλωνίας

Ανακαινισμένες και σύγχρονες εγκαταστάσεις διαθέτει πλέον η Λουτρόπολη της Νέας Απολλωνίας που είναι κτισμένη δίπλα στη λίμνη Βόλβη. Μάλιστα από φέτος λειτουργεί όλο το χρόνο. Διαθέτει δύο ξενοδοχεία, δυναμικότητας 45 και 48 δωματίων αντίστοιχα, ξενώνες (ενοικιαζόμενα διαμερίσματα) και ένα υδροθεραπευτήριο με 54 ατομικούς λουτήρες, μία κλειστή πισίνα 50 ατόμων, δύο σάουνες χωρητικότητας έξι ατόμων, ένα χαμάμ χωρητικότητας δέκα ατόμων και ένα υδρομασάζ έξι ατόμων. Οι επισκέπτες υπολογίζονται σε περίπου 15.000 το χρόνο, σύμφωνα με τον διευθυντή της δημοτικής επιχείρησης, Γιώργο Ματθαίου. Η τιμή δωματίου στο ξενοδοχείο είναι στα 44 ευρώ.

Ιαματικές πηγές Λαγκαδά

Υδροθεραπευτήριο με δύο χαμάμ, το ένα εκ των οποίων είναι βυζαντινού χαρακτήρα, διαθέτει -μεταξύ άλλων- η Δημοτική Επιχείρηση Εκμετάλλευσης Ιαματικών Πηγών Λαγκαδά. Στο χώρο του υδροθεραπευτηρίου - που λειτουργεί όλο το χρόνο- υπάρχουν υδρομασάζ, σύγχρονοι ατομικοί λουτήρες και φυσιοθεραπευτήριο αλλά και δύο εξωτερικές πισίνες ολυμπιακών προδιαγραφών. Το υδροθεραπευτήριο επισκέπτονται ετησίως περίπου 60.000 άτομα, ενώ οι διανυκτερεύσεις στο ξενοδοχείο της επιχείρησης (δυναμικότητας 82 δωματίων και 152 κλινών) φθάνουν τις 20.000 ετησίως (από περίπου 7.000 πελάτες). Οι τιμές δωματίου κυμαίνονται από 28 έως 45 ευρώ ενώ οι τιμές τόσο για το χαμάμ και για τους λουτήρες είναι 4,20 ευρώ. Η Λουτρόπολη είναι ιδιοκτησίας ΕΟΤ.

Ιαματικά λουτρά Θέρμης

Η λουτρόπολη, ιδιοκτησίας δήμου Θεσσαλονίκης, λειτουργεί από τον Ιούλιο μέχρι το Νοέμβριο. Διαθέτει εννέα ατομικούς λουτήρες, δύο πισίνες χωρητικότητας 10-12 ατόμων και δύο ξενοδοχεία των 10 και 53 δωματίων, αντίστοιχα. Οι τιμές για τα δωμάτια κυμαίνονται από 11 έως 16 ευρώ, ενώ 7 ευρώ κοστίζει η μπανιέρα. [5]

2.6 Υπάρχουσα κατάσταση

Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) υπάρχουν καταγεγραμμένες 822 Πηγές Θερμομεταλλικών Νερών στην Ελλάδα, από αυτές οι 752 δύνανται να αξιοποιηθούν. Σήμερα από τις 752 πηγές χρησιμοποιούνται οι 348 (42%) σε μεγάλο ή μικρό βαθμό, είναι δε επίσημα ανακηρυγμένες οι 77 από αυτές.

Οι Γεωγραφική κατανομή των Ι.Π. έχει ως εξής.

Στερεά Ελλάδα 156

Θεσσαλία 57

Ήπειρος 56

Μακεδονία 115

Θράκη 25
Πελοπόννησος 114
Νησιά 229

2.7 Ιαματικές πηγές τουριστικής σημασίας

Αιδηψός-Ευβοίας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ,(Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού) λειτουργεί με Αυτεπιστασία.

Βουλιαγμένη Αττικής, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, ευρίσκεται σε διαδικασία παραχώρησης στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καβάλας.

Ικαρία - Σάμου.

Α)." Ασκληπιός" (πρώην Μουσταφά), ιδιοκτησίας Δήμου Αγ. Κηρύκιου.

Β)."Απόλλων " Θερμά Ικαρίας, ιδιοκτησίας Δήμου Αγίου Κηρύκιου.

Γ)." Σπήλαιο" Θερμά Ικαρίας, Ιδιοκτησίας Δήμου Αγ. Κηρύκιου.

Δ)."Κράτσα" Θερμά Ικαρίας, ιδιωτική.

Ε). Θερμό Λευκάδος Ικαρίας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, δεν λειτουργεί.

Καϊάφας Ηλείας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, λειτουργεί με αυτεπιστασία ΕΟΤ.

Καλλιθέα Ρόδου, ιδιοκτησίας ΕΟΤ παραχωρημένη στη Κοινότητα Κοσκινούς.

Κουνουπέλι Ηλείας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ παραχωρημένη στις Κοινότητες Μανωλάδας, Κουνουπελίου, Βάρδας δεν λειτουργεί.

Κύθνος Κυκλάδων, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, λειτουργεί με αυτεπιστασία.

Κυλλήνη Ηλείας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ , μισθωμένη μέσω διαγωνισμού, στον όμιλο "Δασκαλαντωνάκη" για 40 χρόνια, αρχής γενομένης από έτους1998.

Λουτράκι Κορινθίας.

Α). Υδροθεραπευτήριο ΕΟΤ, δεν λειτουργεί.

Β). Ποσιθεραπευτήριο ΕΟΤ, λειτουργεί με αυτεπιστασία ΕΟΤ.

Γ). Υδροθεραπευτήριο του Δήμου, λειτουργεί από την Δημοτική Επιχείρηση ΔΕΤΑΛΠ.

Νιγρίτα Σερρών, ιδιοκτησίας ΕΟΤ.

Α). Υδροθεραπευτήριο, λειτουργεί με Αυτεπιστασία ΕΟΤ.

Β). Εμφιαλωτήριο, δεν λειτουργεί.

Μέθανα Πειραιώς, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, τρεις πηγές, λειτουργεί με Αυτεπιστασία ΕΟΤ.

Σμόκοβο Καρδίτσας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, παραχωρημένη στην κοινότητα Λουτροπηγής μέχρι του έτους 2028 χωρίς αντάλλαγμα.

Σουρωτή Θεσσαλονίκης, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, παραχωρημένη στην κοινότητα Σουρωτής μέχρι του έτους 2028, η λειτουργία της έχει ανατεθεί στην Κοινοτική Επιχείρηση Σουρωτής. Το 5% επί των ακαθαρίστων εσόδων διατίθεται για έργα Τουριστικής Σημασίας στην περιοχή.

Ξινό Νερό Φλώρινας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, παραχωρημένη στην Κοινότητα Ξινού Νερού μέχρι του έτους 2028. Το 5% επί των ακαθαρίστων εσόδων διατίθεται για έργα Τουριστικής Σημασίας στην περιοχή. Η λειτουργία της έχει ανατεθεί στην Κοινοτική Επιχείρηση.

Κίρρα Φωκίδας, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις δεν αξιοποιήθηκε ποτέ.

Ποτάμιο Σάμου, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, δεν αξιοποιήθηκε ποτέ.

Λαγκαδάς Θεσσαλονίκη, ιδιοκτησίας ΕΟΤ, παραχωρημένη στην "ΑΞΕ ΑΣΤΗΡ" μέχρι του 2015.

B). Υπάτης
Θερμοπυλών
Πλατύστομου
Κονιαβίτη
Ψωρονέρια

Οι τρεις πρώτες λειτουργούν μέχρι σήμερα με αυτεπιστασία.

Η αξιοποίηση όλων των πηγών που αναφέρονται στο (β) θα γίνει με την παραχώρηση της Εκμετάλλευσης αυτών με Διεθνή Πλειοδοτικό Διαγωνισμό, ο οποίος θα λάβει χώρα την 5.4.99.

2.8 Ιαματικές πηγές τοπικής σημασίας

Οι λειτουργούσες Ιαματικές πηγές Τοπικής Σημασίας είναι 44, μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται οι Ιαματικοί Πηλοί της Πικρολίμνης Κιλκίς και των Κρηνίδων Καβάλας, οι οποίοι πρόσφατα ανακηρύχθηκαν και λειτουργούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Επίσης στη διαδικασία ανακήρυξης (υπογραφή Π.Δ. ανακήρυξης), βρίσκεται το "Σπήλαιο Αγίου Γεωργίου Κιλκίς", ως χώρος θεραπείας για ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος " Σπηλαιοθεραπεία".

Μεταξύ των 44 Ιαματικών Πηγών Τοπικής Σημασίας περιλαμβάνονται τα Ατμόλουτρα Αμάραντου Ιωαννίνων μοναδικά του είδους στην Ελλάδα.

Ιαματικές πηγές τοπικής σημασία

Είναι οι εξής.

- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΠΡΕΒΑΖΑΣ 48 100 ΠΡΕΒΕΖΑΣ.
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓ.ΒΑΡΒΑΡΟΥ 300 04 ΤΡΥΦΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ 81 100 ΛΙΣΒΟΡΙ ΛΕΣΒΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓ. ΦΩΚΑ 85 300 ΚΩΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ 84801 ΜΗΛΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΜΜΟΥΔΑΡΑΣ 52 200 ΑΜΜΟΥΔΑΡΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ 44 100 ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΩΝ 260 01 ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΑΓΙΑΣΜΑΤΩΝ 82 100 ΧΙΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΠΕΛΛΑΣ 58 400 ΛΟΥΤΡΚΙ ΠΕΛΛΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΞΥΘΛΟΚΕΡΑΣ 27 100 ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΞΥΛΟΚΕΡΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΠΑΛΑΙΟΒΡΑΧΑΣ 35 003 ΠΑΛΙΟΒΡΑΧΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΓΕΝΗΣΑΙΑΣ 67 100 ΝΕΑ ΚΕΣΣΑΝΗ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΓΙΑΛΤΡΩΝ 34 300 ΓΙΑΛΤΡΑ ΕΥΒΟΙΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΔΡΑΝΙΤΣΑΣ ΚΑΙΤΣΑΣ 35 010 ΜΑΚΡΥΡΑΧΗ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΕΧΙΝΟΥ 67 300 ΘΕΡΜΑ ΞΑΝΘΗΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΕΥΘΑΛΟΥΣ ΛΕΣΒΟΥ 81 100 ΜΥΘΗΜΝΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΘΕΡΜΗΣ ΛΕΣΒΟΥ 81 100 ΘΕΡΜΗ ΛΕΣΒΟΥ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΘΕΡΜΩΝ ΚΑΛΥΜΝΟΥ 85 200 ΚΑΛΥΜΝΟΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ 30 100 ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΟΚΚΙΝΟ ΝΕΡΟ 41 001 ΚΑΡΔΙΤΣΑ ΛΑΡΙΣΗΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ ΠΗΞΑΡΙΑΣ 44 100 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΚΟΛΠΟΥ ΓΕΡΑΣ 81 100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ

- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΛΙΤΣΕΚΙΟΥ 30 100 ΛΙΤΣΕΚΙ- ΑΙΤ/ΝΙΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΘΕΡΜΗ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ (ΣΕΔΕΣ) 546 25
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ 62 300 ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ 85 303 ΝΙΣΥΡΟΣ ΔΩΔ/ΝΗΣΟΥ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΜΟΥΡΤΣΙΑΝΟΥ 300 11 ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ-ΑΙΤ/ΝΙΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ 54 624 Ν. ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ-ΘΕΣ/ΝΙΚΗ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΗΣ 68 100 ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΗ-ΕΒΡΟΥ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΧΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 47 100 ΧΑΝΟΠΟΥΛΟ - ΑΡΤΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ- ΧΕΛΟΒΑ ΜΠΑΝΙΩΤΗ 300 03 ΛΥΣΙΜΑΧΙΑ ΑΙΤ/ΝΙΑ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΣΟΥΒΑΛΑΣ ΒΑΘΥ ΑΙΓΙΝΑΣ 185 31
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΨΑΡΟΘΕΡΜΩΝ 680 02 ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ ΕΒΡΟΥ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΣΕΛΙΑΝΙΤΙΚΩΝ 25 100 ΑΙΓΙΟ Ν. ΑΧΑΙΑΣ
- ΙΑΜΑΤΙΚΗ ΠΗΓΗ ΣΤΑΧΤΗΣ ΠΟΡΙΑΡΗ 300 62 ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΛΗΝΗΣ
- Ι.Π. ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ ΚΙΛΚΙΣ- ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
- Ι.Π. ΚΡΗΝΙΔΩΝ ΚΑΒΑΛΑΣ- ΠΗΛΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΩΝ-ΛΥΔΙΑΣ.

Στη διαδικασία της ανακήρυξης βρίσκονται οι Ι.Π.

1. Ι.Π. Κιβωτού Γρεβενών.
2. Ι.Π. Λουτροχωρίου Πετραίας Πέλλας.
3. Ι.Π. Θερμία Παρανέστι Δράμας.
4. Ι.Π. Αγραπιδιών και Λιμνοχωρίου Φλωρίνης. [8]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΝΕΡΟΥ

3.1 Τρόποι χρησιμοποίησης του ιαματικού νερού

Αυτοί βασίζονται στους παράγοντες δράσης του ιαματικού νερού. Έτσι:

1. Με τις εισπνοές γίνεται διείσδυση του ραδονίου στον οργανισμό
2. Στην ποσιθεραπεία με υπότονα (ολιγομεταλλικά) και ισότονα νερά εμφανίζεται δράση διουρητική, χολαγωγική και γενικά στο μεταβολισμό. Η ποσιθεραπεία ενδιαφέρει πολλές παθήσεις και από τις ρευματικές, όπως την ουρική αρθρίτιδα και ενδεχομένως την εκφυλιστική αρθροπάθεια. Χρησιμοποιούνται τα νερά Λουτρακίου Καϊάφα, Πλατύστομου, Νιγρίτας, Σάριζας, Σουρωτής, Ξινού Νερού κ.α.
3. Εξωτερικές τεχνικές . Αυτές βρίσκουν μεγάλη εφαρμογή στις Ρευματικές παθήσεις . Αναφέρονται :

- Το λουτρό. Είναι καθολικό, ημίλουτρο, τοπικό, σε θερμοκρασίες 34-36°C . Εκτελείται σε ατομικό λουτήρα ,συνήθη ή ευρύχωρο, αλλά και σε πισίνα . Μπορεί να συνδυάζεται με καταιονήσεις ή υδρομαλάξεις, που επιφέρουν τόνωση των μυών.
- Το ατμόλουτρο που μπορεί να είναι τοπικό ή καθολικό,
- Το λασπόλουτρο που είναι επίσης καθολικό ή συνηθέστερα τοπικό (κατάπλασμα) στην περιοχή που πάσχει (ΣΣ,αρθρώσεις). Η δράση της λάσπης αποδίδεται κυρίως στις υψηλές θερμοκρασίες 40-46°C και πλέον. Είναι

γνωστοί οι επαγωγείς της θερμότητας , ότι τα στερεά σώματα κρατούν επί μακρό χρόνο τη θερμότητα και ότι τότε το ανθρώπινο σώμα την ανέχεται ευκολότερα . Γι' αυτό η λάσπη χρησιμοποιείται για δράση σε όργανα κατά βάθος (ΣΣ, ισχίο κτλ.). Αλλά η ιαματική λάσπη δεν αποτελεί ένα απλό μείγμα στερεού υποστρώματος και ιαματικού νερού. Το χόμα επιλέγεται από εδάφη ηφαιστιογενή, από προσχώσεις και έλη. Καλλιεργείται με το ιαματικό νερό για πολλούς μήνες ή χρόνια και υφίσταται

ζυμωτικές επεξεργασίες. Έτσι αποκτά φυσικοχημικές ιδιότητες με παρουσία ζώντων οργανισμών που διευκολύνουν την απορρόφηση του θείου και του ραδονίου, των φλεγμονωδών στοιχείων και την ελάττωση του πόνου.

Αξιόλογος τρόπος εφαρμογής του Ιαματικού νερού είναι η χρησιμοποίηση του σε πισίνες, που είναι η σήμερα από όλους αποδεκτή υδροκινησιοθεραπεία. Αυτή βρήκε μεγάλη εφαρμογή τις τελευταίες δεκαετίες και δεν νοείται σήμερα Υδροθεραπευτήριο ή και οργανωμένο φυσικοθεραπευτήριο χωρίς εφαρμογή υδροκινησιοθεραπείας . Με τη μέθοδο αυτή γίνεται εκμετάλλευση και των τριών παραγόντων του ιαματικού νερού – χημικού, θερμικού και μηχανικού -. Η υδροκινησιοθεραπεία εκτιμάται ιδιαίτερα για την πρόληψη μόνιμων βλαβών (όπως είναι οι παθολογοανατομικές αλλοιώσεις, οι ατροφίες, οι παραμορφώσεις, οι αγκυλώσεις) αλλά και για την αποκατάσταση κατά το δυνατόν, αυτών. [7]

3.2 Θεραπευτική ενέργεια ιαματικών νερών

Η ενέργεια των ιαματικών νερών κατά τους ειδικούς για την θεραπεία διαφόρων παθήσεων είναι φαρμακοδυναμική, θερμική, βιολογική και ραδιενεργή.

Η φαρμακοδυναμική ενέργεια οφείλεται στα διαλυμένα συστατικά των μεταλλικών νερών. Τα συστατικά αυτά είναι ιόντα και στο φορτίο τους οφείλεται κυρίως η ευεργετική επίδραση των διαλυμένων ουσιών. Η ποσότητα των διαλυμένων ουσιών, επομένως και των ιόντων εξαρτάται από την θερμοκρασία (υψηλή θερμοκρασία αυξάνει την διαλυτότητα), από την σύσταση των πετρωμάτων μέσα από τα οποία κυκλοφορεί το νερό, από την διάρκεια επαφής του με τα πετρώματα, από το βαθμό διαλυτότητας των πετρωμάτων από την πίεση του νερού σ' αυτά. Τα νερά αυτά περιέχουν στερεά διαλυμένα άλατα και αέρια. Κατά την χρήση των ιαματικών νερών, τα ιόντα είτε καθιλώνονται στο δέρμα, οπότε προκαλείται ερεθισμός του και έμμεσα ολόκληρου του οργανισμού, επιτυγχάνοντας έτσι την αύξηση της αμυντικής του ικανότητας, είτε διεισδύουν στο δέρμα. Το Υδροθείο αντίθετα απορροφάται και δρα κυρίως κατά των ρευματικών παθήσεων με τη μορφή του θείου. Το Διοξείδιο του άνθρακα απορροφάται επίσης και δρα ευεργετικά στην κυκλοφορία του αίματος και της αρτηριακής πίεσης.

Μέσων των εργασιών πολλών ερευνητών αποδείχθηκε ότι υπάρχει διαφορά ηλεκτρικού φορτίου μεταξύ ιαματικού νερού και αίματος. Έτσι ώστε κατά τη διάρκεια του λουτρού γίνεται μετακίνηση ιόντων από το μεταλλικό νερό προς το δέρμα και αντίστροφα. Κατά την είσοδο του ασθενούς στο νερό το δέρμα παρουσιάζει καταρχήν σπαστικά φαινόμενα, δηλαδή ελαφρύ ρίγος, ωχρότητα, μετά ακολουθούν αντιδραστικά φαινόμενα, έντονη ερυθρότητα, αίσθημα θερμότητας και καύσου, το οποίο συνεχίζεται και μετά το τέλος του λουτρού, οπότε και παρουσιάζεται άφθονη εφίδρωση.

Η θερμική ενέργεια του ιαματικού νερού συνίσταται στο ερεθισμό του δέρματος, εξαιτίας του οποίου η κυκλοφορία του αίματος γίνεται πιο έντονη και εναλλαγή της ύλης μεγαλύτερη.

Επίσης συντελούνται η αποβολή από τα ούρα αλάτων, ουρίας και ουρικού οξέως, η αύξηση των καύσεων εντός του οργανισμού, η αύξηση της λεμφικής κυκλοφορίας.

Η αποβολή τοξικών ουσιών, αλάτων, φαρμακευτικών ουσιών γίνεται και από το δέρμα. Μπορεί να προκληθεί ελάττωση του βάρους του σώματος με συχνές εφιδρώσεις και σε μερικές περιπτώσεις αφυδάτωση του οργανισμού και πύκνωση του δέρματος.

Τα ψυχρά λουτρά δρουν καταπραυντικά στο νευρικό σύστημα. Τα θερμά λουτρά διεγείρουν το κεντρικό νευρικό σύστημα μέσω των νευρικών απολήξεων του δέρματος.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι τα θερμά λουτρά μικρής διάρκειας έχουν ως αποτέλεσμα τη γενική οργανική ευεξία, ενώ αντίθετα τα θερμά λουτρά μεγάλης διάρκειας προκαλούν εξάντληση του οργανισμού. Γι' αυτό οι λουόμενοι πρέπει να υπακούουν απόλυτα στις οδηγίες του ιατρού, που αφορούν τη διάρκεια του λουτρού και τη θερμοκρασία του. Ειδικότερα αν υποφέρουν από καρδιακές παθήσεις ή ανωμαλίες της κυκλοφορίας.

Ανάλογα με τη θερμοκρασία του λουτρού μπορούμε να τα χωρίσουμε σε:

1. Ψυχρό λουτρό.
2. Δροσερό λουτρό
3. Ουδέτερο λουτρό

4. Θερμό λουτρό
5. Ήπια και καταπραϊντικά λουτρά.

Επιδράσεις ψυχρών - θερμών λουτρών:

1. Στην κυκλοφορία
2. Στην καρδιά
3. Στην υπέρταση
4. Στην αναπνοή
5. Στο δέρμα
6. Στο μεταβολισμό
7. Στο μυϊκό σύστημα
8. Στο νευρικό σύστημα
9. Στο αίμα

Η θεραπευτική δράση των ιαματικών νερών εξαιτίας της ραδιενέργειας οφείλεται αφενός στην μεταστοιχείωση του ραδίου και κυρίως στο ραδόνιο αφετέρου στα ραδιενεργά στοιχεία, τα οποία παραλαμβάνει το νερό από τα πετρώματα που περνάει.

Το Ραδόνιο εισέρχεται στο σώμα είτε από την αναπνευστική οδό είτε από το δέρμα. Από το δέρμα εισέρχεται μικρή ποσότητα Ραδονίου και παραμένει αυτό 1-2 ώρες μετά το λουτρό.

Το Ραδόνιο που εισέρχεται στον οργανισμό από την αναπνευστική οδό κατά την διάρκεια του λουτρού, διαχέεται εντός 15' στο αίμα και από εκεί στους ιστούς. Το Ραδόνιο λοιπόν έχει πολλές επιδράσεις σε νευραλγίες, νευρίτιδες στην αποβολή του ουρικού οξέως, στα ηπατικά και αδενικά κύτταρα, στους πνεύμονες και επινεφρίδια, στην ισορροπία του συμπαθητικού και παρασυμπαθητικού συστήματος.

Η βιολογική ενέργεια των ιαματικών νερών έγκειται στη βοήθεια του ανθρώπινου οργανισμού να αποβάλλει τα επιβλαβή προϊόντα της εναλλαγής της ύλης και να σταθεροποιήσει τη σύσταση των χυμών του. Με την πάροδο της ηλικίας παρατηρείται αστάθεια των χυμών του οργανισμού λόγω συνεχούς αλλαγής της φυσικοχημικής σύστασής τους. Η αστάθεια αυτή προξενεί τη συσσώρευση των προϊόντων της εναλλαγής της ύλης μέσω του αίματος στους ιστούς, στα όργανα και τις αρθρώσεις. Ο οργανισμός αμυνόμενος, προσπαθώντας να απαλλαγεί από τις επιβλαβείς αυτές ουσίες εμφανίζει παροξυσμούς χρόνιων παθήσεων.

Μερικοί συγγραφείς παραδέχονται την μηχανική επίδραση (λόγω υδροστατικής πίεσης) των λουτρών, η οποία δρα στη κυκλοφορία του αίματος και στη λειτουργία της αναπνοής. Έτσι έχουμε αύξηση της ροής της λέμφου και του φλεβικού αίματος κυρίως των κάτω άκρων, των οποίων οιδήματα από ελαττωματική κυκλοφορία, υποχωρούν.

Σε περιπτώσεις καρδιακών παθήσεων αντενδείκνυται τα καθολικά λουτρά γιατί οι μεταβολές της κυκλοφορίας εξαιτίας της υδροστατικής πίεσης έχει σαν αποτέλεσμα τον εξαναγκασμό της καρδιάς σε εντονότερη λειτουργία. Η υδροστατική πίεση ασκεί ευνοϊκή επίδραση και στη διούρηση λόγω ενίσχυσης της ροής του αίματος στα νεφρικά αγγεία.[10]

3.3 Η θεραπευτική δράση των ιαματικών λουτρών

Η θεραπευτική δράση των ιαματικών λουτρών αν και είναι γνωστή από τους π.Χ. χρόνους ακόμη και σήμερα δεν έχει διευκρινιστεί τελείως. Οι αρχαίοι Έλληνες γνώριζαν καλά μερικές ιδιότητες των ιαματικών νερών και λουτρών τα οποία χρησιμοποιούσαν όχι μόνο για θεραπευτικούς λόγους αλλά και για να διατηρούνται σε καλή φυσική κατάσταση. Θεωρούσαν τις ιαματικές πηγές σαν μυστηριώδεις θεότητες που περιέκλειαν μέσα τους ευεργετικούς και θεραπευτικούς "χυμούς" κατάλληλους για την θεραπεία των λουομένων ασθενών. Με την πρόοδο της επιστήμης και με τη χημική ανάλυση οι ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι θεραπευτικές ιδιότητες των λουτρών είναι δυνατόν να αποδοθούν:

A) στην παρουσία μεταλλικών αλάτων και στη διάσπαση τους,

B) σε ειδικές κολλοειδείς ουσίες και σε σπάνια αέρια.

Άλλες έρευνες απέδωσαν την θεραπευτική ιδιότητα των ιαματικών νερών στην ακτινοβολία την οποία αντλούν από τα βάθη της γης. Έτσι μπόρεσαν και οι βάσεις της ακτινεργείας ή ραδιενεργείας. Η ακτινεργεία ή ραδιενέργεια είναι η ιδιότητα των σωμάτων εκείνων τα οποία εκπέμπουν αυτομάτως και συνεχώς ακτινοβολία, δηλ. ακτίνες α, β, γ. Μία πιο σύγχρονη αντίληψη όμως είναι ότι η λουτροθεραπεία περιέχει την έννοια μιας ερεθιστικής θεραπείας σε ορισμένα όργανα όπως το ιώδιο στον θυρεοειδή αδένα και το θείο στους αθρικούς χόντρους. Το σύνολο όλων αυτών των αντιλήψεων κατά τη γνώμη μου αποτελεί την απάντηση στην ερώτηση που οφείλεται η θεραπευτική ιδιότητα των ιαματικών λουτρών. Τα λουτρά και τα ιαματικά νερά είναι διασκορπισμένα σ' όλη τη χώρα, γύρω από την παράκτια περιοχή, στο εσωτερικό αλλά και στα νησιά του Αιγαίου. Τα λουτρά στην Ελλάδα ταξινομούνται με βάση τη θερμοκρασία του νερού:

- σε κρύα (κάτω των 28°C)
- σε ζεστά (άνω των 28 °C)

Από τα πιο δημοφιλή είναι τα λουτρά της Αιδηψού με θερμοκρασία 78°C. Όπως σε πολλές άλλες χώρες η λουτροθεραπεία μπορεί να αντιπροσωπεύει την πρώτη εναλλακτική εφαρμογή σε φάρμακα για χρόνιες μη ανταποκρίσιμες φλεγμονώδεις ασθένειες καθώς επίσης μπορεί να θεωρηθεί συμπληρωματική προς την ιατρική αγωγή σε παθήσεις αναπνευστικές, γαστρεντερολογικές, γυναικολογικές, δερματολογικές και ορθοπεδικές.

Κατά τη διάρκεια μιας λουτροθεραπείας επιδρούν στον οργανισμό πολλά ερεθίσματα. Αυτά τα ερεθίσματα προέρχονται:

A) Τα εκ του περιβάλλοντος ερεθίσματα:

Η αλλαγή του περιβάλλοντος καθώς και ο τρόπος διαβίωσης ενός ατόμου κατά το 25ήμερο που κάνει λουτροθεραπεία το ότι δηλαδή είναι απαλλαγμένο από το άγχος της εργασίας, από το άγχος της οικογενειακής φροντίδας (δεν πάει τα παιδιά στο φροντιστήριο δεν τρέχει με τη ψυχή στο στόμα να προλάβει τα ραντεβού του δεν, δεν, δεν, ένα σωρό δεν), φέρουν μια ψυχική ηρεμία η οποία δρα ευεργετικά στο νευροφυτικό με αποτέλεσμα η λουτροθεραπεία να έχει ευεργετικά αποτελέσματα.

Άλλος παράγοντας είναι ο ψυχολογικός. Η πίστη δηλαδή που έχει ο ασθενής ότι με τη λουτροθεραπεία θα αποκατασταθεί το πρόβλημά του. Αυτή η πίστη του ενισχύεται ακόμα περισσότερο όταν πληροφορείται ότι άτομα με το ίδιο πρόβλημα έχουν ιαθεί.

B) Τα εκ λουτρού ερεθίσματα διακρίνονται:

α) Θερμικά

β) Χημικά

γ) Μηχανικά

A) Θερμικό ερέθισμα

Έχουμε θερμικό ερέθισμα όταν η θερμοκρασία του ιαματικού νερού είναι ανώτερη ή κατώτερη της θερμοκρασίας του σώματός μας η οποία καλείται ουδέτερη ή αδιάφορος και είναι 33° ως 34 °C. Έτσι ένα λουτρό με θερμοκρασία 21° ως 25°C χαρακτηρίζεται ως δροσερό, χλιαρό χαρακτηρίζεται αυτό με θερμοκρασία 26° - 32°C. Αδιάφορο αυτό με θερμοκρασία 33° - 34°C και από 38°C και πάνω υπέρθερμο. Τα θερμά λουτρά λοιπόν προκαλούν περιφερική υπεραιμία και χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία χρόνιων παθήσεων (ρευματισμοί, αρθρίτιδες, νευρίτιδες).

Αυτά τα λουτρά αυξάνουν τις καύσεις στον οργανισμό και αυτό διαπιστώνεται με την αύξηση των αλάτων και του ουρικού οξέος που αποβάλλονται με τα ούρα.

Θερμά λουτρά μικρής διάρκειας φέρνουν ευεξία και εξαφανίζουν την κόπωση. Ενώ αντίθετα λουτρά μεγαλύτερης διάρκειας προκαλούν εξάντληση.

B) Χημικό ερέθισμα

Αυτό προκαλείται από τα διαλυμένα στα ιαματικά νερά στερεά συστατικά τα οποία βρίσκονται υπό μορφή ιόντων. Αυτά κατά τη διάρκεια του λουτρού προσκολλώνται στο δέρμα ερεθίζουν τις νευρικές ίνες και δια της νευρικής οδού το ερέθισμα μεταφέρεται σ' ολόκληρο τον οργανισμό αντίθετα τα αέρια που βρίσκονται σε αεριώδη κατάσταση προσκολλώνται για λίγο, απορροφώνται, διεισδύουν βαθύτερα στο δέρμα και με την κυκλοφορία μεταφέρονται σ' όλα τα όργανα και τους ιστούς του οργανισμού (CO₂, H₂S, ραδόνιο).

Γ) Μηχανικό ερέθισμα

Προκαλείται από την πίεση του ιαματικού νερού στο σώμα του λουομένου (υδροστατική πίεση).

Η επίδραση της υδροστατικής πίεσης γίνεται καταφανής σε λουτρά αδιάφορης θερμοκρασίας στα λουτρά που δεν έχουμε καθόλου θερμικό παράγοντα.

Διαπιστώθηκε λοιπόν ότι σε αυτά τα λουτρά η πίεση στις περιφερειακές φλέβες ανέρχεται. Η αύξηση αυτής της πίεσεως όμως είναι μικρά εφ' όσον το ύψος του νερού παραμένει κάτω από το ύψος της καρδιάς.

Όταν το νερό ανέλθει πάνω από το ύψος της καρδιάς έχουμε μεγαλύτερη συμπίεση του θώρακος και κατ' αυτόν τον τρόπο αύξηση της φλεβικής πίεσεως.

Η υδροστατική πίεση έχει σημαντική δράση στη διούρηση. Στην αρχή κάθε λουτρού η ποσότητα των ούρων αυξάνει, ανεξάρτητα από την θερμοκρασία, αυξάνει δε τόσο περισσότερο όσο μεγαλύτερη είναι η "στήλη" ύδατος που πιέζει την κοιλιά.

Λουτροθεραπεία: είναι η εμβύθιση ολόκληρου του σώματος ή μέρους του σώματος σε κάποιο υλικό (νερό, λάσπη) για θεραπευτικούς σκοπούς. Ο τρόπος εφαρμογής της γίνεται με: λούσεις, καταιονήσεις, περιτυλίξεις, επιθέματα, λασπόλουτρα, υδρομάλαξη - δινόλουτρα.

Πριν την έναρξη κάθε λουτροθεραπείας πρέπει να καθοριστεί η διάρκεια της, η θερμοκρασία και η μορφή του λουτρού. Είναι υποχρεωτική η ιατρική εξέταση όχι μόνο των πασχόντων αλλά και των υγιών ακόμα ατόμων. Επειδή ακόμα η ευεργετική δράση των ιχνοστοιχείων, που περιέχονται στα θερμομεταλλικά νερά καθώς και αν αυτά περνάνε μέσα από το δέρμα και με ποιό τρόπο δεν είναι πλήρως εξακριβωμένη σαν μοναδική αποδεκτή δράση της λουτροθεραπείας είναι αυτή, που πηγάζει από τις φυσικές ιδιότητες του φυσικού νερού (άνωση, οσμωτική πίεση και θερμοκρασία). Αυτές οι ιδιότητες σε συνδυασμό με την κινησιοθεραπεία, που πρέπει απαραίτητα να γίνεται μέσα στο νερό κάνουν τη μέθοδο πολύ αποτελεσματική στην αντιμετώπιση παθήσεων του μυοσκελετικού συστήματος. Έτσι λοιπόν η λουτροθεραπεία είναι μια μορφή φυσικοθεραπείας που προκαλεί συνήθως κατά την πρώτη εβδομάδα μεγάλες τροποποιήσεις στον οργανισμό και στα πάσχοντα όργανα. Κατά γενικό κανόνα πρέπει να διακόπτεται η λουτροθεραπεία όταν οι μεγάλες παροξύνσεις κατά το έβδομο λουτρό δεν έχουν υποχωρήσει. Η διάρκεια του λουτρού ποικίλει από 15' έως 25'. Η χρονική διάρκεια πρέπει να είναι μικρά κατά τα πρώτα λουτρά και να αυξάνεται βαθμιαίως. Η δε μέση διάρκεια μιας λουτροθεραπείας είναι τρεις εβδομάδες. Τα λουτρά γίνονται συνήθως το πρωί ή αργά το απόγευμα και πάντοτε με κενό στομάχι.

Πάρα πολλές φορές τις πρώτες μέρες της θεραπείας ο ασθενής αρχίζει να αισθάνεται αδιαθεσία, αϋπνία, κεφαλαλγία, πυρετό ή υποθερμία, ολιγουρία ή πιο σπάνια πολυουρία. Ακόμα έχουμε διαταραχές στο πεπτικό σύστημα που συνοδεύονται από ανορεξία έως και δυσκοιλιότητα ή διάρροια. Έχουμε ακόμα επιδείνωση των αθριτικών πόνων, κρίση ουρικής αθρίτιδας και υπατικές αντιδράσεις. Αυτή τη πρώτη φάση που χαρακτηρίζει την "ιαματική κρίση" ή "λουτρική αντίδραση" ακολουθεί μια "θετική φάση", σχετικής ευεξίας. Τη δεύτερη φάση ακολουθεί μια τρίτη που ονομάζεται "ιαματική κόπωση" η οποία πολλές φορές μπορεί να είναι παρά πολύ πρόωρη και δεν πρέπει να συγχέεται με την "ιαματική κρίση".

Τα οξυανθρακούχα λουτρά μερικών ιαματικών λουτρών της Γαλλίας, της Γερμανίας καθώς και της Υπάτης έχουν αξιόλογη δράση σε πολλές παθήσεις και διαταραχές γενικά του κυκλοφορικού συστήματος. Τα λουτρά της Υπάτης οφείλουν τη δράση τους στο CO₂ και το H₂S που περιέχουν. Πλεονέκτημα αποτελεί το ότι διαθέτουν αδιάφορο θερμοκρασία. Με έρευνες που έγιναν από το 1902 και μετέπειτα έρευνες που στηρίζονται στην ανταλλαγή αερίων στους πνεύμονες αποδείχθηκε ότι κατά τη διάρκεια οξυανθρακούχου λουτρού, έχουμε αύξηση εκπνεόμενου διοξειδίου του άνθρακος ενώ η κατανάλωση οξυγόνου παραμένει αμετάβλητη.

Η αύξηση του εκπνεόμενου CO₂ αποδίδεται στην απορρόφηση του διοξειδίου από το δέρμα. (Hediger 1928).

Το CO₂ ακόμα δρα στα νεύρα της θερμότητας του δέρματος και έτσι ο λούμενος αισθάνεται μια ευχάριστη θερμότητα ακόμα και όταν η θερμοκρασία του λουτρού είναι κατά τι μικρότερη της θερμοκρασίας του σώματος. Αυτό οφείλεται ακόμα στο ότι οι φυσαλίδες του CO₂ οι οποίες είναι κακοί αγωγοί θερμότητας κάθονται πάνω στο δέρμα και έτσι εμποδίζεται η απώλεια θερμότητας από το σώμα.

Η απορρόφηση του CO₂ προκαλεί διεύρυνση των τριχοειδών αγγείων του δέρματος και έχουμε πτώση της αρτηριακής πίεσης.

Τα τριχοειδή αγγεία διευρυμένα λαμβάνουν μεγαλύτερο όγκο αίματος το οποίο με τις φλέβες πηγαίνει στην καρδιά. Έτσι η καρδιά δεχόμενη μεγαλύτερη ποσότητα αίματος αυξάνει το έργο της δηλαδή τη συστολική της ενέργεια.

Η καρδιά δέχεται μεγαλύτερη ποσότητα αίματος, αλλά εξωθεί αυτό στις αρτηρίες με μεγαλύτερη ευκολία (λόγω της ελάττωσης των περιφερειακών αντιστάσεων). Ο αριθμός δε των σφύξεων στην διάρκεια του λουτρού μειώνεται κατά 10 - 15 το λεπτό.

Το υδρόθειο επίσης που περιέχει το ιαματικό νερό της Υπάτης έχει αξιόλογο επίδραση στον οργανισμό.

Από έρευνες που έγιναν απεδείχθη ότι το υδρόθειο απορροφάται όπως το διοξείδιο του άνθρακος δια μέσου του δέρματος, έχει δε ειδική δράση στις αρτηρίες διότι το τοίχωμα αυτών περιέχει σε φυσιολογική κατάσταση μεγάλη ποσότητα θείου. Η ελάττωση του θείου στο τοίχωμα των αρτηριών έχει σαν αποτέλεσμα την απόθεση χοληστερίνης, ασβεστίου και έτσι έχουμε σκλήρυνση αυτών.

Το υδρόθειο και οι άλλες θειούχες ενώσεις έχουν αξιόλογη επίδραση στο δέρμα και ιδίως στις παθολογικές καταστάσεις αυτού.

Τα θειούχα λουτρά προκαλούν εις την πάσχουσα επιδερμίδα διάλυση της αλλοιωμένης στιβάδας και κατόπιν δια του δέρματος απορρόφηση του υδροθείου και ανάπλαση αυτής. Τα θειούχα λουτρά επίσης κανονίζουν τις εκκρίσεις του δέρματος - όλες εκείνες τις σημηματορροϊκές καταστάσεις που οφείλονται στην ανώμαλη λειτουργία των θυλακοειδών αδένων.

Ας δούμε μερικές ακόμα θεραπευτικές εφαρμογές ιαματικών λουτρών και κυρίως των λουτρών της Υπάτης που παρουσιάζουν ενδιαφέρον:

Αρτηριακή Υπέρταση

Η λουτροθεραπεία πρέπει να εφαρμόζεται στα αρχικά στάδια της υπέρτασης, στο στάδιο δηλαδή που δεν έχουμε βλάβες των αγγείων ή των νεφρών. Επειδή η αρτηριακή υπέρταση και η πτώση της αρτηριακής πίεσης δεν συνεχίζονται και μετά την διακοπή των ιαματικών λουτρών γι' αυτό το λόγο αμφισβητείται και η αξία των λουτρών στην αντιμετώπιση της υπέρτασης.

Διαλείπουσα Χολώτης

Αυτά τα συμπτώματα εμφανίζονται στο βάδισμα και χαρακτηρίζονται από ισχυρό πόνο στην γάμπα (έχουμε σπασμό των αρτηριών της κνήμης και ανεπαρκή μεταφορά αίματος) ο πόνος είναι τόσο ισχυρός που ο ασθενής αναγκάζεται να σταματήσει το βάδισμα. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα αποτελέσματα μιας λουτροθεραπείας είναι περισσότερο από ικανοποιητικά.

Κνησμός

Άλλοτε είναι αποτέλεσμα διαφόρων παθήσεων του δέρματος και άλλοτε όχι. Έχουμε δηλαδή κνησμό με μια δερματική αλλοίωση αλλά έχουμε και κνησμό χωρίς δερματική αλλοίωση (λειτουργικές διαταραχές του ήπατος ή των ενδοκρινών αδένων). Η επίδραση των λουτρών είναι τοπική και οφείλεται εις την ειδική δράση των θειούχων στοιχείων.

Τουλάχιστον 7 δερματοπάθειες ανταποκρίνονται θετικά στα θερμομεταλλικά νερά:

1. Έκζεμα
2. Κνησμός, αιδοίου, πρωκτού
3. Ψωρίαση
4. Νεανική ακμή
5. Ροδόχρους ακμή
6. Συνέπειες των εγκαυμάτων
7. Ιχθύαση

Η υδροθεραπεία δε θα πρέπει να χρησιμοποιείται στις οξείες παθήσεις του δέρματος, τις πυοδερματίτιδες. Ειδικότερα για τις δερματολογικές παθήσεις αντενδείκνυται η χρήση των θερμομεταλλικών νερών στην σπογγοειδή μυκητίαση, τον καρκίνο και τη φυματίωση του δέρματος.

Στην Ιταλία έχουν δημοσιευθεί πάρα πολλές ενδιαφέρουσες έρευνες όπου αναφέρονται στις θεραπευτικές εφαρμογές των ιαματικών πηγών.

1) θεραπεία με ιαματικές πηγές στην γυναικολογία

"Ινστιτούτο μαιευτικής και γυναικολογίας του Πανεπιστημίου Πάρμας"

Η συγκεκριμένη θεραπεία συνίσταται σε χρόνιες φλεγμονές του γυναικείου γεννητικού συστήματος για τις οποίες προσδιορίζεται η πάροδος διατροφής από το αρχικό επεισόδιο της φλεγμονής. Εξετάστηκαν 831 κλινικά ιστορικά (σε σύνολο 885 περιπτώσεων που προσήλθαν στις ιαματικές πηγές στην διάρκεια 1975 - 76). Αυτά τα στοιχεία τα προμήθευσε το Κέντρο Μελετών και Ερευνών (Κ.Μ.Ε.) των ιαματικών πηγών του Salsomaggiore).

Αποτελέσματα της έρευνας για:

α. Τραχηλίτιδες - Κολπίτιδες

Εξετάστηκαν 134 άτομα, τα αποτελέσματα των οποίων εκτίθενται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

ΙΑΣΕΙΣ	36 = 26,87
ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	95 = 70,49
ΣΤΑΣΙΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	3 = 2,23

β. Μητροπάθειες

Οι μορφές αυτής της παθήσεως έχουν ευεργετικά αποτελέσματα από τις θεραπείες με ιαματικές πηγές κυρίως δε με νερά χλωριούχου και ιωδιούχου νατρίου, τα οποία χορηγούνται με λουτρό ή με πίεση και πυκνότητα σταδιακά αυξανόμενα. Εξετάστηκαν 61 περιπτώσεις, τα αποτελέσματα των οποίων εκτίθενται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2

ΙΑΣΕΙΣ	10 = 16,39
ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ	43 = 70,49
ΣΤΑΣΙΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	8 = 13,12

γ. Στειρότητα

Στο τομέα της γυναικείας στειρότητας οι δύο τομείς όπου σήμερα η θεραπεία με ιαματικές πηγές φαίνεται να έχει καλύτερες ενδείξεις είναι:

- Η σαλπινγκική στειρότητα που είναι συνέπεια προηγούμενων φλεγμονών
- Η στειρότητα της μήτρας "σύνδρομο Asherman".

Η στατιστική οδήγησε στο συμπέρασμα από τις 73 περιπτώσεις που εξετάστηκαν να έχουμε ίαση (επήλθε εγκυμοσύνη σε 33 περιπτώσεις, ποσοστό 45,21%). [9]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΕΡΟΥ

Οι χημικές αναλύσεις του νερού των πηγών άρχισαν να γίνονται στην ελεύθερη Ελλάδα από την εποχή του Καποδίστρια και του Όθωνα (1830 1833).[12]

4.1 Η γένεση των μεταλλικών νερών

Πολυάριθμες είναι οι θεωρίες για τη γένεση των μεταλλικών νερών αλλά όλες αυτές μπορούν να συνοψιστούν σε τρεις θεωρίες:

- εξωγενή
- ενδογενή
- μικτή

Σύμφωνα με την εξωγενή θεωρία τα νερά της βροχόπτωσης καθώς διασχίζουν το υπέδαφος εμπλουτίζονται με διαλυμένα άλατα από τα πετρώματα. Με την ενδογενή θεωρία η προέλευση του μεταλλικού νερού οφείλεται στην εκπομπή αερίων και ατμών εκ μέρους μερικών ηφαιστειών. Πιο αληθοφανής όμως είναι η μικτή θεωρία που συνδυάζει τους δυο προηγούμενους παράγοντες. Σύμφωνα με τη χημική σύνθεση τα Μ.Ν υποδιαιρούνται σε αρσενικούχα, αρσενικούχο - σιδηρούχα, διττανθρακικό - αλκαλικά, διττανθρακικό - θειούχο - αλκαλικά, αλκαλικό - γαιώδη, θειούχα, χλωρονατριούχα, σοδούχα με χλωριούχο νάτριο και ιώδιο, ανθρακικά και ραδιενεργά νερά.[13]

4.2 Ενδεικνύόμενα είδη νερών

1. Ολιγομεταλλικά. Είναι νερά με στερεό υπόλοιπο μικρότερο των 200mg% και περιέχουν Na, Ca, Mg, Cl, SO₄, HCO₃, καθώς και ίχνη Fe, Cu, Mn, Cr, Co, Zn και άλλων βαρέων μετάλλων.

Επίσης περιέχουν διαλυμένα, σε άλλοτε άλλη ποσότητα αέρια, όπως οξυγόνο, άζωτο ή διοξείδιο του άνθρακα. Το pH είναι συνήθως ελαφρώς όξινα, είναι επί το πλείστον κρύα και ορισμένα από αυτά είναι ραδιενεργά.

Η θεραπευτική τους δράση παραδοσιακά αποδίδεται στην υποτονικότητά τους. Επίσης στα ολιγομεταλλικά νερά αποδίδεται δράση διουρητική δια μέσου αυξησεως της νεφρικής αιματώσεως.

2. Μετριομεταλλικά νερά. Περιέχουν στερεό υπόλοιπο 200 - 1000mg%
3. Ανθρακικά ολιγομεταλλικά νερά. Περιέχουν αυξημένη ποσότητα CO₂. Παρουσιάζουν διουρητική δράση η οποία αποδόθηκε στην ταχεία και αθρόα απορρόφησή τους από τον γαστρικό βλεννογόνο.

Το "ΕΥΝΟ ΝΕΡΟ" που προέρχεται από τη Φλώρινα και η "ΣΑΡΙΖΑ" που προέρχεται από την Άνδρο είναι επιτραπέζια νερά κατάλληλα για ποσιθεραπεία.

"ΕΥΝΟ ΝΕΡΟ"

Ανήκει στην κατηγορία των ψυχρών (αλκαλικών γαιών) υδροανθρακικών οξυπηγών. Το pH των πηγών του "ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ" είναι 6,6 και γι' αυτό έχει ευχάριστη χαρακτηριστική υπόξινη γεύση. Επειδή δε περιέχει μαγνήσιο και ασβέστιο ενδείκνυται στην γεροντολογία, μια και στο γήρας υπάρχουν οστεοπορωτικές αλλοιώσεις των οστών.

"Ενδείξεις του "ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ"

- α) Δυσπεπτικές καταστάσεις
- β) Ουρική αθρίτις
- γ) Ψαμμιάσις - λιθίασις
- δ) Χρόνιες φλεγμονές των κατωτέρων ουροφόρων οδών.
- ε) Δυσκοιλιότητα
- ζ) Ελαφρά ηπατοπάθεια

"Αντενδείξεις του "ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ"

- α) Βαρειά και χρόνια ηπατοπάθεια
- β) Υπετροφία προστάτου
- γ) Έλκη στομάχου και πυλωρού

"ΣΑΡΙΖΑ"

Το νερό της "ΣΑΡΙΖΑ Σ" έχει μεγάλη διαλυτική ικανότητα στα άλατα - είναι διουρητικό και έχει περίπου την ίδια χημική σύσταση και τις ίδιες ιδιότητες με το νερό "ΕVΙΑΝ"

"Ενδείξεις του νερού "ΣΑΡΙΖΑ"

- α) Λιθιάσις - ψαμμιάσις – κρυσταλλουρία
- β) Γαστρεντερικές διαταραχές - παθήσεις του στομάχου του εντέρου και της χοληδόχου κύστεως
- γ) Εκζεματοειδείς δερματίτιδες

"Αντενδείξεις του νερού "ΣΑΡΙΖΑ "

- α) Βαρειά και χρόνια ηπατοπάθεια [13]

4.3 Αρχές και ιδιότητες του νερού

Άνωση

Σύμφωνα με την αρχή του Αρχιμήδη, όταν ένα σώμα είναι πλήρως ή μερικώς βυθισμένο σε ένα ρευστό σε ηρεμία, υφίσταται μία ανοδική ώθηση ίση με το βάρος του ρευστού που εκτοπίζεται. Αυτή η ανοδική ώθηση ονομάζεται άνωση. Με την βοήθεια της άνωσης οι κινήσεις των άνω και κάτω άκρων καθώς και της σπονδυλικής στήλης γίνονται πιο εύκολα και ελεύθερα γιατί δεν υπάρχει φόρτιση στις αρθρώσεις προάγοντας και διατηρώντας έτσι την μυοσκελετική λειτουργία σε παθήσεις που η φόρτιση δεν επιτρέπεται ή δεν είναι δυνατή.

Κατά την εμβύθιση ενός ασθενούς το ποσό του βάρους του σώματος που υποστηρίζεται από τα κάτω άκρα είναι ανάλογο του βάθους του νερού. Έτσι όταν ένας ασθενής έχει βυθιστεί μέχρι το ύψος της λεκάνης το βάρος που υποστηρίζεται από τα άκρα αντιστοιχεί στο 50% του κανονικού βάρους του ατόμου. Ενώ όταν ένας ασθενής βυθίζεται μέχρι τον θώρακα και τον αυχένα το βάρος που υποστηρίζεται είναι 30% και 10% του κανονικού βάρους αντίστοιχα.

Υδροστατική Πίεση

Η υδροστατική πίεση είναι ισοδύναμη σε όλες τις επιφάνειες ενός βυθισμένου σώματος και αυξάνεται όσο αυξάνεται το βάθος. Αυτό το χαρακτηριστικό του νερού βοηθά την φλεβική επιστροφή και την λειτουργία του λεμφικού συστήματος συμβάλλοντας στη μείωση των οιδημάτων και αιματωμάτων. Επίσης η πίεση στο στήθος προκαλεί την αποβολή περισσότερου αέρα από τους πνεύμονες βοηθώντας έτσι και την αναπνευστική λειτουργία.

Αντίσταση Ρευστού

Η κίνηση του σώματος στο νερό εμποδίζεται από την αντίσταση του ρευστού. Αυτή η δύναμη αντίστασης είναι ομοιόμορφη σε όλη την τροχιά κίνησης και εξαρτάται από την ταχύτητα της κίνησης και την επιφάνεια του μέλους που κινείται. Όσο πιο γρήγορα γίνεται η κίνηση μέσα στο νερό, η αντίσταση αυξάνεται, ενώ για παράδειγμα, η αντίσταση του νερού είναι μεγαλύτερη όταν το άνω άκρο κινείται με ανοιχτά τα δάχτυλα της παλάμης από όταν κινείται με σφιγμένη την γροθιά. Αυτό το

χαρακτηριστικό γνώρισμα του νερού δίνει την δυνατότητα στον φυσιοθεραπευτή να εφαρμόσει την κινησιοθεραπεία με αυστηρά προοδευτικό πρόγραμμα προσφέροντας γρηγορότερη και ασφαλέστερη ανάρρωση του ασθενούς. Η δύναμη της αντίστασης του νερού σε συνδυασμό με την άνωση βοηθά στην ιδανικότερη αποκατάσταση ακόμη και των πιο αδύνατων μυών.

Ένα μοναδικό πλεονέκτημα της φυσικοθεραπείας σε θεραπευτικές πισίνες είναι η λειτουργική αποκατάσταση, όπου η αντίσταση του νερού εφαρμόζεται ομοιόμορφα κατά την κίνηση σε όλες τις μυϊκές ομάδες. Όπως για παράδειγμα κατά την αποκατάσταση της βάρδισης η αντίσταση εφαρμόζεται σε όλο το σκέλος ενώ ο ασθενής βαδίζει -παρέμβαση η οποία δεν μπορεί να εφαρμοστεί έξω από το νερό.

Ένα άλλο παράδειγμα λειτουργικής αποκατάστασης στο νερό είναι η θεραπεία ενός τενίστα που μιμείται μέσα στο νερό τις κινήσεις του τένις η ενός ποδοσφαιριστή που μιμείται το χτύπημα της μπάλας.

Επίσης σε σύγχρονα και εξειδικευμένα κέντρα υδροθεραπείας η αντίσταση του νερού ρυθμίζεται με ειδικά συστήματα αντίθετης ροής και ταυτόχρονης χρήσης ρυθμιζόμενου ύψους βυθιζόμενης πλατφόρμας με σκοπό την προσαρμογή του φυσιοθεραπευτικού προγράμματος υδροθεραπείας ανάλογα με τις ανάγκες και του στόχους κάθε ασθενούς ξεχωριστά.

Θερμοκρασία

Η κατάλληλη θερμοκρασία του νερού για θεραπευτικούς σκοπούς θεωρείται στους 33-35° C. Με την εμβύθιση του ασθενούς σε ζεστό νερό σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες χαρακτηριστικές ιδιότητες του νερού προάγεται η μυϊκή χαλάρωση, μειώνεται ο μυϊκός σπασμός και η σπαστικότητα, ενώ μειώνεται η ευαισθησία στον πόνο διευκολύνοντας έτσι την επίτευξη των στόχων της αποκατάστασης.[11]

4.4 Η Λουτροθεραπεία βασίζεται στις παρακάτω κύριες ιδιότητες του Ιαματικού νερού :

1. Στο θερμικό ερέθισμα
2. Στο μηχανικό ερέθισμα
3. Στην επίδραση των φυσικοχημικών συστατικών του Ιαματικού νερού .

Το Θερμικό Ερέθισμα είναι σπουδαίο στην Λουτροθεραπεία και αποτελεί βασική μορφή θερμοθεραπείας . Για να υπάρχει θερμικό ερέθισμα πρέπει η θερμοκρασία του νερού να είναι μεγαλύτερη από 34°C . Ο Θερμικός παράγοντας δρα με πολλούς τρόπους. Τέτοιοι είναι: η διάταση των αγγείων, η υπεραιμία ,η τοπική εφίδρωση , η ανάπαυση των μυών , η βελτίωση της τοπικής θρέψης (εναλλαγή – διατροφή) και η αναλγησία .

Σε θερμοκρασίες λοιπόν άνω των 38° – 40ο C ζεσταίνονται οι μύες, η αντίστασή τους ελαττώνεται και ακολουθεί χαλάρωση, με αποτέλεσμα ανακούφιση από τον πόνο και διευκόλυνση των κινήσεων . Σε υψηλότερες θερμοκρασίες γίνεται απορρόφηση του υγρού των αρθρώσεων και διείδυση μεταλλικών και ραδιενεργών στοιχείων.

Όσον αφορά το Μηχανικό Παράγοντα , η δράση του στηρίζεται στους νόμους του Αρχιμήδη που αναφέρονται στην άνωση και στην υδροστατική πίεση . Στο νερό το ανθρώπινο σώμα γίνεται ελαφρύτερο, οι κινήσεις ευκολότερες, επέρχεται μυοχαλάρωση, απορρόφηση οιδημάτων και εξιδρωμάτων και ευνοϊκή επίδραση στον ψυχισμό . [12]

4.5 Πως εκτιμάται η αξία των μεταλλικών στοιχείων του νερού

Σήμερα εκτιμάται η οξειδοαναγωγική ισορροπία του μεταλλικού νερού. Επίσης σημασία έχουν οι οξειδοαναγωγικές ικανότητες του μεταλλικού νερού.

Αναφέρεται ιδιαίτερα το στοιχείο S με τη μορφή θειικής (SO₄⁻⁻) ή υποθειικής ρίζας (S₂O₃⁻⁻).

Στις οξειο-αναγωγικές αντιδράσεις υπεισέρχεται και η δράση ορισμένων ενζύμων όπως η θειοκινάση. Επισημαίνεται εδώ η συμμετοχή του θείου στην κατασκευή του αρθρικού χόνδρου και ότι στις εκφυλιστικές αρθροπάθειες ιδίως, το θείο του αρθρικού χόνδρου είναι ελαττωμένο.

Έρευνες με ραδιενεργό θείο (S³⁵) έδειξαν ότι κάτω από ορισμένες συνθήκες στη χρησιμοποίηση του νερού (π.χ. με υπέρθερμα λουτρά, λασπόλουτρα κτλ.) το θείο εισδύει από το δέρμα στον οργανισμό. Διαπιστώθηκε αύξηση του θείου στο αίμα, το μυελό των οστών, τον αρθρικό χόνδρο και το αρθρικό υγρό. Στο συνδετικό ιστό συνδέεται με τους πολυσακχαρίτες.

Στα χημικά στοιχεία του ιαματικού νερού περιλαμβάνονται και τα καλούμενα μικροστοιχεία ή ολιγοστοιχεία. Αυτά περιέχονται σε μικρές ποσότητες και πιστεύεται ότι εμφανίζουν ειδική δυναμική δράση (όπως η βιτ. B₁₂ στην νόσο του BIERMER). Στα μικροστοιχεία εντάσσονται και τα ραδιενεργά στοιχεία με τα οποία είναι πλούσια προικισμένα μερικά μεταλλικά νερά. Από αυτά χρησιμοποιήσιμο αποβαίνει το ραδόνιο το οποίο έχει τη δυνατότητα να εισδύει στον οργανισμό με την εισπνοή και το υπέρθερμο λουτρό, ιδίως το λασπόλουτρο.

Ο πίνακας δείχνει το ποσοστό πρόσληψης μεταλλικών στοιχείων από το πόσιμο νερό, καθώς επίσης και τη συνολική ημερήσια απαίτηση του οργανισμού μας στα στοιχεία αυτά. [12]

4.6 Πίνακας

Στοιχείο		Υπολογιζόμενη ημερήσια πρόσληψη, mg	Ημερήσια συνεισφορά πρόσληψης MN*, mg		Ημερήσια συνεισφορά νερού ύδρευσης, mg	
			μέσος όρος	μέγιστο	μέσος όρος	μέγιστο
Na	Νάτριο	4500	930	3600	70	250
Cl	Χλώριο	5000	200	780	100	490
Ca	Ασβέστιο	1000	290	920	170	280
Mg	Μαγνήσιο	250	100	250	24	45
K	Κάλιο	3000	45	180	10	36
SiO ₂	Διοξ. Πυρ.	2000	45	120	26	100
Al	Αργίλιο	2,3	0,06		0,14	
Sb	Αντιμόνιο	0,034			0,048	
As	Αρσενικό	0,1	0,04	0,38	0,002	0,003
Ba	Βάριο	1,0	0,33	0,66	0,08	
Be	Βηρύλλιο	<0,015	0,004	0,05	0,0004	0,0006
Bi	Βισμούθιο	<0,005			0,01	
B	Βόριο	1,0	1,5	4,0	0,24	
Cd	Κάδμιο	0,07	0,0006	2x10 ⁻³	0,002	0,008
Cr	Χρώμιο	0,2	0,012	0,06	0,004	0,01
Co	Κοβάλτιο	0,4	0,0004	2x10 ⁻³	0,007	0,022
Cu	Χαλκός	2,5	0,017	0,06	0,1	0,7
Fe	Σίδηρος	23	0,8	9,0	0,26	3,0

Pb	Μόλυβδος	0,3	0,02	0,04	0,03	0,09
Li	Λίθιο	0,1	1,4	7,5	0,016	0,02
Mn	Μαγγάνιο	3,0	0,2	2,2	0,048	0,12
Hg	Υδράργυρος	0,02	0,0003	6×10^{-4}	0,0004	0,0016
Mo	Μολυβδένιο	0,2			0,0002	0,0004
Ni	Νικέλιο	<0,3	0,07	0,22	0,012	0,026
Rb	Ρουβίδιο	5,0			0,002	
Se	Σελήνιο	0,2			0,0012	0,005
Ag	άργυρος	0,03			0,0004	
Sr	Στρόντιο	1,0	1,2	2,0	0,2	
Ti	Τιτάνιο	0,8	0,001		0,002	
U	Ουράνιο	0,001			0,0003	
V	Βανάδιο	2,0			0,007	0,012
Zn	Ψευδάργυρος	10	0,044	0,12	0,22	1,4

* MN: Μεταλλικά Νερά [13]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 :ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

5.1 Γενικοί κανόνες της λουτροθεραπείας

Απ' όσα ακούσαμε μέχρι τώρα φαίνεται να μην είναι τόσο απλή υπόθεση η εφαρμογή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας . Βέβαια δεν είναι απλό πράγμα. Υπάρχουν γενικοί κανόνες που ακολουθεί η Ιαματική Λουτροθεραπεία .

1. Πριν την έναρξη της θεραπείας θα μελετηθεί η συνύπαρξη άλλων παθήσεων που αποκλείουν ή περιορίζουν την Ιαματική Λουτροθεραπεία όσον αφορά τη διάρκεια, τη θερμοκρασία, τους τρόπους εφαρμογής κτλ.
2. Θα μελετηθεί η Ρευματική Νόσος και ανάλογα θα καθοριστούν η διάρκεια, η θερμοκρασία, το είδος της θεραπείας, (δηλ λουτρό, καταιονισμοί,υδρομαλάξεις,ατμόλουτρα,λασπόλουτρα,υδροκινησιοθεραπεία,) καθώς και η περιοχή εφαρμογής τους, (πχ. αυχέννας, μέση , ώμος, χέρια, ισχίο, γόνατο κτλ.).
3. Εξετάζεται αν ο άρρωστος ακολουθεί κάποια θεραπεία που συνήθως δεν πρέπει να διακόπτεται .
4. Γίνεται επανεξέταση στη μέση της θεραπείας που διαρκεί τρεις εβδομάδες και στο τέλος. Ο άρρωστος εφοδιάζεται με επιστολή του γιατρού των λουτρών με τις παρατηρήσεις του για τον θεράποντα γιατρό .
5. Οι διάφορες θεραπείες γίνονται συνήθως το πρωί και διαρκούν λίγα λεπτά μέχρι και μία ώρα ανάλογα με το είδος.

Το ευεργετικό αποτέλεσμα έρχεται συνήθως σε λίγες εβδομάδες από τη λήξη της Ιαματικής Λουτροθεραπείας αλλά συχνά στη διάρκεια της. Από μερικούς συνίσταται η τμηματική Ιαματική Λουτροθεραπεία στην αρχή και στο τέλος της Λουτρικής περιόδου.

Μπορεί να χρειαστεί καμιά φορά συμπληρωματική φυσικοθεραπεία πχ. μηχανοθεραπεία ή εργαστηριακή διερεύνηση του αρρώστου . Υπόψη πρέπει να έχει ο ασχολούμενος με το αντικείμενο, την ενδεχόμενη λουτρική αντίδραση. Αυτή μπορεί να παρουσιαστεί τις πρώτες 5 ως 10 μέρες της Ιαματικής Λουτροθεραπείας και συνίσταται σε μια ολιγόημερη και παροδική κλινική επιδείνωση της γενικής κατάστασης του αρρώστου, ενδεχομένως με πυρετό, ανορεξία, πονοκεφάλους και αϋπνία. Η λουτρική αντίδραση μπορεί να είναι και τοπική με επιδείνωση των τοπικών συμπτωμάτων και δεν έχει σχέση με την τελική έκβαση της θεραπείας . Ειδικά στις περιπτώσεις ουρικής αρθρίτιδας μπορεί να προκληθεί μία νέα κρίση παρά την λήψη κολχικίνης. Για τα φαινόμενα αυτά πρέπει να ενημερώνεται ο ασθενής που πρόκειται να υποβληθεί σε Ιαματική Λουτροθεραπεία . [7]

5.2 Ενδείξεις της υδροθεραπείας

A. Ενδείξεις λουτροθεραπείας

Η Ιαματική Λουτροθεραπεία εφαρμόζεται σε ένα μεγάλο αριθμό ασθενειών από τα περισσότερα συστήματα (αναπνευστικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, νευρικό, μυοσκελετικό, νεφρούς, δέρμα κλπ.)

Ρευματικές παθήσεις (όσον αφορά αυτές τις παθήσεις θα αναφερθώ παρακάτω εκτενέστερα λόγω του ότι η εφαρμογή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας σε παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος είναι κατά πολύ συχνότερη απ' ότι σε παθήσεις άλλων συστημάτων).

1. Παθήσεις κυκλοφορικού συστήματος (αρτηριακή υπέρταση, ανεπάρκεια στεφανιαίων αρτηριών ενδαρτηρίτιδες κάτω άκρων, χρόνιες φλεβίτιδες κίρσοι).

2. Παθήσεις δερματικές (έκζεμα, δερματίτιδες κλπ.)

3. Παθήσεις γυναικολογικές (χρόνιες μεταφλεγμονώδεις καταστάσεις των σαλπίγγων και της μήτρας, λευκόρροια, ανεπάρκεια των ωοθηκών).
4. Παθήσεις περιφερικών νεύρων (νευρίτιδες, ριζίτιδες, νευραλγίες).
5. Σύνδρομα από διαταραχές του νευροφυτικού συστήματος.

B. Ενδείξεις ποσιθεραπείας

1. Παθήσεις της θρέψης και των ουροφόρων οδών (ουρική διάθεση ή αρθριτισμός, ψαμμίαση ουρική – οξαλική, λιθίαση των ουροφόρων οδών, παχυσαρκία, απλές λευκωματουρίες, χρόνιες κυστίτιδες).
2. Παθήσεις του ήπατος και χοληφόρων οδών (χρόνια χολοκυστίτις, λιθίαση της χοληδόχου κύστης ή των πόρων, μικρή ηπατική ανεπάρκεια).
3. Παθήσεις πεπτικού συστήματος (διάφορα δυσπεπτικά προβλήματα, κολίτιδες, χρόνια δυσκοιλιότητα).

Γ. Ενδείξεις εισπνευσοθεραπείας

Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος (ασθματικές καταστάσεις, χρόνιες βρογχίτιδες, χρόνια πνευμονικό εμφύσημα, χρόνια Ρινίτις, Φαρυγγίτις, Λαρυγγίτις). [7]

Δ. Ενδείξεις Θαλασσοθεραπείας

1. προστασία από ασθένειες του σύγχρονου πολιτισμού, (καρδιαγγειακά νοσήματα, παχυσαρκία, μεταβολικές παθήσεις, άγχος, αϋπνίες, ημικρανίες, ψυχοσωματικές παθήσεις, σύνδρομο υπερκόπωσης, κατάθλιψη),
2. ρευματολογικές, ορθοπεδικές, δερματολογικές και νευρολογικές παθήσεις,
3. ανάρρωση,
4. αδυνάτισμα, κυτταρίτιδα και γενικώς
5. Κοσμετολογία [14]

E. Ενδείξεις πηλοθεραπείας

1. Παθήσεις δερματικές
2. Αρθροπαθήσεις
3. Γυναικολογικές παθήσεις
4. Ουρική αρθρίτιδα
5. Έκζεμα
6. Ψωρίαση [1]

5.3 Αντενδείξεις της υδροθεραπείας

A. Αντενδείξεις λουτροθεραπείας

1. Παθήσεις της καρδιάς, όταν δεν αντισταθμίζονται καλά και παρουσιάζουν φαινόμενα στάσης και οιδήματα των κάτω άκρων – προχωρημένη αρτηριοσκλήρωση ιδίως των εγκεφαλικών αγγείων . Πρόσφατες εγκεφαλικές αιμορραγίες, θρομβώσεις των αγγείων πριν την έλευση 6 τουλάχιστον μηνών από την προσβολή.

2. Ανεπάρκεια στεφανιαίων (στηθάγχη, έμφραγμα) με συχνές κρίσεις ή σοβαρές βλάβες του μυοκαρδίου.

3. Αιμορραγίες διαφόρων οργάνων- βαριές μορφές διαβήτη με έκδηλη εξασθένηση του οργανισμού. Ενεργός φυματίωση. Κακοήθεις νεοπλασίες –βαριές νευρικές και ψυχικές παθήσεις - εγκυμοσύνη μετά τον έκτο μήνα.

4. Η Λουτροθεραπεία διακόπτεται επίσης :

- Όταν παρουσιαστεί κατά την διάρκεια των λουτρών παρόξυνση της χρόνιας πάθησης
- Κατά τις μέρες της εμμήνου ρύσης και
- Όταν αυτή δεν γίνεται καλώς ανεχτή από τον λουόμενο

B. Αντενδείξεις ποσιθεραπείας

1. Λιθιάσεις των νεφρών ή της κύστης με συχνές κρίσεις ή αιματουρία ή με ογκώδεις λίθους, νεφρίτιδες, πυελίτιδες ή κυστίτιδες σε οξεία φάση .
2. Χολολιθιάσεις με συχνούς κολικούς ή μεγάλους λίθους, χολοκυστίτις στην οξεία φάση, πρόσφατο έλκος του στομάχου ή του δωδεκαδακτύλου.

Γ. Αντενδείξεις εισπνευσοθεραπείας

Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος σε οξεία φάση .

αντενδείκνυται δε σε περιπτώσεις:

1. αλλεργίας στο ιώδιο,

2. υπερθυρεοειδισμού,
3. υγρές δερματοπάθειες,
4. καρδιακής ανεπάρκειας. [7]

5.4 Κατηγορίες παθήσεων και ενδεικνυόμενες ιαματικές πηγές Ελλάδος

Παθήσεις - ιαματικές πηγές

Ρευματικές: Καμένα Βούρλα, Αιδηψός, Θερμοπύλες, Θερμή Λέσβου, Ικαρία, Κύθνος, Λαγκαδάς, Ν.Απολλωνία.

Αναπνευστικού συστήματος: Θερμοπύλες, Σμόκοβο, Κυλλήνη.

Γυναικολογικές: Θερμοπύλες, Μέθανα, Λαγκαδάς, Ν. Απολλωνία, Υπάτη.

Δέρματος: Αριδαία, Υπάτη, Καϊάφα, Θερμοπύλες.

Ήπατος και χοληδόχου: Πλατύστομο, Λουτράκι, Καϊάφα, Καλλιθέα Ρόδου.

Θρέψης: Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου.

Κυκλοφορικού Συστήματος: Υπάτη, Λαγκαδάς.

Νεφρών και Ουροφόρων Οδών: Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου.

Περιφερικών Νευρών: Καμένα Βούρλα, Θερμοπύλες, Κύθνος, Μέθανα, Αιδηψός.

Στομάχου και εντέρων: Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου. [7]

5.5 Σύγχρονες αντιλήψεις για ενδείξεις και αντενδείξεις της ιαματικής λουτροθεραπείας στις ρευματικές παθήσεις

Όπως προανέφερα η εφαρμογή της Ιαματικής Λουτροθεραπείας στις ρευματικές παθήσεις είναι κατά πολύ συχνότερη απ' ό,τι σε παθήσεις άλλων συστημάτων.

Η ρευματική νόσος θεωρείται σήμερα μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές πληγές, όπως παλαιότερα ήταν η ελονοσία και η φυματίωση.

Από άποψη κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων έρχεται στην πρώτη θέση, συναγωνιζόμενη τα ψυχικά νοσήματα. Δεν υπάρχει άλλη ομάδα νοσημάτων που να προκαλεί τόσο πόνο σε τόσα πολλά άτομα και για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι Ρευματικές παθήσεις αντιπροσωπεύουν το 20% της χρόνιας ανικανότητας για εργασία σε βιομηχανικές κοινωνίες κάθε χρόνο.

Οι Ρευματικές παθήσεις δημιουργούν με τη θεραπεία τους, την αποκατάσταση, τις ημεραργίες και την πρόωμη αναπηρία, τις υψηλότερες δαπάνες για την εθνική οικονομία στο χώρο της υγειονομικής περίθαλψης, αν τις συγκρίνει κανείς με τις πιο συχνές αρρώστιες, όπως είναι της καρδιάς και των αγγείων, του καρκίνου και του διαβήτη.

Οι Ρευματοπάθειες , προϋποθέτουν ημεραργίες και αναπηρία, όσο όλα τα ατυχήματα μαζί .

Μεταξύ των αντικειμενικών σκοπών της ανάπτυξης μιας χώρας διακρίνεται η υγεία και η παραγωγικότητα .

Οι Ρευματοπάθειες όπως προαναφέρθηκε έχουν ως επακόλουθο την πρόωμη φθορά του εργατικού δυναμικού με δυσμενείς επιπτώσεις, όπως στην αύξηση ημεραργιών λόγω ανικανότητας για εργασία, διόγκωση της ιατρο-φαρμακο-νοσοκομειακής περίθαλψης, καθώς επίσης την ανύψωση του δείκτη αναπηρίας, πρόσκαιρης ή μόνιμης .

Σε Εθνικό επίπεδο η απώλεια εργασίας επηρεάζει την όλη οικονομία, η κακή υγεία την πλήττει σημαντικά και αν η μειωμένη αυτή απόδοση πολλαπλασιαστεί με 100, με 1000, με δεκάδες χιλιάδες, όσοι και οι ρευματοπαθείς, που ασθενούν, βλέπουμε ότι η ασθένεια τραυματίζει την προσπάθεια για την εθνική οικονομία . [7]

5.6 Ποιες ρευματικές παθήσεις ωφελούνται από την ιαματική λουτροθεραπεία

Μπορεί να πει κανείς ότι όλες οι Ρευματικές παθήσεις έχουν ένδειξη για Ιαματική Λουτροθεραπεία. Κατά κανόνα αποφεύγεται η θεραπεία σε μορφές ενεργείς, σε μορφές με εξάρσεις, ή βαριές αλλοιώσεις . Η ουρική αρθρίτιδα και η εκφυλιστική αρθροπάθεια ευνοούνται περισσότερο από την Ιαματική Λουτροθεραπεία. Σ' αυτήν είναι πολύ πιθανή, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον, η γενική επίδραση επί του οργανισμού με την έννοια των μεταβολών στην ανταλλαγή της ύλης και τροποποίηση του εδάφους, καταστάσεις που έχουν σχέση με τις δύο αυτές μορφές .

Με την προϋπόθεση της επιλογής του μεταλλικού νερού και την εφαρμογή του προσφορότερου τρόπου χρησιμοποίησής του, τα θεραπευτικά αποτελέσματα αποβαίνουν περισσότερο ή λιγότερο ικανοποιητικά. Έτσι στις φλεγμονώδεις Ρευματικές παθήσεις (ρευματοειδής αρθρίτιδα, αγκυλωτική σπονδυλαρθρίτιδα) συνιστώνται τα ολιγομεταλλικά νερά, οι θειούχες πηγές με ή χωρίς ραδιενέργεια, τα λασπόλουτρα και η υδροκινησιοθεραπεία.

Η Ιαματική Λουτροθεραπεία αποφεύγεται στις πολύ βαριές και πολύ ενεργείς μορφές με εξελικτικό χαρακτήρα. Προτιμούνται οι ήπιες και σταθεροποιημένες μορφές έστω και με υψηλή ΤΚΕ με την προϋπόθεση ο άρρωστος να κατευθύνεται από γνώστη γιατρό, οι τεχνικές που εφαρμόζονται να επιλέγονται και ο λουτρονόμος να είναι προσεκτικός .

Στην εκφυλιστική αρθροπάθεια η ένδειξη για Ιαματική Λουτροθεραπεία είναι σαφής. Όλα τα ιαματικά νερά βρίσκουν εφαρμογή (θειούχα, χλωριονατριούχα, ραδιενεργά).Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζουν η χρησιμοποίηση υψηλής θερμοκρασίας και ορισμένες τεχνικές όπως είναι τα τοπικά λασπόλουτρα , τα ατμόλουτρα οι υδρομαλάξεις, οι καταιονισμοί και η υδροκινησιοθεραπεία . Το ζεστό νερό δρα αναλγητικά και αντισπασμωδικά, το θείο αποτελεί συστατικό του αρθρικού χόνδρου , η υδροκινησιοθεραπεία καταπολεμά την δυσκαμψία και τις ατροφίες, τα υπέρθερμα ραδιενεργά νερά και τα λασπόλουτρα έχουν σε επώδυνες ιδίως μορφές ανακουφιστική δράση.

Οι σπονδυλαρθροπάθειες και δισκοπάθειες που εκδηλώνονται με τοπικό ή ριζιτικό πόνο (αυχναλγία, οσφυαλγία, ισχιαλγία κτλ.) ωφελούνται σε ποσοστό 70-80%. Ο

πόνος υποχωρεί και η σπονδυλική στήλη γίνεται πιο εύκαμπτη. Στην εκφυλιστική αρθροπάθεια του ισχίου και του γόνατος με πρωτοπαθή αιτιολογία υπάρχει ομοφωνία για εφαρμογή υδροκινησιοθεραπείας. Σαφής ένδειξη είναι τα τοπικά λασπόλουτρα. Όσο κι αν η εκφυλιστική αρθροπάθεια του ισχίου έχει χειρουργική ένδειξη, αυτή δεν μπορεί πάντοτε να γίνει . Τότε ο άρρωστος αντιμετωπίζεται συντηρητικά με φάρμακα και φυσικοθεραπεία, στην οποία εντάσσεται και η Ιαματική Λουτροθεραπεία . Διαπιστώνεται ότι ο άρρωστος πονάει λιγότερο, βαδίζει καλύτερα, έχει πιο ελεύθερες κινήσεις και καταναλώνει λιγότερα φάρμακα.

Αναφέρθηκε προηγούμενα και η ουρική αρθρίτιδα. Σ' αυτήν εκτός από τις εξωτερικές τεχνικές (λουτρό, ατμόλουτρο, τοπικό λασπόλουτρο) εφαρμόζεται και η ποσιθεραπεία. Η Ιαματική Λουτροθεραπεία εφαρμόζεται για πρόληψη κλινικών εκδηλώσεων σε άτομα με προδιάθεση ή για πρόληψη των κρίσεων, καθώς επίσης και σε μορφές με τόφους ή χρόνια αρθρίτιδα ή και σε συμμετοχή του νεφρού .

Άλλη μορφή ρευματοπάθειας που έχει ένδειξη για Ιαματική Λουτροθεραπεία είναι ο καλούμενος Εξωαρθρικός Ρευματισμός καθώς και ο Ψυχογενής Ρευματισμός .

Στον εξωαρθρικό ρευματισμό εντάσσονται οι παθήσεις των μαλακών μορίων, δηλ. των τενόντων, των ελύτρων αυτών ή των ορογόνων θυλάκων. Είναι : η κάθε μορφή περιαρθρίτιδας, του ώμου, του ισχίου, του γόνατος , οι τενοντοελυτρίτιδες και οι ορογονίτιδες . Όσες από αυτές χρονίζουν ή συνοδεύονται από δυσκαμψία (όπως συμβαίνει στην περιαρθρίτιδα του ώμου) υπάρχει ένδειξη για Ιαματική Λουτροθεραπεία. Είναι έργο του γιατρού που γνωρίζει το αντικείμενο να κατευθύνει σωστά την Ιαματική Λουτροθεραπεία. Στους ψυχογενείς εξ άλλου ρευματισμούς εντάσσονται διάφορες μορφές ινοσίτιδας, κυτταρίτιδας, καθώς και οι καλούμενες λειτουργικές ραχιαλγίες. Και οι μορφές αυτές έχουν ένδειξη για Ιαματική Λουτροθεραπεία. [7]

5.7 Εφαρμογή της ιαματικής λουτροθεραπείας σε μετατραυματικές και μετεγχειρητικές καταστάσεις

Υπολειμματικοί πόνοι και δυσκαμψίες :σε κατάγματα, διαστρέμματα, εξαρθρήματα ή εγχειρήσεις ή και σε αντανεκλαστικά αλγοδυστροφικά σύνδρομα (πχ. το σύνδρομο SUDECK-LERICHE, το σύνδρομο ώμου χειρός) η Ιαματική Λουτροθεραπεία έχει σαφή ένδειξη με την προϋπόθεση της σωστής επιλογής των τεχνικών μεθόδων, το ευεργετικό αποτέλεσμα μπορεί να φτάσει μέχρι 90% των περιπτώσεων. Μπορούν να αναφερθούν εδώ σαν τεχνικές επιλογές το ατμόλουτρο, το λασπόλουτρο, οι καταιονισμοί με νερό , η υδροκινησιοθεραπεία . [7]

5.8 Μπορεί κάποιος να υπολογίσει και σε άλλους παράγοντες για το αποτέλεσμα της ιαματικής λουτροθεραπείας;

Ασφαλώς ευνοεί η σωματική και ψυχική ανάπαυση για τις τρεις εβδομάδες που διαρκεί η Ιαματική Λουτροθεραπεία και με την απομάκρυνση από το χώρο των καθημερινών προβλημάτων. Στο διάστημα αυτό εκτελείται και ένα είδος ψυχοθεραπείας με τις καθημερινές φροντίδες και την κανονική ιατρική παρακολούθηση. Ακόμη με την παραμονή σε ένα ήπιο κλίμα , σε επιμελημένα ξενοδοχεία και χώρους με ποικίλες εξυπηρετήσεις και πολιτιστικές εκδηλώσεις που

βρίσκει ο λούόμενος. Όλα αυτά αποτελούν πρόσθετο στοιχείο για το επιτυχές αποτέλεσμα της ιαματικής Λουτροθεραπείας. Είναι εξ' άλλου πιθανό ότι το STRESS της Ιαματικής Λουτροθεραπείας δρα μέσω του συστήματος υπόφυση – επινεφρίδια . [7]

5.9 Ύστερα από όσα αναφέρθηκαν για την αξία της ιαματικής λουτροθεραπείας, προβάλλει το ερώτημα αν ο άρρωστος μπορεί να βρει τη σχετική θεραπεία στις λουτροπηγές μας ή αυτές πρέπει να οργανωθούν ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες απόψεις για την αποτελεσματικότητα της ιαματικής λουτροθεραπείας;

Η απάντηση είναι σαφής. Οι Ελληνικές λουτροπόλεις δεν έχουν σωστή επιστημονική εκμετάλλευση. Πρέπει να γίνουν δύο πράγματα :

1. Επιστημονικός τομέας περιλαμβάνει: α) Τεχνικά έργα. Τα υδροθεραπευτήρια και άλλα βοηθητικά έργα πρέπει να προσαρμόζονται στους τρόπους χρησιμοποίησης του μεταλλικού νερού, δηλ. δεν αρκούν μόνο οι συνηθισμένοι λουτήρες, αλλά εξοπλισμοί για ατμόλουτρα, λασπόλουτρα, καταιονήσεις, πισίνες κατάλληλα κατασκευασμένες , εσωτερικές και υπαίθριες , χώροι καλλιέργειας της λάσπης , εγκαταστάσεις για εισπνευσοθεραπεία και ποσιθεραπεία. β) Το ιατρικό έργο να αναλαμβάνεται από γιατρούς που να γνωρίζουν τις δυνατότητες της Ιαματικής Λουτροθεραπείας . Εφαρμογείς των τεχνικών μεθόδων θα είναι ειδικοί, από κατάλληλες σχολές λουτρονόμοι. Το ιατρικό έργο συμπληρώνεται με τη δημιουργία κέντρων φυσικοθεραπείας, εργασιοθεραπείας και επαγγελματικού αναπροσανατολισμού του αρρώστου.

2. Ένας δεύτερος τομέας στην οργάνωση των λουτροπόλεων είναι ο τουριστικός . Εδώ το πεδίο δράσης είναι μεγάλο. Ειδικά στη χώρα μας οι δυνατότητες τουριστικής αξιοποίησης είναι τεράστιες , αφού οι πιο πολλές λουτροπηγές βρίσκονται κοντά στη θάλασσα και το κλίμα είναι ήπιο, ώστε η λειτουργία των υδροθεραπευτηρίων να μπορεί να διαρκεί όλο το χρόνο .Ίσως είναι σκόπιμο να αναλάβει την ευθύνη η τοπική αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με τις τουριστικές και πολιτιστικές υπηρεσίες της χώρας. [7]

5.10 Συμπεράσματα

Παρά την εφαρμογή νέων – ισχυρών φαρμακευτικών ουσιών και τις προόδους της χειρουργικής , η Ιαματική Λουτροθεραπεία διατηρεί την αξία της.

Για να αποβεί όμως επωφελής η Ιαματική Λουτροθεραπεία επιβάλλεται ν' αξιοποιηθούν οι παράγοντες δράσης του μεταλλικού νερού , που είναι το χημικό, το μηχανικό, και το θερμικό στοιχείο .

Έτσι ανάλογα με την πάθηση και την φάση της εξέλιξής της , θα επιλεγεί από εξειδικευμένο ιατρικό προσωπικό το ιαματικό νερό και οι τρόποι εφαρμογής της Ιαματικής Λουτροθεραπείας :εισπνευσοθεραπεία, ποσιθεραπεία , εξωτερικές τεχνικές (λουτρά , υδροκινησιοθεραπεία σε πισίνες , ατμόλουτρα , λασπόλουτρα κλπ.) .

Η Ιαματική Λουτροθεραπεία εφαρμόζεται σ' ένα μεγάλο αριθμό ασθενειών από τα περισσότερα συστήματα (αναπνευστικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, νευρικό, νεφρούς , δέρμα και κυρίως από το μυοσκελετικό).

Βεβαίως η Ιαματική Λουτροθεραπεία δεν θεραπεύει τις αλλοιώσεις του χόνδρου , αλλά συμβάλει στην ύφεση του πόνου και της δυσκαμψίας (υψηλές θερμοκρασίες),στην τόνωση των μυών (καταιονισμοί, μαλάξεις, ασκήσεις) και στην βελτίωση της κινητικότητας των αρθρώσεων (κινησιοθεραπεία).

Η χρησιμοποίηση του ιαματικού νερού σε συνδυασμό με τον βασικότερο παράγοντα της θεραπευτικής ,δηλαδή τον προσωπικό διάλογο μεταξύ γιατρού και αρρώστου (με την ευρεία έννοια του όρου), που πρέπει να ασκείται κάτω από κατάλληλες συνθήκες περιβάλλοντος και ψυχολογίας , είναι περισσότερο αναγκαίος στη περίπτωση της Ιαματικής Λουτροθεραπείας .

Στην Ιαματική Λουτροθεραπεία υποβάλλονται κυρίως άτομα με χρόνιες παθήσεις όπου ο ψυχισμός του αρρώστου έχει τροποποιηθεί. Η σύγχρονη ζωή χαρακτηρίζεται από ποικιλία αντιδράσεων στον άνθρωπο. Ο ασθενής και κυρίως ο ρευματοπαθής ασθενής πάσχει περισσότερο. Στη διάρκεια της Ιαματικής Λουτροθεραπείας ο άρρωστος βρίσκεται σε ανάπαυση, μακριά από την εργασία του , χωρίς φροντίδες . Υποβάλλεται στη θεραπεία του με ευχαρίστηση και ευλάβεια .

Ανάλογη πρέπει να είναι και η ανταπόκριση που θα βρίσκει ο λουόμενος στο γιατρό, τις υπηρεσίες του υδροθεραπευτηρίου και τις λουτροπόλεις . Ανέσεις, διευκολύνσεις, ψυχαγωγία, πολιτιστικές εκδηλώσεις συμπληρώνουν μια ευχάριστη παρεμβολή στη ζωή του αρρώστου. Θα απαιτηθεί για το σκοπό αυτό πληρέστερη αξιοποίηση των λουτροπηγών και καλύτερη οργάνωση των λουτροπόλεων , έργο που πρέπει να φιλοδοξούν να επιτελέσουν για το άμεσο συμφέρον τους , η Τοπική αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία. [10]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 :ΤΑ ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΡΑ ΣΤΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ

Τα ιαματικά νερά χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, για να αντικαταστήσουν όλο ή μέρος του νερού στις συνταγές των καλλυντικών προϊόντων. Στην Ελλάδα, ήδη από την αρχαιότητα, αλλά και μέχρι πρόσφατα, οι άνθρωποι λούζονταν στα νερά των θερμών πηγών για να ομορφύνουν αλλά και για να διατηρήσουν την υγεία τους. Υπάρχουν πολλές αναφορές στην παράδοση μας για τη δύναμη των ιαματικών νερών. Τα άλατα, τα μεταλλικά στοιχεία και τα ιχνοστοιχεία που περιέχουν, τους δίνουν μοναδικές ιδιότητες για το δέρμα αλλά και για τον ψυχισμό, γνωστές από την αρχαιότητα, σε όλους τους πολιτισμούς. Σήμερα, ο ρόλος των ιαματικών νερών επαναπροσδιορίζεται, όχι μόνο στην ιατρική αλλά και στην κοσμητολογία. Στη Γαλλία, τέσσερις τουλάχιστον εταιρείες κυκλοφορούν σειρές καλλυντικών προϊόντων με το όνομα της πηγής από όπου αντλούν το νερό τους. Αλλά η τάση εξαπλώνεται και σε άλλες χώρες και τείνει να γίνει μόδα.

Πρόκειται λοιπόν απλώς για μια νέα μόδα;

Όχι. Οι έρευνες που γίνονται, αποδεικνύουν ότι υπάρχουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα στη χρήση των ιαματικών νερών στο δέρμα.

Οι ιδιότητες αυτές βρίσκουν εφαρμογή στα καλλυντικά και δερματολογικά προϊόντα, στην ενυδάτωση, την αντιμετώπιση του λιπαρού δέρματος και της ακμής, την αντιμετώπιση της ατοπικής δερματίτιδας σε παιδιά και ενήλικες, στο έκζεμα, την ψωρίαση, τα εγκαύματα, τα προβλήματα επούλωσης, στα ευαίσθητα δέρματα. Το νερό είναι το σημαντικότερο συστατικό των καλλυντικών προϊόντων, όπου περιέχεται σε ποσοστά μέχρι και 100%. Με τη συγκριτική μελέτη διαφόρων νερών και την κλινική έρευνα για τη δράση του ίδιου του νερού στο δέρμα, αποδεικνύονται οι ιδιότητες και επιβεβαιώνεται η εμπειρία αιώνων: τα ιαματικά νερά έχουν μέλλον στα καλλυντικά. Το μέλλον αυτό, πρέπει να το αναζητήσουμε στη χώρα μας, στις δεκάδες θερμές πηγές της, ιχνηλατώντας τα ίχνη του πολιτισμού χιλιετηρίδων και χρησιμοποιώντας τα μέσα της σύγχρονης επιστήμης. [15]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : ΜΟΡΦΕΣ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Η υδροθεραπεία είναι μια θεραπευτική αγωγή η οποία στηρίζεται στη χρήση του ιαματικού νερού αξιοποιώντας τις φυσικές και χημικές ανάγκες του οργανισμού. Η μορφή, ο τρόπος, η διάρκεια και η συχνότητα καθορίζουν τα αποτελέσματά της και διακρίνονται σε:

- i. Εσωτερική υδροθεραπεία: 1. Ποσιθεραπεία
2. Εισπνοθεραπεία
- ii. Εξωτερική υδροθεραπεία: 1. Ιαματικά λουτρά
2. Υδρομαλάξεις 3. Πηλοθεραπεία

7.1 Εσωτερική υδροθεραπεία

1. Ποσιθεραπεία: Επιτυγχάνεται με την πόση καθορισμένης ποσότητας νερού. Ενδείκνυται: παθήσεις ουροφόρων οδών, διαβήτη, παχυσαρκία, παθήσεις ήπατος και χοληφόρων οδών, παθήσεις πεπτικού συστήματος.
2. Εισπνοθεραπεία: Με την βοήθεια ειδικών συσκευών τα ιαματικά νερά μετατρέπονται σε σταγονίδια και κατόπιν εισπνέονται. Ενδείκνυται: παθήσεις αναπνευστικού, βρογχικό άσθμα και βρογχίτιδες, χρόνιες φλεγμονές του αναπνευστικού συστήματος. [16]

7.2 Εξωτερική υδροθεραπεία

1. Ιαματικά λουτρά: Γίνεται με εμβάπτιση του σώματος ή μέλους σε ατομικό λουτήρα ή πισίνα με ιαματικό νερό. Ενδείκνυται: χρόνιες ρευματικές, γυναικολογικές και δερματικές παθήσεις καθώς και παθήσεις του νευρικού συστήματος.
2. Υδρομαλάξεις: Στηρίζονται στην εφαρμογή πίεσης στο ανθρώπινο σώμα ή μέλος που βρίσκεται μέσα στο ιαματικό νερό. Ενδείκνυται: μετατραυματική θεραπεία, κατάγματα και κακώσεις, οσφυαλγίες, αρθροπάθειες .
3. Πηλοθεραπεία: Γίνεται με τη χρήση ώριμου πηλού με μερική ή ολική εμβάπτιση του μέλους ή του σώματος που νοσεί. Ενδείκνυται: δερματικές, γυναικολογικές παθήσεις, έκζεμα, ψωρίαση, ουρική αρθρίτιδα.

[16]

7.3 Θεραπευτικά οφέλη της Υδροθεραπείας

- Προάγει τη μυϊκή χαλάρωση
- Μειώνει την ευαισθησία στον πόνο
- Μειώνει το μυϊκό σπασμό και την σπαστικότητα

- Αυξάνει την ευκολία κίνησης της άρθρωσης βελτιώνοντας και διατηρώντας την τροχιά των δύσκαμπτων αρθρώσεων
- Ειδικές θεραπευτικές ασκήσεις μπορούν να ξεκινήσουν πιο γρήγορα επισπεύδοντας τον χρόνο της αποκατάστασης και προλαμβάνοντας επιπλοκές
- Αυξάνει τη μυϊκή δύναμη στις περιπτώσεις υπερβολικής αδυναμίας
- Μειώνει τις βαρυντικές δυνάμεις (αρχική κινητοποίηση)
- Βελτιώνει την περιφερική και λεμφική κυκλοφορία συμβάλλοντας έτσι στην απορρόφηση οιδημάτων και αιματωμάτων
- Βελτιώνει την κιναισθησία του σώματος και την σταθερότητα του κορμού
- Βελτιώνει το ηθικό και την αυτοπεποίθηση του ασθενούς (ψυχολογικά)
- Βοηθά στην απόκτηση της ισορροπίας και βελτιώνει την νευρομυϊκή συναρμογή διευκολύνοντας την λειτουργική αποκατάσταση και ανεξαρτητοποίηση του ασθενούς [17]

7.4 Η Υδροθεραπεία είναι κατάλληλη για τις παρακάτω παθήσεις

- Παραπληγία - Τετραπληγία
- Κρανιοεγκεφαλικές Κακώσεις
- Αθλητικές Κακώσεις
- Εγκεφαλικά Επεισόδια
- Εγκεφαλική Παράλυση
- Ορθοπεδικές και Ρευματικές παθήσεις
- Μετεγχειρητική Αποκατάσταση
- Καρδιοαναπνευστικές Παθήσεις
- Γυναικολογικές Παθήσεις

Η Υδροθεραπεία είναι ο πιο ασφαλής δρόμος για την αποκατάσταση των ασθενών. Επιπροσθέτως με τα άλλα οφέλη της υδροθεραπείας, οι θεραπευτές έχουν διαπιστώσει ότι οι ασθενείς που κάνουν υδροθεραπεία, πραγματικά νιώθουν καλύτερα και πιο σίγουροι για τον εαυτό τους. Το υγρό στοιχείο παρέχει την δυνατότητα στους ασθενείς να εκπληρώσουν τους στόχους τους και να δουν τα αποτελέσματα. Η ηρεμία του νερού εξασφαλίζει την ευχάριστη συνεργασία μεταξύ ασθενούς και φυσιοθεραπευτού, η οποία είναι το κλειδί για μια πετυχημένη αποκατάσταση. [17]

7.5 Ειδικές τεχνικές υδροθεραπείας

Bad Ragaz Ring Method

Η Bad Ragaz Ring μέθοδος είναι ένας συνδυασμός από θεραπευτικές τεχνικές που εφαρμόζεται μέσα στο νερό, η οποία αναπτύχθηκε στα θερμά λουτρά του Bad Ragaz στην Ελβετία. Οι θεραπευτικοί στόχοι της τεχνικής αυτής, προσανατολίζονται στη σταθερότητα του κορμού και των άκρων καθώς και στην μυϊκή ενδυνάμωση μέσω ειδικών ασκήσεων αντίστασης. Οι ασκήσεις πραγματοποιούνται με τον ασθενή σε οριζόντιο επίπεδο, υποβοηθούμενο να ισορροπήσει στο νερό με ειδικά σωσίβια.

Halliwick Method

Η μέθοδος αναπτύχθηκε από τον James McMillan το 1949 στο Halliwick School for Girls in Southgate του Λονδίνου. Ξεκίνησε με βασικό σκοπό να βοηθήσει τα άτομα με ειδικές ανάγκες να αποκτήσουν ανεξαρτησία και να μπορούν να κολυμπούν με ασφάλεια. Η μέθοδος δίνει έμφαση στις ικανότητες του ασθενούς μέσα στο νερό και όχι στις ανικανότητές του πάνω στη γη. Ο ασθενής συγκρατείται από τον φυσιοθεραπευτή και ισορροπεί στο νερό ενώ προοδευτικά ελευθερώνεται με σκοπό να εκπαιδευτεί στην ισορροπία και τον έλεγχο της στάσης του σώματος του. Ο Θεραπευτής συστηματικά προσθέτει στο πρόγραμμα πιο πολύπλοκες και στροφικές κινήσεις με σκοπό να εκπαιδεύσει τον ασθενή στο κολύμπι και να τον βοηθήσει στον νευρομυϊκό συντονισμό των κινήσεων του.

Watsu

Είναι μια μορφή παθητικής υδροθεραπείας βασισμένη στις αρχές του γνωστού από το μασάζ Zen Shiatsu. Η τεχνική WATSU εφαρμόζεται πάντα με τον ασθενή ελεγχόμενο από τα χέρια του θεραπευτή. Ο θεραπευτής σταθεροποιεί το ένα τμήμα του ασθενούς και κινεί παθητικά το αντίθετο προσθέτοντας έτσι μια ομαλή διάταση λόγω της ροής του νερού του στο τμήμα του σώματος που δεν κινείται. Ο ασθενής δεν συμμετέχει ενεργά στην θεραπεία. Ο βασικός σκοπός της θεραπείας είναι η χαλάρωση η οποία επέρχεται μέσω της διάτασης και των φυσικών ιδιοτήτων του νερού.

Aquatic PNF

Αναφέρεται στην θεραπεία όπου οι τεχνικές ιδιοδεκτικής νευρομυϊκής διευκόλυνσης (Proprioceptive Neuromuscular Facilitation PNF) πραγματοποιούνται μέσα στο νερό. Ο ασθενής με οπτικά, ακουστικά και απτικά ερεθίσματα εκτελεί λειτουργική, ελικοειδή και διαγώνια πατέντα κινήσεων ενώ στέκεται, γονατίζει η ξαπλώνει στο νερό. Οι ασκήσεις μπορεί να εκτελούνται παθητικά, υποβοηθούμενα ή με αντίσταση από τον φυσιοθεραπευτή. [17]

7.6 Οι Λουτροπόλεις ανάλογα με τον φυσικό πόρο που αξιοποιούν διακρίνονται σε Κέντρα Υδροθεραπείας (ιαματικό ή θαλάσσιο νερό) και Κέντρα Κλιματοθεραπείας (κλίμα)

α. Κέντρα Υδροθεραπείας:

Όλες οι κοσμογονίες θεωρούν ότι το νερό είναι η πρώτη ύλη που δημιουργήθηκε και ότι από το νερό με διαδοχικές μεταβολές προήλθαν όλα τα όντα.

Προκειμένου για την οργάνωση των ιαματικών πηγών και την ίδρυση σε αυτές Λουτροπόλεων, προβάλλει το ερώτημα κατά πόσον το ιαματικό νερό έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

Είναι γεγονός ότι η σύγχρονη επιστημονική άποψη των ιατρών διχάζεται. Άλλοι αποδέχονται την θεραπευτική δράση και άλλοι την απορρίπτουν. Όλοι όμως συμφωνούν ότι ανακουφίζει.

Η Υδροθεραπεία γίνεται είτε με ιαματικό νερό είτε με θαλάσσιο.

α.1. Υδροθεραπεία με ιαματικό νερό (Λουτροθεραπεία)

Η θεραπευτική δράση της Υδροθεραπείας βασίζεται σε δύο παράγοντες, στον μηχανικό (υδροστατική πίεση - άνωση) - επιφέροντας χαλάρωση, και στον θερμικό, προκαλώντας τόνωση του κινητικού συστήματος.

Εκτός από τα βασικά μεταλλικά στοιχεία στο ιαματικό νερό εμπεριέχονται και ολιγοστοιχεία (As, Br, J, Fe κ.λ.π.), στα οποία εντάσσονται και τα ραδιενεργά στοιχεία Ra, Th, Rn κ.λ.π. Από αυτά στον οργανισμό εισέρχεται κυρίως το Rn. Η διείσδυση γίνεται με την εισπνοή ή με το θερμό λουτρό, κυρίως όμως με τα λασπόλουτρα.

Στοιχεία που δρουν θετικά στην θεραπευτική αγωγή είναι επίσης η ανάπαυση, η κατάλληλη διαίτα, το ζεστό και ξηρό κλίμα και η ευχάριστη διαμονή.

Το ιαματικό νερό αναβλύζει από Πηγές. Οι περισσότερες Ιαματικές Πηγές της Ελλάδος οφείλονται είτε σε τεκτονικά ρήγματα, τα οποία προκάλεσαν οι μεγάλες καταβυθίσεις της Αιγίδος, είτε στην έντονη ηφαιστειακή ενέργεια, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Στις πηγές που οφείλονται σε τεκτονικά ρήγματα, τα νερά κατεβαίνουν σε μεγάλο βάθος, όπου επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, προσλαμβάνουν διάφορα στοιχεία μαζί με την θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Η θερμοκρασία αυτή μαζί με τα υπάρχοντα αέρια, δημιουργεί τάση ανόδου του ύδατος δια μέσου των τεκτονικών ρηγμάτων που έχουν σχηματισθεί.

Μια άλλη κατηγορία είναι οι πηγές των οποίων τα νερά εμφανίζονται σε υψηλότερες περιοχές (ορεινές, ημιορεινές) και χωρίς να κατεβαίνουν σε πολύ μεγάλα βάθη, η άνοδος τους γίνεται δια μέσου των ρωγμών που φέρουν τα στρώματα της υπόγειας υδροφορίας.

Οι Ιαματικές πηγές κατατάσσονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με την χημική σύσταση και την θερμοκρασία τους.

Οι κυριότεροι τρόποι χρήσεως του ιαματικού νερού στην Υδροθεραπεία είναι: η Λουτροθεραπεία, η Εισπνοθεραπεία, η Ποσιθεραπεία και η Λασποθεραπεία.

α.2. Υδροθεραπεία με θαλάσσιο νερό (Θαλασσοθεραπεία)

Με τον όρο Θαλασσοθεραπεία εννοούμε την χρησιμοποίηση της ευεργετικής επίδρασης του θαλασσινού περιβάλλοντος (κλίμα, νερό, λάσπη, φύκια κ.λ.π.) για πρόληψη και διατήρηση της υγείας.

β.. Κέντρα Κλιματοθεραπείας

Η επίδραση των κλιματολογικών παραγόντων στην υγεία του ανθρώπου είναι γενικώς παραδεκτή.

Έχει διαπιστωθεί ότι οι καιρικές μεταβολές επενεργούν στο νευροφυτικό σύστημα και βοηθούν στην ανάπτυξη νόσων ή στην εμφάνιση νοσηρών συμπτωμάτων.

Ένα κλίμα για να δράσει ευεργετικά σε μία νόσο πρέπει να διαθέτει κλιματικούς παράγοντες διάφορους από εκείνους που συνήθως ζει ο ασθενής, έτσι ώστε να δράσει ερεθιστικά ή κατευναστικά.

Οι ασθένειες, των οποίων η αρχική αιτία είναι μικροβιακή ή άλλης φύσεως ή και ακαθόριστη, αλλά η εμφάνιση ή η εξέλιξη τους υπόκειται στις καιρικές μεταβολές, καλούνται μετεωροτρόποι, και τα άτομα μετεωροτρόπα.

Σαν μέτρο για την εκτίμηση ότι ένας τύπος δεν είναι βλαβερός για την υγεία του ανθρώπου είναι το καλούμενο αίσθημα ευεξίας.[14]

7.7 Μορφές υδροθεραπείας

MEDICAL HYDROLOGY- SPA THERAPY

Η θεραπεία των διαφόρων παθήσεων και κυρίως των ρευματικών παθήσεων γίνεται με φάρμακα και φυσικοθεραπεία. Σε μερικές βαριές μορφές χρειάζεται και η χειρουργική ορθοπεδική επέμβαση, η ακόμη συνδυασμός και των τριών βασικών μορφών θεραπείας αναλόγως της περίπτωσης.

Η Υδροθεραπεία όπως προανέφερα αποτελεί μέρος της φυσικοθεραπείας και είναι μία καλά οργανωμένη μορφή θεραπείας.

Η Υδροθεραπεία υπό τη γενικότερη έννοια “SPA THERAPY” ή “MEDICAL HYDROLOGY” των Αγγλοσαξόνων περιλαμβάνει τις εξής μορφές:

- Λουτροθεραπεία
- Ποσιθεραπεία
- Εισπνευσοθεραπεία
- Ιλυοθεραπεία ή Πηλοθεραπεία ή Κοινώς Λασπόλουτρα
- Θαλασσοθεραπεία [7]

7.8 Λουτροθεραπεία

Λουτροθεραπεία είναι η εμβύθιση ολόκληρου του σώματος ή μέρους του σώματος σε κάποιο υλικό (νερό, λάσπη) για θεραπευτικούς σκοπούς. Ο τρόπος εφαρμογής της γίνεται με: λούσεις, καταιονήσεις, περιτυλίξεις, επιθέματα, λασπόλουτρα, υδρομάλαξη - δινόλουτρα.

Πριν την έναρξη κάθε λουτροθεραπείας πρέπει να καθοριστεί η διάρκεια της, η θερμοκρασία και η μορφή του λουτρού. Είναι υποχρεωτική η ιατρική εξέταση όχι μόνο των πασχόντων αλλά και των υγιών ακόμα ατόμων. Επειδή ακόμα η ευεργετική δράση των ιχνοστοιχείων, που περιέχονται στα θερμομεταλλικά νερά καθώς και αν αυτά περνάνε μέσα από το δέρμα και με ποιο τρόπο δεν είναι πλήρως εξακριβωμένη σαν μοναδική αποδεκτή δράση της λουτροθεραπείας είναι αυτή, που πηγάζει από τις φυσικές ιδιότητες του φυσικού νερού (άνωση, οσμωτική πίεση και θερμοκρασία). Αυτές οι ιδιότητες σε συνδυασμό με την κινησιοθεραπεία, που πρέπει απαραίτητα να γίνεται μέσα στο νερό κάνουν τη μέθοδο πολύ αποτελεσματική στην αντιμετώπιση παθήσεων του μυοσκελετικού συστήματος. Έτσι λοιπόν η λουτροθεραπεία είναι μια μορφή φυσικοθεραπείας που προκαλεί συνήθως κατά την πρώτη εβδομάδα μεγάλες τροποποιήσεις στον οργανισμό. Κατά γενικό κανόνα πρέπει να διακόπτεται η λουτροθεραπεία όταν οι μεγάλες παροξύνσεις κατά το έβδομο λουτρό δεν έχουν υποχωρήσει. Η διάρκεια του λουτρού ποικίλει από 15' έως 25'. Η χρονική διάρκεια πρέπει να είναι μικρά κατά τα πρώτα λουτρά και να αυξάνεται βαθμιαίως. Η δε μέση

διάρκεια μιας λουτροθεραπείας είναι τρεις βδομάδες. Τα λουτρά γίνονται συνήθως το πρωί ή αργά το απόγευμα και πάντοτε με κενό στομάχι.

Πάρα πολλές φορές τις πρώτες μέρες της θεραπείας ο ασθενής αρχίζει να αισθάνεται αδιαθεσία, αϋπνία, κεφαλαλγία, πυρετό ή υποθερμία, ολιγουρία ή πιο σπάνια πολουρία. Ακόμα έχουμε διαταραχές στο πεπτικό σύστημα που συνοδεύονται από ανορεξία έως και δυσκοιλιότητα ή διάρροια. Έχουμε ακόμα επιδείνωση των αρθρικών πόνων, κρίση ουρικής αρθρίτιδας και υπατικές αντιδράσεις. Αυτή τη πρώτη φάση που χαρακτηρίζει την "ιαματική κρίση" ή "λουτρική αντίδραση" ακολουθεί μια "θετική φάση", σχετικής ευεξίας. Τη δεύτερη φάση ακολουθεί μια τρίτη που ονομάζεται "ιαματική κόπωση" η οποία πολλές φορές μπορεί να είναι παρά πολύ πρόωρη και δεν πρέπει να συγχέεται με την "ιαματική κρίση".

Η ευεργετική δράση της ιαματικής λουτροθεραπείας οφείλεται σε συνδυασμό διαφορετικών παραγόντων, όπως:

- η κατάλληλη θερμοκρασία του νερού (33-35 βαθμοί Κελσίου).
- η άσκηση του σώματος μέσα στο νερό, μέσω της εξουδετέρωσης της βαρύτητας του σώματος μέσα στο νερό.
- η δυνατότητα που προσφέρει μια λουτρόπολη για ανάπαυση, σωματική άσκηση, φυσικοθεραπεία και ψυχαγωγία.
- η αλλαγή του φυσικού περιβάλλοντος και των συνθηκών της καθημερινής τους ζωής.
- τα συστατικά του νερού

Τα πλεονεκτήματα της ιαματικής λουτροθεραπείας είναι πολλά, όπως η μείωση του πόνου, η βελτίωση του μυοσκελετικού συστήματος - που συμβάλλει στη καλύτερη αυτοεξυπηρέτηση του ατόμου -, η βελτίωση της κυκλοφορίας του αίματος, η βελτίωση της ψυχικής διάθεσης.

Υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες δεν συνιστάται η ιαματική λουτροθεραπεία, όπως:

- το άτομο έχει πυρετό.
- η ρευματική πάθηση συνυπάρχει ή με μια βλάβη της καρδιάς ή με σοβαρή αναιμία ή με αυξημένη αρτηριακή πίεση ή με μια άλλη σοβαρή ανωμαλία.
- η ρευματική πάθηση βρίσκεται σε οξύ στάδιο.
- επιβάλλεται μια παρατεταμένη ανάπαυση.
- η ρευματική πάθηση δεν ελέγχεται ικανοποιητικά με τα φάρμακα και τα γενικά μέτρα αντιμετώπισης της.
- όταν δεν βοηθά ο ασθενής ή όταν δεν είναι σε θέση να αυτοεξυπηρευθεί.
- σε γυναίκες κατά τη διάρκεια της έμμηνου ρύσης. [6]

7.9 Ποσιθεραπεία

Το νερό πολλών ιαματικών πηγών της χώρας μας ενδείκνυται όχι μόνο για λουτροθεραπεία, την οποία οι περισσότεροι γνωρίζουμε, αλλά και για ποσιθεραπεία. Πρόκειται για μια μορφή εσωτερικής υδροθεραπείας που βασίζεται στην πόση ιαματικού νερού το οποίο έχει συγκεκριμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά, π.χ. διουρητική δράση. Η ποσιθεραπεία ενδείκνυται κυρίως για τα νοσήματα των χοληφόρων οδών και της χοληδόχου κύστης, για τη χολολιθίαση, καθώς και για τα προβλήματα του γαστρεντερικού συστήματος. Είναι μια ολοκληρωμένη θεραπεία με συγκεκριμένη διάρκεια και κανόνες όσον αφορά την ποσότητα του νερού που πρέπει να πίνετε ημερησίως, αλλά και τον τρόπο πόσης του. Επιπλέον, η πόση του ιαματικού νερού γίνεται στον τόπο όπου αναβλύζει το νερό της πηγής και συνδυάζεται με τη

χαλάρωση και τη γαλήνη που προσφέρει το τοπίο. Διαβάστε, λοιπόν, ποια είναι τα οφέλη της ποσιθεραπείας, αλλά και σε ποια μέρη της χώρας μας μπορείτε να την κάνετε.

Τα οφέλη της ποσιθεραπείας

Τα νερά των πηγών που είναι κατάλληλα για ποσιθεραπεία είναι όξινα ανθρακικά (περιέχουν διοξείδιο του άνθρακα), υδροθειούχα και χλωριονατριούχα υποτονικά. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του πόσιμου ιαματικού νερού είναι η διουρητική του δράση. Γι' αυτό και θεωρείται ευεργετικό για το ουροποιητικό και το γαστρεντερικό σύστημα. Έχει φανεί δηλαδή -τόσο από μελέτες όσο και από εμπειρικές παρατηρήσεις- ότι το ιαματικό νερό διαλύει τις πέτρες στα νεφρά και στη χολή, βοηθώντας με αυτό τον τρόπο στην αποβολή τους από τον οργανισμό. Έχει παρατηρηθεί ακόμα ότι το ιαματικό νερό έχει την ιδιότητα να λειαιώνει τις πέτρες του ουροποιητικού, οι οποίες έχουν ακίδες και κυριολεκτικά γδέρνουν το βλεννογόνο του ουρητήρα. Πρόσφατη μελέτη (2006) από το Πανεπιστήμιο της Πάρμας έδειξε ότι η χρήση των θερμομεταλλικών νερών για ποσιθεραπεία ωφέλησε όχι μόνο στη θεραπεία των νεφρολιθιάσεων, αλλά και στην πρόληψή τους. Διαπιστώθηκε, δηλαδή, ότι το ιαματικό νερό αποτρέπει τη δημιουργία κρυστάλλων ασβεστίου στα ούρα - το πρόδρομο στάδιο της δημιουργίας λίθων στο ουροποιητικό σύστημα και ένα από τα συχνότερα ευρήματα στις εξετάσεις ούρων.

Η ποσιθεραπεία θεωρείται επίσης ευεργετική για την αντιμετώπιση της δυσπεψίας, της ήπιας γαστρίτιδας, της δυσκοιλιότητας και της εντερίτιδας, ενώ έχουν ξεκινήσει επιστημονικές μελέτες διεθνώς, προκειμένου να τεκμηριωθεί η ευεργετική της δράση σε σοβαρότερα νοσήματα, όπως η οστεοαρθρίτιδα και ορισμένες νευρολογικές νόσοι. Από την άλλη μεριά, η ποσιθεραπεία αντενδείκνυται για όσους έχουν έλκος στομάχου. Γι' αυτό και ο γιατρός που συστήνει υδροθεραπεία (ποσιθεραπεία και λουτροθεραπεία) στους ασθενείς του πρέπει να πάρει ένα λεπτομερές ιστορικό όσον αφορά τις παθήσεις του γαστρεντερικού συστήματος.

Πώς γίνεται η ποσιθεραπεία

Η ποσιθεραπεία γίνεται στο περιβάλλον της πηγής και συνδυάζεται με το περπάτημα και την απόλαυση του ήρεμου τοπίου στο οποίο αναβλύζει το ιαματικό νερό, καθώς και με τη διατροφή που ορίζει ο γιατρός του θερμολιστικού κέντρου. Επομένως, ποσιθεραπεία μπορείτε να κάνετε μόνο σε συγκεκριμένα θερμολιστικά κέντρα όπου πρέπει πρώτα να σας εξετάσει ο υπεύθυνος γιατρός, ο οποίος θα καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο θα κάνετε ποσιθεραπεία (ποσότητα νερού, διάρκεια θεραπείας κλπ.). Σε γενικές γραμμές, μπορείτε να πιείτε 250 ml - 1lt νερού την ημέρα. Η καλύτερη ώρα πόσης του νερού είναι το πρωί πριν φάτε. Επίσης, μπορείτε να πιείτε το νερό είτε όρθιοι δίπλα στην πηγή είτε περπατώντας στο περιβάλλον της πηγής (ο γιατρός θα σας πει ποιος είναι ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος για σας). Ένας κύκλος ποσιθεραπείας διαρκεί 3-4 εβδομάδες. Επιπλέον, τόσο οι επιστημονικές έρευνες όσο και η εμπειρική παρατήρηση δείχνουν ότι απαιτούνται τουλάχιστον δύο κύκλοι ποσιθεραπείας για να φανούν τα ευεργετικά της οφέλη στην υγεία.

Οι έρευνες προχωρούν

Η ευεργετική δράση της ποσιθεραπείας στην υγεία είναι γνωστή από την αρχαιότητα. Σήμερα όμως οι υπέρμαχοι της θερμολιστικής ιατρικής -η οποία συμπεριλαμβάνει τη λουτροθεραπεία και την ποσιθεραπεία- δεν αρκούνται πλέον στις εμπειρικές παρατηρήσεις και τις μαρτυρίες του παρελθόντος όσον αφορά τα οφέλη του

ιαματικού νερού στην υγεία μας. Γι' αυτό και γίνονται πλέον πολλές επιστημονικές έρευνες που τεκμηριώνουν την ιαματική δράση του νερού, ενώ στις περισσότερες χώρες με ιαματικές πηγές έχει ήδη θεσπιστεί η ειδικότητα της θερμαλιστικής ιατρικής στο πανεπιστήμιο (στη χώρα μας δεν υπάρχει ακόμη αυτή η ειδικότητα).

Μάλιστα, στο πλαίσιο του πρώτου πανευρωπαϊκού φόρουμ για τον θερμαλισμό, που έγινε στην Ιταλία τον περασμένο Νοέμβριο, το Πανεπιστήμιο της Πάρμας ανακοίνωσε ορισμένα ενδιαφέροντα στατιστικά στοιχεία.

Οι ιταλοί ερευνητές διαπίστωσαν μείωση της λήψης φαρμάκων κατά 21% σε εκείνους που έκαναν ποσιθεραπεία για προβλήματα του ουροποιητικού και του γαστρεντερικού (κυρίως για λιθιάσεις). Επιπλέον, η μελέτη τους έδειξε ότι το κόστος για την αγωγή (φάρμακα, εξετάσεις) των 1.514 ατόμων που εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια δύο κύκλων ιαματικής θεραπείας (λουτροθεραπείας και ποσιθεραπείας, από το 2005 έως το 2007) μειώθηκε κατά 50.018 ευρώ, μια μείωση που θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Όσον αφορά τη χώρα μας, πρόσφατα ξεκίνησε η συνεργασία του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, έτσι ώστε να διαπιστωθεί ποια ιχνοστοιχεία περιέχει το νερό κάθε λουτρόπολης, καθώς και ποια δράση έχει το καθένα από αυτά στον οργανισμό μας. [18]

7.10 Πηλοθεραπεία

Βασίζεται στη χρήση «ώριμου» πηλού. Η εφαρμογή του πηλού είναι δυνατόν να είναι ολική ή μερική, με εμβάπτιση του σώματος σ' αυτόν ή με επάλειψη. Η θεραπευτική δράση του

πηλού είναι διπλή: ασκεί δράση τοπική (στην επιφάνεια του δέρματος) και γενική (σε διάφορες λειτουργίες, χάρις σε ουσίες που διεισδύουν μέσα στον οργανισμό). Η δράση της πηλοθεραπείας οφείλεται κυρίως σε τρεις παράγοντες: μηχανικό, θερμικό και χημικό.

Θεραπευτικές ενδείξεις πηλού

Θεραπευτικός πηλός είναι ο πηλός που ασκεί στον ανθρώπινο οργανισμό θεραπευτική δράση, όπως:

- Ρευματολογικές διαταραχές (τραυματολογικές διαταραχές, φλεγμονώδεις αρθροπάθειες, νευραλγίες)
- Μετατραυματική αγωγή (σε διαστρέμματα, μώλωπες, αιματώματα, κατάγματα)
- Γυναικολογικές παθήσεις (φλεγμονώδεις παθήσεις των γεννητικών οργάνων, διαταραχές εμμήνου κύκλου εμμηνόρροιας, ενοχλήσεις από συμφύσεις κατόπιν γυναικολογικών εγχειρήσεων, αιδοιτίδες, κολπίτιδες, πυελοπεριτονίτιδες)
- Καρδιοαγγειακές παθήσεις (αγγειακές παθήσεις, φλεβίτιδα ενδοαρτηρίτιδα)
- Δερματικές παθήσεις (εκζέματα, νεανικές ακμές, ψωρίαση, τοπικές δερματίτιδες, κνησμός διαφόρων αιτιολογιών)
- Παθήσεις νευρικού συστήματος (τραυματικές περιφερικές παραλύσεις των νεύρων, αλλά αν υπάρχει αισθητική απώλεια.)
- Στην αισθητική σαν καλλυντικό

Αποτελέσματα εφαρμογής πηλού:

- Αύξηση της θερμοκρασίας του δέρματος
- Αύξηση ηλεκτρικής αγωγιμότητας
- Μεταβολές δυναμικότητας της μεμβράνης
- Επιρροές στο φαινόμενο απορρόφησης
- Υπεραιμία των τριχοειδών αγγείων
- Ενεργοποίηση ιδροποιών αδένων
- Ενεργοποίηση (Ενζύμων - Ορμονών)

[19]

7.11 Εισπνοθεραπεία

Συνιστάται σε:

Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος

Βρογχικό άσθμα και χρόνιες βρογχίτιδες

Χρόνιες φλεγμονές του αναπνευστικού συστήματος

Δεν συνιστάται σε :

Φυματίωση

Αρτηριακή υπέρταση όταν δεν ρυθμίζεται

Σακχαρώδη διαβήτη

Νεφρική, ηπατική και καρδιακή ανεπάρκεια

Καρκίνο

Οξείες λοιμώξεις

[20]

7.12 Θαλασσοθεραπεία

Στην αρχαία Ελλάδα, ο Ιπποκράτης ήταν ο πρώτος που ασχολήθηκε με τις θεραπευτικές ιδιότητες του θαλασσινού νερού. Τον 20ο αιώνα, η θαλασσοθεραπεία γίνεται ευρέως γνωστή σε όλη την Ευρώπη, με τη Γαλλία να κρατάει τα σκήπτρα, ενώ σήμερα οργανωμένα κέντρα προσφέρουν ποικιλία προγραμμάτων για αισθητικούς αλλά και ιατρικούς λόγους. Το ίδιο το θαλασσινό νερό, τα φύκια, η λάσπη επιστρατεύονται προκειμένου να προσφέρουν απλόχερα όλα τα πολύτιμα συστατικά τους. [18]

Τι είναι θαλασσοθεραπεία;

Χαλάρωση και αναζωογόνηση ψυχής και σώματος που στηρίζεται στις προληπτικές, θεραπευτικές, χαλαρωτικές και τονωτικές ιδιότητες του θαλασσινού νερού.

Η φροντίδα γίνεται τόσο με αυτό καθαυτό το θαλασσινό νερό, που βρίσκεται σε θερμοκρασία 31-36 βαθμών Κελσίου (μπάνια, ντους, πισίνες) όσο και με θεραπείες σχετικές με παράγωγα της θάλασσας, όπως τα φύκια, η λάσπη ή ακόμα και με καλλυντικά που έχουν ως βάση τα παραπάνω συστατικά.

Το θαλασσινό νερό, η λάσπη και τα φύκια είναι πλούσια σε ιχνοστοιχεία που είναι απαραίτητα στον

ανθρώπινο οργανισμό. Όσο για τη συγκεκριμένη θερμοκρασία, βοηθάει τη διείσδυσή τους στο σώμα.

Θαλασσοθεραπεία μπορεί κάποιος να κάνει στα οργανωμένα κέντρα που βρίσκονται δίπλα στη θάλασσα και τα οποία αντλούν και ανανεώνουν το νερό τους από καθαρές θάλασσες.

Σε καμιά περίπτωση δεν μπορείς να κάνεις θαλασσοθεραπεία σε κέντρα που δεν βρίσκονται δίπλα στη θάλασσα.

Οι ειδικοί θεωρούν πως το ιδανικό πρόγραμμα κρατά ένα εξάημερο. Υπάρχουν όμως και προγράμματα σαββατοκύριακου για χαλάρωση, ομορφιά κ.λπ. Επίσης, προσφέρονται και ημερήσια προγράμματα για το στρες, το αδυνάτισμα, τη χαλάρωση ή κάποιες ειδικές περιπτώσεις.

Η καταλληλότερη εποχή για spa είναι η άνοιξη. Εποχή αναζωογόνησης, η καλύτερη εποχή για ένα πρόγραμμα θαλασσοθεραπείας που σε κρατά σε φόρμα για ένα εξάμηνο περίπου. Ακολουθεί το φθινόπωρο, που σε προετοιμάζει για έναν εύκολο χειμώνα.

Ένα πρόγραμμα σε κέντρο θαλασσοθεραπείας σε ξεκουράζει (αποβολή στρες και άγχους, καταπολέμηση της κόπωσης). Σε αναζωογονεί (τόνωση των φυσικών και ψυχικών δυνάμεων με ειδικά προγράμματα ομορφιάς και γυμναστικής, απώλεια περιττών κιλών, καταπολέμηση της κυτταρίτιδας). Προλαμβάνει και θεραπεύει παθήσεις του κυκλοφορικού, καρδιαγγειακές, οστεοαρθρίτιδες και ρευματισμούς.

[21]

Γιατί να κάνετε θαλασσοθεραπεία

Γιατί έχετε αγχώδη καθημερινότητα : Η πλειοψηφία των ανθρώπων που επισκέπτονται ένα κέντρο θαλασσοθεραπείας αναζητούν διέξοδο από το στρες της καθημερινότητας. Οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι η θάλασσα προσφέρει χαλάρωση και ευεξία τόσο στο σώμα όσο και στο πνεύμα.

Γιατί σας το σύστησε ο γιατρός σας : Η θαλασσοθεραπεία μπορεί να αποδειχτεί ευεργετική σε παθήσεις του καρδιαγγειακού συστήματος (π.χ. αρτηριακή υπέρταση), σε αναπνευστικά προβλήματα (π.χ. άσθμα και χρόνιες βρογχίτιδες) και σε δερματολογικές παθήσεις (π.χ. ψωρίαση και εκζέματα). Θεωρείται επίσης ιδιαίτερα αποτελεσματική σε μυοσκελετικές παθήσεις, όπως πόνοι και σπασμοί οποιασδήποτε αιτιολογίας, αυχενικό σύνδρομο, οσφυαλγίες, αρθρίτιδες κ.ά., ενώ συμβάλλει στη βελτίωση της άμυνας του οργανισμού και της ποιότητας του ύπνου.

Γιατί θέλετε λεπτό, χωρίς κυτταρίτιδα σώμα : Οι διάφορες θεραπείες, κυρίως με τα προϊόντα της θάλασσας (φύκια και λάσπη) βοηθούν στην αύξηση του μεταβολισμού

των κυττάρων, με αποτέλεσμα να γίνονται περισσότερες καύσεις στον οργανισμό. Ταυτόχρονα με την απώλεια βάρους, την καταπολέμηση της κυτταρίτιδας και την επιδερμική σύσφιξη που επιτυγχάνεται, το δέρμα οξυγονώνεται, απορροφά όλα τα θρεπτικά στοιχεία και αναζωογονείται.

Τα μυστικά του βυθού

Τα παράγωγα του θαλασσινού νερού, όπως τα φύκια και η λάσπη, λόγω της πληθώρας των μετάλλων και των ιχνοστοιχείων που περιέχουν (χλώριο, νάτριο, ασβέστιο, κάλιο, ιώδιο κ.ά.), έχουν τρεις βασικές ιδιότητες: αντιφλεγμονώδεις, αναλγητικές και μυοχαλαρωτικές. Συγκεκριμένα:

Θαλασσινό νερό : Βελτιώνει την κυκλοφορία του αίματος και συμβάλλει στην αποτοξίνωση του οργανισμού. Όταν, μάλιστα, είναι ζεστό (σε θερμοκρασία 34-39ο C), «ανοίγει» τους πόρους της επιδερμίδας, ώστε να διεισδύσουν σε μεγαλύτερο βάθος τα πολύτιμα συστατικά του.

Αλάτι : Τα θαλάσσια άλατα απομακρύνουν τα νεκρά κύτταρα της επιδερμίδας, ενεργοποιούν τη μικροκυκλοφορία των ιστών και βελτιώνουν

την υφή της.

Φύκια : Όλα τα θρεπτικά στοιχεία του θαλασσινού νερού τα βρίσκουμε και στα φύκια, σε συγκεντρώσεις όμως 50.000 φορές μεγαλύτερες! Είκοσι χιλιάδες ποικιλίες και είδη φυκιών από όλο τον κόσμο μετατρέπονται σε μορφή πούδρας και χρησιμοποιούνται σε προϊόντα περιποίησης. Ανάλογα με το χρώμα τους (υπάρχουν καφέ, κόκκινα, μπλε και πράσινα), έχουν και διαφορετικές ιδιότητες. Βοηθούν την αύξηση του μεταβολισμού, συμβάλλουν στη βαθιά απολέπιση του σώματος, καταπολεμούν την κυτταρίτιδα, ενυδατώνουν, θρέφουν και οξυγονώνουν τους ιστούς, επιτυγχάνοντας επιδερμική σύσφιξη.

Λάσπη : Η θαλάσσια λάσπη έχει πολύ έντονη μυοχαλαρωτική δράση και είναι πλούσια σε μεταλλικά στοιχεία. Επίσης, λόγω της ιδιότητάς της να συγκρατεί πολλή θερμότητα, διαστέλλει τους πόρους της επιδερμίδας και αφήνει τα συστατικά της να διεισδύσουν σε βάθος. Σημαντική, ωστόσο, θεωρείται και η προέλευσή της. Η λάσπη από τη Νεκρά Θάλασσα θεωρείται η καλύτερη, καθώς όλα τα ευεργετικά της στοιχεία βρίσκονται σε πολύ υψηλότερες συγκεντρώσεις (μέχρι και 150 φορές) συγκριτικά με άλλες θάλασσες.

Τι να προσέξετε

Η θαλασσοθεραπεία αντενδείκνυται σε όσους πάσχουν από υπερθυρεοειδισμό ή σοβαρά καρδιακά και αναπνευστικά νοσήματα (π.χ. στεφανιαία νόσο) τα οποία δεν είναι σταθεροποιημένα με φαρμακευτική αγωγή. Η χρήση των ζεστών θεραπειών πρέπει επίσης να αποφεύγεται στις περιπτώσεις προβλημάτων του κυκλοφορικού των κάτω άκρων (φλεβίτιδα, ευρυαγγείες, κίρσοι κλπ.). Σε κάθε περίπτωση, πάντως, και εφόσον αντιμετωπίζετε κάποιο πρόβλημα υγείας, καλό είναι να συμβουλευτείτε το γιατρό σας. Βέβαια, σε όλα τα κέντρα θαλασσοθεραπείας υπάρχει γιατρός, ο οποίος,

βασισμένος στο ιατρικό ιστορικό σας, σας υποδεικνύει τις κατάλληλες θεραπείες.

Θεραπίες με φύκια και λάσπη

Η επάλειψη με φύκια ή λάσπη γίνεται τοπικά ή σε ολόκληρο το σώμα. Στη συνέχεια, ο θεραπευτής σας τυλίγει με μια θερμοκουβέρτα, μέσα στην οποία παραμένετε για περίπου 20 λεπτά. Συνήθως, ακολουθεί μασάζ με μια ενυδατική κρέμα. Όλη η θεραπεία διαρκεί περίπου 40'.

Πόσο διαρκεί μια ολοκληρωμένη θεραπεία

Η ιδανική διάρκεια ενός ολοκληρωμένου πακέτου θαλασσοθεραπείας για θεραπευτικούς λόγους είναι 6 ημέρες (δύο φορές το χρόνο), ενώ, σύμφωνα με το Διεθνή Οργανισμό Θαλασσοθεραπείας, δεν πρέπει να ξεπερνάει τις 21. Υπάρχουν όμως και προγράμματα μιας ημέρας ή ειδικά πακέτα για το Σαββατοκύριακο, για χαλάρωση και ευεξία. [18]

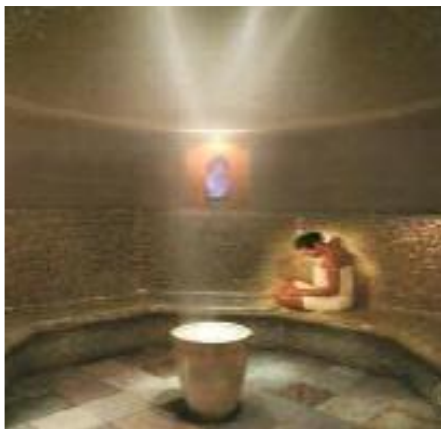

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΠΑ

8.1 Υγεία μέσα από το νερό

Το νερό είναι το βασικό στοιχείο γύρω από το οποίο συγκεντρώνονται όλες οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται στις θεραπείες ευεξίας.

8.2 Έννοια του spa

Κέντρα με φιλοσοφία της πλήρους εναρμόνισης ανάμεσα στο σώμα, το πνεύμα και το νου. Θεραπείες που συνδυάζουν διαφορετικές τεχνικές και περιποιήσεις με απώτερο σκοπό την ευεξία και την συναισθηματική απόλαυση του πελάτη.

Η έννοια του spa σχετίζεται με :

Μείωση του στρες
Προληπτική ιατρική
Αύξηση της αυτοεκτιμήσεις και κοινωνική καταξίωση

Σωματική και ψυχική ισορροπία
Τουρισμό υγεία
Φυσική δραστηριότητα
Προσωπική και αισθητική φροντίδα

8.3 Ταξινόμηση τύπων spa

-destination spa

Spa όπου παρέχεται η διαμονή συμπεριλαμβανόμενων και των θεραπειών. Μέσα από τις εξιδανικευμένες και επαγγελματικές θεραπείες του spa, παρέχεται στους πελάτες του ξενοδοχείου και ένας βελτιωμένος τρόπος ζωής καθώς και η βελτίωση της υγείας του.

-resort spa

Το spa περιλαμβάνετε στις εγκαταστάσεις ενός resort hotel. Προσφέρει στους πελάτες του επαγγελματικές υπηρεσίες spa, όπως επίσης συγκροτημένες προτάσεις ευεξίας και fitness, μέσα από ολοκληρωμένο μενού υπηρεσιών.

-cruise spa

Spa μέσα σε κρουαζιερόπλοια, όπου ο πελάτης μπορεί να διαλέξει διαφορές υπηρεσίες spa, προτάσεις ευ ζην, fitness και διάφορα μενού υπηρεσιών και προϊόντων.

-Holistic spa

Spa που εστιάζουν σε εναλλακτικές θεραπευτικές και διατροφικές μεθόδους. Στοχεύουν σε ένα υψηλό επίπεδο ευεξίας, τόσο του σώματος όσο και του νου.

-medical spa

Θεραπείες που έχουν δημιουργήσει οι ιατροί και επαγγελματίες των spa, απολύτως συμβατά με τον πρωταρχικό σκοπό αυτών των spa, που είναι η ευεξία με ιατρικές κούρες.

-Spa ιαματικών πηγών {θερμαλισμός} και λουτροπόλεις και κέντρα θαλασσοθεραπείας.

Spa εγκατεστημένα γύρω από φυσικές πηγές που χρησιμοποιούν μεταλλικά – ιαματικά νερά ή νερά θερμών πηγών ή θερμαινόμενο θαλασσινό νερό, σαν βασικό στοιχείο για τις υδροθεραπείες.

-day spa ή spa πόλεις

Spa που συνήθως αναπτύσσονται σε αστικά κέντρα και που συνήθως χρησιμοποιούν τρεχούμενο νερό. Η εφαρμοζόμενες θεραπείες είναι πολλαπλές. Όπως ομορφιάς, υγείας και περιποίησης και ολοκληρώνονται σε μια ή περισσότερες συνεδρίες που διαρκούν μια ώρα ή και περισσότερο. Δεν προσφέρουν διανυκτέρευση.

-Adventure spa

Κέντρα που έχουν σαν βασική τους δραστηριότητα ειδικευμένα αθλήματα {τένις γκολφ} και δραστηριότητες περιπέτειας {rafting, ορειβασία, ψάρεμα}. Προσφέρουν προγράμματα υδροθεραπείας και περιποιήσεις πρόσωπου και σώματος.

-Spa 3^η ηλικίας

Κέντρα όπου πραγματοποιούνται προγράμματα και φυσικές δραστηριότητες {ειδική γυμναστική, βόδισμα } και κοινωνικές εκδηλώσεις {χορός, ομαδικά παιχνίδια} σε συνδυασμό με διατροφικά προγράμματα και αντιγηραντικές και ανανεωτικές θεραπείες.

-Exclusive spa\ VIP

Spa που απευθύνονται σε πολύ επιλεγμένο κοινό, το οποίο έχει πρόσβαση αποκλειστικά από θάλασσα {σκάφος} ή από αέρος {ελικόπτερο, αεροπλάνο}.

8.4 Πρόσφατα στοιχεία για την προσέλευση στα spa στην ευρωπαϊκή ένωση {E.E.}

Γυναικείος πληθυσμός : 71%

Αντρικός πληθυσμός : 29%

Μέσος όρος ηλικίας : 40,7 ετών

Από 16 έως 24 ετών : 14%

Από 25 έως 34 ετών : 28%

Από 35 έως 44 ετών : 23%

Από 45 έως 54 ετών : 16%

Από 55 έως 65 ετών : 10%

Άνω των 65 ετών : 10%

8.5 Δημοφίλης τεχνικές και θεραπείες :

- Υδροθεραπείες
- Ηλεκτροθεραπείες
- Επαγγελματικά προϊόντα υψηλής κοσμετολογίας
- Πίλινγκ και περιδέσεις σώματος
- Μασάζ και χειροθεραπείες
- Αρωματοθεραπεία, μουσικοθεραπεία και χρωματοθεραπεία
- Solarium
- Fitness [23]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 : ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ SPA.

Η νέα «νοοτροπία spa» αναπτύσσεται σε πάνω από 40 χώρες.

Οι θεραπείες spa έχουν καλλυντική και ταυτόχρονα ολιστική προσέγγιση. Βασισμένες στην φύση, εμποτίζουν το σώμα με βασικά στοιχεία προκειμένου να το αναζωογονήσουν και να το ανατροφοδοτήσουν. Μετά από πολυετείς έρευνες δημιουργήθηκαν βιολογικά προϊόντα και τεχνικές εφαρμογής υψηλής τεχνολογίας.

Στο προσκήνιο των αναγκών της γυναίκας από το 1950 γνωρίζουμε πάντοτε πόσο σημαντικές είναι οι θεραπείες σώματος και τα ευεργετικά ωφέλει του μασάζ.

Τι είναι spa : το spa βγαίνει από το λατινικό 'sanitas per aqua' υγεία μέσω του νερού. Το spa είναι ένα μέρος για οποιονδήποτε, από τον άντρα μέχρι την γυναίκα και από τον νεότερο έως τον μεγαλύτερο. Είναι ένα μέρος αφιερωμένο στην χαλάρωση και τον ανασχεδιασμό του προσώπου και του σώματος. Ακόμη προσφέρει, συγκεκριμένες φυσικές θεραπείες όπως αδυνάτισμα και σύσφιξη.

Ορισμός: τα spa είναι αφοσιωμένα στην εξέλιξη ενός απολυτούς υγιούς οργανισμού μέσα από μια ποικιλία επαγγελματικών υπηρεσιών που αποσκοπούν στην ανανέωση του μυαλού, του σώματος και της ψυχής.

Σήμερα ο τρόπος ζωής μας δημιουργεί : στρες, καυσαέριο, τροφική ανεπάρκεια καπνό και αλκοόλ. Το spa δίνει λύση σε αυτά τα προβλήματα.

Υπάρχουν τεχνικές που αποκαλύπτουν την ομορφιά μέσω της θεραπείας, και του ανεφοδιασμού του οργανισμού με τα απαραίτητα στοιχεία και της χαλάρωσης.

Επιλέγονται βασικά στοιχεία από την φύση, αξιοποιώντας τα πολυάριθμα ωφέλει των ορυκτών τα οποία είναι γνωστά για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες. Τα ορυκτά αποτελούν της πιο σταθερές μορφές στο σύμπαν και διαθέτουν εξαιρετική ενεργεία που προέρχεται από την δομή τους. Η ενεργεία αυτή επιδρά στο πνεύμα και στο σώμα σε όλα τα επίπεδα με σκοπό την αρμονία.

Τα ορυκτά αποτελούν πηγή πλούτου για το σώμα με πολυάριθμα ωφέλει για το δέρμα. Η σύνθεση τους περιέχει εξαιρετική ενεργεία που επηρεάζει το πνεύμα το σώμα και την ψυχή σε όλα τα επίπεδα.

Υπαρχή ευρεία ποικιλία τεχνικών και θεραπειών όπως μασάζ γλυπτικής και υδροθεραπεία με την χρήση ορυκτών πόρων των ημιπολύτιμων λίθων, βάλσαμων και ορυκτού αργίλου.

ΟΡΥΚΤΟΙ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΙ πλούσιοι σε ολιγοστοιχεία, μαγνήσιο, κάλιο, νάτριο και ορυκτά άλατα. Εδώ και χιλιάδες χρόνια οι ορυκτοί κρύσταλλοι αποτελούν για τον άνθρωπο σύμβολο υγεία και ευεξίας. Συμβολίζουν την ξεκούραση και την γαληνή. Σήμερα χρησιμοποιούνται για τον καθαρισμό, την χαλάρωση και την καταπολέμηση του στρες.

ΟΡΥΚΤΟΣ ΑΡΓΥΛΟΣ πράσινος, ροζ και άσπρος για αναζωογόνηση των πηγών ενεργείας και ενεργοποίηση με θετική και ζωτική ενεργεία.

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΟΡΥΚΤΟΣ ΑΡΓΥΛΟΣ συμβάλει στην ανάκτηση των μεταλλικών στοιχείων, ανανεώνει και αναζωογονεί. Ορυκτό με φυσική συγκέντρωση σε διάφορα μεταλλικά άλατα όπως διοξείδιο του πυριτίου, αλουμίνιο, μαγνήσιο, ασβέστιο, σίδηρο, φωσφόρο, νάτριο, κάλιο, χαλκό και ψευδάργυρο.

ΡΟΖ ΟΡΥΚΤΟΣ ΑΡΓΥΛΟΣ πλούσιος σε ολιγοστοιχεία, διαθέτει καταπραϋντικές ιδιότητες και δίνει ενεργεία στις ευαίσθητες επιδερμίδες. Διεγείρει την μικροκυκλοφορία του αίματος, είναι πλούσιος σε σίδηρο, κάλιο και μαγνήσιο. Ιδανικό στοιχείο για χαλάρωση και ευεξία.

ΛΕΥΚΟΣ ΟΡΥΚΤΟΣ ΑΡΓΥΛΟΣ συνιστάτε για ξηρές και ευαίσθητες επιδερμίδες «αφυπνίζει» τα ενεργειακά αποθέματα του οργανισμού και μας γεμίζει με θετική και ζωτική ενεργεία.

ΒΑΛΣΑΜΑ ΟΡΥΚΤΩΝ μαλαχίτης, ροδοχρωσίτης, σμηθσονίτης.

Αυτά τα βάλσαμα των ημιπολύτιμων λίθων αποκαθιστούν την ισορροπία, την φυσική, πνευματική, ψυχική και συναισθηματική αρμονία μεταδίδοντας την ενεργεία τους στο σώμα μας.

ΒΑΛΣΑΜΟ ΟΡΥΚΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΜΑΛΑΧΙΤΗ

Ο μαλαχίτης ήταν γνωστός στην αρχαιότητα για τις θεραπευτικές και καλλωπιστικές του ιδιότητες. Τον χρησιμοποιούσαν σαν βάση για την βαφή των ματιών καθώς και για της περιπτώσεις οφθαλμικής μόλυνσης. Σε άλλους λαούς είχε ευεργετικές αρετές και τον χρησιμοποιούσαν για αποτοξίνωση του δέρματος και αναδιάρθρωση των ιστών. Πλούσιος σε χαλκό επενεργεί ευνοϊκά στην προστασία των κύτταρων καθαρίζοντας και αποτοξινώνοντας την επιδερμίδα.

ΒΑΛΣΑΜΟ ΟΡΥΚΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΡΟΔΟΧΡΩΣΙΤΗ απόσταγμα πλούσιο σε ροδονίτη σε πολύ απαλό ροζ χρώμα. Προστατεύει τα κύτταρα από το οξειδωτικό αχνός, παρέχει αυθεντική προστασία στα κύτταρα και ενισχύει την κουρασμένη επιδερμίδα εξισορροπώντας την έλλειψη ολιγοστοιχείων και ειδικότερα το μαγνήσιο. Καταπραϋνει και χαλαρώνει.

ΒΑΛΣΑΜΟ ΟΡΥΚΤΩΝ ΜΕ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΣΜΙΘΣΟΝΙΤΗ

Γαλαζοπράσινη απόχρωση ενεργοποιεί, διεγείρει και αναζωογονεί χάρη στην επανορθωτική δράση του στο DNA. Ο σμηθσονίτης δρα ειδικά στον ψευδάργυρο, που αποτελεί ολιγοστοιχεία ανάπτυξης. Είναι η προσωποποίηση της ενεργείας, ιδανικό για την ενίσχυση των λειτουργιών της ώριμης επιδερμίδας.

ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΛΑΔΙΑ φυτικής προέλευσης εμπλουτισμένα με αιθέρια έλαια που επιτρέπουν μασάζ μακράς διάρκειας και αφήνουν το δέρμα μεταξένιο, άνετο και απαλό χωρίς ίχνο λιπαρότητας. [24]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 : Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ DAY SPA

Η ιστορία των spa χάνετε μέσα στο σκοτάδι των αιώνων. Αρχικά οι έλληνες και οι ρωμαίοι ανέπτυξαν διάφορες μορφές spa. Στην Γερμανία δημιουργήθηκαν οι ιδέες του wellness. Η ευεξία γενικά και η θαλασσοθεραπεία ειδικότερα, γνωρίζουν σημαντική ανάπτυξη με πρωτοπόρο την Γαλλία.

Η τάση συνεχίζεται στην ξενοδοχειακή βιομηχανία αντικαθιστώντας την τάση που επικρατούσε τη δεκαετία του 80 για δημιουργία εσωτερικών πισινών, γυμναστηρίων και γήπεδο τένις.

Η ιδέα του day spa προήρθε από τα ξενοδοχεία οπου αρχικά το spa ξενοδοχείου ήταν ανοιχτό για άτομα που δεν διαμένουν στο ξενοδοχείο. Μετέπειτα τα ινστιτούτα ομορφιάς στρέφονται προς την τάση spa, μετατρέποντας τους χώρους τους κατάλληλα ή δημιουργούνται νέα κέντρα στην πόλη με την φιλοσοφία των day spa, προσφέροντας υπηρεσίες χαλάρωσης, ευεξίας αλλά και περιποίησης καλλωπισμού σώματος και προσώπου.

Η βασική διαφοροποίηση των day spa από τα spa σε ξενοδοχεία δηλαδή τα resort spa είναι θεραπείες που προσφέρουν. Τα resort spa απευθύνονται κυρίως στους πελάτες του ξενοδοχείου, τους οποίους η παραμονή δεν υπερβαίνει τις 2 με 3 μέρες όπως τα city hotel ή 7 με 10 μέρες σε resort hotel. Ως εκ του, το resort spa προτείνει θεραπείες ένα με δύο επισκέψεων δηλαδή θεραπείες ευεξίας, χαλάρωσης και μασάζ. Εν αντιθέσει τα day

spa, απευθύνονται κυρίως στους μόνιμους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής, οι οποίοι αναζητούν πέραν των θεραπειών ευεξίας και χαλάρωσης, προγράμματα τα οποία στοχεύουν σε κάποιο αποτέλεσμα π.χ. αδυνάτισμα, κυτταρίτιδα, ρυτίδες, αποτρίχωση με laser και θεραπείες προσώπου αντιγήρανσης.

Αυτές οι θεραπείες προτείνονται σε προγράμματα επισκέψεων διάρκειας από ένα μήνα μέχρι ενός έτους. Τα day spa έχουν σχέδιο το οποίο θα παίζει μεγάλο ρόλο τα επόμενα χρόνια.

Σήμερα τα day spa αποτελούν το 75% των spa, προσελκύουν το 60% των πελατών που επισκέπτονται κέντρα spa, ο τζίρος που πραγματοποιούν είναι το 50% των τζιρών όλων των spa.

Κατά την πενταετία 1999-2004, επικρατούσε η αντίληψη ότι οι πελάτες αναζητούν υπηρεσίες spa και θα αγοράσουν ότι τους προσφέρετε. Έτσι ο αριθμός spa αυξανόταν ραγδαία και διπλασιάζεται ο τζίρος κάθε δυο χρόνια.

Τα ινστιτούτα αισθητικής προσθέτουν υπηρεσίες μασάζ και διακοσμούν κατάλληλα τον χώρο για να προσθέσουν την λέξη spa στο όνομα του ινστιτούτου. Τα day spa εμφανίζονται σε κάθε γωνιά της πόλης.

Τα day spa θα διαφοροποιούνται όλο και περισσότερο για να απαντήσουν στις ανάγκες μεγαλύτερου ποσοστού πληθυσμού. Οι πρόοδοι στην τεχνολογία της κοσμετολογίας και των συμπληρωματικών κλάδων της ιατρικής, προσδίδουν προοπτικές ανάπτυξης των ιατρικών spa, τα οποία αναμένεται να γνωρίσουν την πιο θεαματική άνθηση.

Αυτή η ανάπτυξη κυρίως βασίζεται στην αυξανόμενη ζήτηση για μη επεμβατικές θεραπείες, οι οποίες επιτρέπουν στον πελάτη να συνεχίσει την εργασία του, χωρίς να διανυκτερεύσει στην κλινική ή καθήλωσε στο σπίτι.

Αποτελέσματα έρευνας για τα city spa

1. Παρόλο που στα city spa οι βασική επισκέπτες είναι γυναίκες, το ποσοστό των ανδρών αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια σε περίπου 20%. Παρά το υψηλό ποσοστό γυναικών, οι άνδρες επισκέπτονται τα city spa πιο συχνά και ξοδεύουν περισσότερα από τις γυναίκες.
2. Ο μέσος όρος ηλικίας των επισκεπτών έχει αλλάξει, όπου οι πελάτες ήταν μεταξύ 35-55 χρονών ενώ τώρα κυμαίνεται από 25-65 χρονών.
3. Η ανάπτυξη των πωλήσεων σε κέντρα spa είναι:
 - 40% λείζερ
 - 40% αδυνάτισμα και κυτταρίτιδα
 - 20% πωλήσεις αισθητικές και θεραπείες spa
4. Οι τιμές για θεραπείες spa όπως υδροθεραπείες, μασάζ, λασποθεραπεία, θαλασσοθεραπεία, αρωματοθεραπεία είναι πολύ συγκριτικά χαμηλές από τις τιμές των θεραπειών laser και αδυνατίσματος ανά ώρα.
5. Τα 2/3 των πωλήσεων προέρχονται από πωλήσεις προγραμμάτων και το 1/3 από πωλήσεις μεμονωμένων.
6. Η πλέον δημοφιλή θεραπεία είναι η θεραπεία κυτταρίτιδας.
7. Η λιανική πώληση καλλυντικών για χρήση στο σπίτι αποτελεί το 10% του συνόλου των πωλήσεων και το πλέον δημοφιλές προϊόν είναι η κρέμα για την καταπολέμηση της κυτταρίτιδας.

Παρόλο που ο αριθμός των spa έχει αυξηθεί σημαντικά, χρόνο με το χρόνο, από το 2002 και μετά, ο ρυθμός ανάπτυξης δεν αυξάνεται με τους ίδιους ρυθμούς. Ενώ ο συνολικός αριθμός κέντρων spa αυξάνεται, από το 2002 ο συνολικός τζίρος καθώς και η προέλευση σε αριθμό πελατών παρέμεινε σχεδόν στα ίδια επίπεδα.

Το μήνυμα που βγαίνει από τις στατιστικές είναι ότι ο κλάδος άρχισε ήδη να κινείται σε χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, ενώ όλο και περισσότερα κέντρα δημιουργούνται. Οι ιδιοκτήτες των κέντρων spa, θα πρέπει να διαφοροποιήσουν το κέντρο τους από τον ανταγωνισμό και τελικά οι πλέον υγιείς θα μπορούν να επιβιώσουν. [25]

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

NOMOS 3498/2006

Ανάπτυξη ιαματικού τουρισμού και λουπές διατάξεις
(Δημοσιεύεται στο ΦΕΚ Α' αρ. 230/24 Οκτωβρίου 2006)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ – ΧΡΗΣΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Ιαματική πηγή είναι φυσική ανάβλυση ή άντληση ιαματικού φυσικού πόρου με τεχνικό έργο, όπως από γεώτρηση, φρέαρ, τάφρο ή σήραγγα (φυσική ή τεχνητή) ή φυσική δημιουργία ιαματικού πηλού. Ως ιαματικοί φυσικοί πόροι θεωρούνται φυσικά νερά (ψυχρά ή θερμά), ατμοί, φυσικά αέρια ή πηλοί, που έχουν ιαματικές ιδιότητες, αναγνωρισμένες σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Ιαματικός τουρισμός είναι ειδική μορφή παροχής τουριστικών υπηρεσιών σε περιοχές των οποίων κύριο χαρακτηριστικό αποτελεί η χρήση αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων σε ειδικές εγκαταστάσεις.

Μονάδες ιαματικής θεραπείας είναι ειδικές εγκαταστάσεις με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό στις οποίες γίνεται χρήση ιαματικών φυσικών πόρων υπό ιατρική παρακολούθηση για λόγους υγείας (προληπτικούς ή θεραπευτικούς), φυσικής αποκατάστασης ή και αναζωογόνησης ιδίως με υδροθεραπεία, ποσιθεραπεία, εισπνοθεραπεία, ρινοπλύσεις, ατμόλουτρα, πηλοθεραπεία, καταιονισμούς ή άλλες επιστημονικώς αναγνωρισμένες μεθόδους.

Κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού είναι ειδικές τουριστικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών ιαματικού τουρισμού με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, στις οποίες εντάσσονται μονάδες ιαματικής θεραπείας ή και εγκαταστάσεις θαλασσοθεραπείας, στις οποίες γίνεται οπωσδήποτε χρήση ιαματικών φυσικών πόρων.

Κέντρα θαλασσοθεραπείας είναι ειδικές εγκαταστάσεις με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, στις οποίες γίνεται χρήση θερμαινόμενου θαλασσινού νερού, άμμου, λάσπης, φυκιών και άλλων θαλάσσιων ουσιών για λόγους υγείας, προληπτικούς ή θεραπευτικούς, υπό ιατρική παρακολούθηση και σε συνδυασμό με το θαλάσσιο περιβάλλον.

Κέντρα αναζωογόνησης (spa) είναι ειδικές εγκαταστάσεις με κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό στις οποίες γίνεται χρήση ή ιαματικών φυσικών πόρων ή θερμαινόμενου θαλασσινού νερού ή θερμού φυσικού νερού με προσθήκες ιαματικών φυσικών πόρων ή ζεστού φυσικού νερού με την προσθήκη πηλών, βοτάνων, φυτών, αρωμάτων, ηφαιστειακής ή χαλαζιακής άμμου, φωτός, θερμότητας, μασάζ, ατμόλουτρων διαφόρων τύπων, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών αναζωογόνησης, ευεξίας και αισθητικής του σώματος.

Τα κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού και τα κέντρα θαλασσοθεραπείας δύνανται να περιλαμβάνουν εγκαταστάσεις αναζωογόνησης ή και ειδικές εγκαταστάσεις φυσικής αποκατάστασης και προετοιμασίας αθλητών.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις χρήσης ή άλλης αξιοποίησης ιαματικών φυσικών πόρων, καθώς και στα κέντρα θαλασσοθεραπείας και αναζωογόνησης.
2. Οι διατάξεις για την έρευνα ή εκμετάλλευση του γεωθερμικού δυναμικού δεν έχουν εφαρμογή στους ιαματικούς φυσικούς πόρους.

Άρθρο 3

Χρήση ιαματικών φυσικών πόρων

1. Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι χρησιμοποιούνται ή αξιοποιούνται στην περιοχή που εμφανίζονται με φυσική ανάβλυση ή άντληση με τεχνικό έργο.
2. Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι διατίθενται κατά προτεραιότητα για τις ανάγκες μονάδων ιαματικής θεραπείας και ακολούθως για τις ανάγκες κέντρων ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού και κέντρων θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης.
3. Αν υπάρχει επάρκεια ιαματικών φυσικών πόρων, αυτοί δύνανται να διατίθενται σε περισσότερες μονάδες ιαματικής θεραπείας ή κέντρων ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού ή κέντρων θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης της ευρύτερης περιοχής.
4. Η διάθεση ιαματικών φυσικών πόρων για άλλες χρήσεις είναι δυνατή υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτονται πλήρως οι ανάγκες ανάπτυξης του ιαματικού τουρισμού.
5. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισηγήσεως του Ε.Ο.Τ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια και ο τρόπος διανομής ιαματικών φυσικών πόρων σε περισσότερες εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή κέντρα θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης, καθώς και η διάθεση ιαματικών φυσικών πόρων για άλλες χρήσεις, όπως η εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ – ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ – ΜΗΤΡΩΟ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 4

Διαδικασία αναγνώρισης

1. Για την αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων απαιτείται αίτηση προς τον Ε.Ο.Τ. με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, την οποία μπορεί να υποβάλει ο κύριος, ο επικαρπώτης ή ο μισθωτής του ακινήτου στο οποίο αναβλύζει ή άντλείται ο φυσικός πόρος. Αίτηση για αναγνώριση προς τον Ε.Ο.Τ. μπορεί να υποβάλει και Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το ακίνητο, στο οποίο αναβλύζει ή άντλείται ο ιαματικός φυσικός πόρος.
2. Η διαδικασία αναγνώρισης μπορεί να κινηθεί και απευθείας από τον Ε.Ο.Τ.. Στην περίπτωση αυτή ο Ε.Ο.Τ. καταρτίζει φάκελο με τα σχετικά δικαιολογητικά.
3. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τύπος, το περιεχόμενο της αίτησης αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία που ακολουθείται. Στα απαιτούμενα δικαιολογητικά περιλαμβάνεται τοπογραφικό διάγραμμα της τοποθεσίας που βρίσκεται η ιαματική πηγή, υδρογεωλογική μελέτη, ραδιολογική έκθεση, μικροβιολογικές, φυσικές και χημικές αναλύσεις, καθώς και υγειονομική έκθεση για τις ενδείξεις και αντενδείξεις των ιδιοτήτων του ιαματικού φυσικού πόρου.

Άρθρο 5

Αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων – Κατάργηση διακρίσεων

1. Φυσικοί πόροι που έχουν ιαματικές ιδιότητες αναγνωρίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων που προβλέπεται στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου και πρόταση του Ε.Ο.Τ..

2. Η απόφαση αναγνώρισης φυσικών πόρων ως ιαματικών αναφέρει το είδος του φυσικού πόρου, την τοποθεσία ανάβλυσης ή άντλησης, τα φυσικά, χημικά, ραδιολογικά και βιολογικά χαρακτηριστικά του, τις ιαματικές ιδιότητες και τις ενδείξεις και αντενδείξεις για την ασφαλή χρήση του και συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα, εγκεκριμένο από τον Ε.Ο.Τ., το οποίο σε φωτοσμίκρυνση συνδημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και στο οποίο αποτυπώνεται η θέση ανάβλυσης ή άντλησης, καθώς και τα κτίσματα ή έργα που υπάρχουν γύρω από την ιαματική πηγή και σε απόσταση διακοσίων μέτρων από αυτή.

3. Οι διατάξεις που διακρίνουν τις ιαματικές πηγές σε τοπικής και τουριστικής σημασίας καταργούνται.

Άρθρο 6

Κυριότητα ιαματικών φυσικών πόρων

1. Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι, που αναγνωρίζονται μετά την ισχύ του νόμου αυτού, ανήκουν κατά κυριότητα στον Ε.Ο.Τ. ανεξαρτήτως της κυριότητας του εδάφους επί του οποίου εμφανίζονται, αντλούνται ή αξιοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός αν αυτοί ευρίσκονται σε κοινόχρηστους χώρους αιγιαλού και παραλίας οι οποίοι ανήκουν κατά κυριότητα στο δημόσιο, ενώ η χρήση και η εκμετάλλευση ανήκει στον Ε.Ο.Τ..

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου η κυριότητα αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων που ανήκει στο δημόσιο περιέρχεται αυτοδικαίως στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.).

3. Από το νόμο αυτόν δεν θίγονται ιδιωτικά δικαιώματα κυριότητας επί αναγνωρισμένων ιαματικών πηγών που υφίσταντο κατά την 1.1.1920 σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2188/1920. Το δικαίωμα κυριότητας ιδιωτών επί ιαματικών πηγών ασκείται εντός των ορίων της κείμενης νομοθεσίας.

4. Σε περίπτωση λύσεως του Ε.Ο.Τ. ή καταργήσεως του δημόσιου χαρακτήρα του, η κυριότητα των ιαματικών φυσικών πόρων περιέρχεται στο δημόσιο.

Άρθρο 7

Μητρώο Ιαματικών Φυσικών Πόρων

1. Στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) τηρείται Γενικό Μητρώο Ιαματικών Φυσικών Πόρων, στο οποίο καταχωρίζονται οι αποφάσεις αναγνώρισης με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύουν.

2. Στο Μητρώο καταχωρίζονται επίσης τοπογραφικά διαγράμματα του ακινήτου επί του οποίου αναβλύζει ιαματική πηγή ή αντλείται ιαματικός φυσικός πόρος, τίτλοι κυριότητος του ακινήτου, πάσης φύσεως αναλύσεις, ιατρικές εκθέσεις, υδρογεωλογικές μελέτες, αναλυτικά σχέδια υφιστάμενων ή μελλοντικών εγκαταστάσεων άντλησης ή εκμετάλλευσης, σχέδια μέτρων προστασίας, εκθέσεις ελέγχων διαφόρων αρχών, εκθέσεις ελέγχων του Ε.Ο.Τ., αντίγραφα αδειών για τις εγκαταστάσεις εκμεταλλεύσεως, αποφάσεις επιβολής μέτρων προστασίας ή αναθεωρήσεως αρχικών αδειών, αποφάσεων ή συμβάσεων παραχώρησης της εκμετάλλευσης ή άλλων συμβάσεων συνδεομένων με τη διαχείριση ή εκμετάλλ-

λευση των φυσικών πόρων, τυχόν απόφαση άρσης της αναγνώρισης και κάθε είδους στατιστικά στοιχεία σχετικά με την αξιοποίηση του ιαματικού φυσικού πόρου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της τήρησης του Γενικού Μητρώου Ιαματικών Φυσικών Πόρων, το οποίο δύναται να τηρείται και σε ηλεκτρονική μορφή. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται και η τήρηση περιφερειακών Μητρώων Ιαματικών Φυσικών Πόρων, καθώς και το περιεχόμενο των Μητρώων αυτών.

Άρθρο 8

Άρση αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων

1. Η αναγνώριση φυσικών πόρων ως ιαματικών αίρεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν μεταβληθούν τα φυσικά ή χημικά ή βιολογικά ή άλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά του φυσικού πόρου με αποτέλεσμα να εκλείψουν οι αναγνωρισμένες ιαματικές ιδιότητές του.

β) όταν λόγω ρυπάνσεως του υδροφόρου ορίζοντα ή της περιοχής στην οποία αναβλύζει ή αντλείται ο ιαματικός φυσικός πόρος εκλείψουν οι ιαματικές ιδιότητες ή αλλοιωθούν τα χαρακτηριστικά του ιαματικού φυσικού πόρου ή δεν διασφαλίζεται πλέον η δημόσια υγεία.

2. Η άρση της αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων και εισήγηση του Ε.Ο.Τ..

3. Με τη δημοσίευση της απόφασης για άρση της αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων θεωρείται ότι ανακαλούνται αυτοδικαίως όλες οι άδειες κέντρων ιαματικού τουρισμού – θερμάλις και μονάδων ιαματικής θεραπείας και απαγορεύεται οποιαδήποτε χρήση του όρου «ιαματικός» από εγκαταστάσεις που έκαναν χρήση του συγκεκριμένου φυσικού πόρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 9

Προστασία ιαματικών φυσικών πόρων

1. Ο Ε.Ο.Τ. έχει την αρμοδιότητα προστασίας της ποιότητας, της ποσότητας και των φυσικών, χημικών και βιολογικών χαρακτηριστικών των ιαματικών φυσικών πόρων.

2. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουριστικής Ανάπτυξης, καθορίζονται ζώνες προστασίας των ιαματικών φυσικών πόρων ανάλογα με τα υδρογεωλογικά δεδομένα και το περιβάλλον κάθε ιαματικής πηγής. Με το ίδιο διάταγμα καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα προστασίας για κάθε ζώνη, ιδίως οι περιορισμοί στις χρήσεις γης εντός της έκτασης κάθε ζώνης προστασίας.

3. Ο χωροταξικός σχεδιασμός, επεκτάσεις ή τροποποιήσεις υφιστάμενων σχεδίων πόλεων ή ο πολεοδομικός καθορισμός επιτρεπόμενων χρήσεων, όταν αφορούν ζώνες προστασίας ιαματικών πηγών, δεν πρέπει να αναυσιάζουν ή παραβιάζουν την προστασία των ιαματικών φυσικών πόρων.

4. Η χωροθέτηση ή εγκατάσταση ή επέκταση γεωργικών, κτηνοτροφικών, λατομικών, βιομηχανικών, βιοτεχνικών ή τουριστικών μονάδων, καθώς και η εν γένει ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων εντός των ζωνών προστασίας δεν πρέπει να επηρεάζει τη διατήρηση της ποιότητας ή ποσότητας των ιαματικών φυσικών πόρων και επιτρέπεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

5. Μετά από γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων και απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ε.Ο.Τ., η οποία εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουριστικής Ανάπτυξης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατόν να λαμβάνονται τα κατά περίπτωση κατάλληλα μέτρα για την προστασία αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων και να εξειδικεύονται οι επιτρεπόμενες ή μη δραστηριότητες και οι επιβαλλόμενοι περιορισμοί ανά ζώνη προστασίας.

6. Στην απόφαση αναγνώρισης ιαματικών φυσικών πόρων είναι δυνατόν, μετά από γνώμη της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων και εισήγηση του Ε.Ο.Τ., να περιλαμβάνονται και ειδικά μέτρα προστασίας, τόσο της περιοχής στην οποία αναβλύζει ή αντλείται ο ιαματικός φυσικός πόρος όσο και του υδροφόρου ορίζοντα. Σε περίπτωση που οι φυσικοί ιαματικοί πόροι εμπίπτουν σε κοινόχρηστους χώρους αγιαλού παραλίας, αρμόδιος για την προστασία αυτών είναι ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 10

Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων

1. Συνιστάται Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων η οποία αποτελείται από:

- 1) Ένα μέλος _Ε.Π. ή ομότιμο καθηγητή Ανώτατου Πανεπιστημιακού Ιδρύματος με ειδικότητα σχετική με τους ιαματικούς πόρους, ως Πρόεδρο.
- 2) Ένα μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ή δικηγόρο.
- 3) Έναν Προϊστάμενο υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ. που είναι αρμόδια για τους ιαματικούς φυσικούς πόρους.
- 4) Έναν υπάλληλο του Γενικού Χημείου του Κράτους, με βαθμό Α', με ειδικότητα χημικού ή χημικού μηχανικού Α.Ε.Ι..
- 5) Έναν υπάλληλο του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) με βαθμό Α', πτυχιούχο Α.Ε.Ι..
- 6) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Ανάπτυξης με βαθμό Α', πτυχιούχο Α.Ε.Ι., από την υπηρεσία μεταλλείων, με ειδικότητα μεταλλειολόγου Α.Ε.Ι..
- 7) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με βαθμό Α', πτυχιούχο Α.Ε.Ι., από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για τη διαχείριση και προστασία των υδάτων ή από την υπηρεσία χωροταξίας.
- 8) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης με βαθμό Α', πτυχιούχο Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι..
- 9) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με βαθμό Α', πτυχιούχο Α.Ε.Ι., της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγιεινής ή της Διεύθυνσης Υγειονομικής Μηχανικής και Υγιεινής Περιβάλλοντος.
- 10) Έναν ειδικό επιστήμονα ως εκπρόσωπο του Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών Ελλάδας.
- 11) Έναν ειδικό επιστήμονα που ορίζεται από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης.

Ο Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης επιλέγει τον Πρόεδρο, το νομικό μέλος της Επιτροπής και τους αναπληρωτές τους, ενώ τα λοιπά μέλη προτείνονται από τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς τους με τους αναπληρωματικούς τους. Η συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων στην Επιτροπή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του ν. 2530/1997, που αφορούν στις εξωπανεπιστημιακές δραστηριότητες και στα ασυμβίβαστα αντίστοιχα των μελών Δ.Ε.Π..

2. Η Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές των μελών της, καθώς και ο γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του.

3. Η Επιτροπή Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων υπάγεται στον Ε.Ο.Τ. και υποστηρίζεται στο έργο της από μόνιμη γραμματεία και προσωπικό που διαθέτει ο Ε.Ο.Τ..

4. Η Επιτροπή γνωμοδοτεί για όσα θέματα ορίζονται στο νόμο και για κάθε σχετικό θέμα που παραπέμπεται σε αυτήν από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης ή τον Ε.Ο.Τ..

5. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής, να παρέχεται η δυνατότητα και να καθορίζονται οι όροι συνεργασίας της με Πανεπιστημιακά ή Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, μετά από σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων οργάνων αυτών, καθώς και με Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας ή του εξωτερικού, υπηρεσίες του Δημοσίου ή νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα ή εξειδικευμένους επιστήμονες.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζεται η αποζημίωση του Προέδρου, των λοιπών μελών και του γραμματέα της Επιτροπής Προστασίας Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Άρθρο 11

Λήψη άμεσων μέτρων προστασίας

Για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου για τους ιαματικούς φυσικούς πόρους δύναται ο Υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης με απόφασή του να επιβάλλει προσωρινώς περιορισμούς ή τη λήψη μέτρων προστασίας, πέραν των προβλεπομένων, σε έργα ή πάσης φύσεως δραστηριότητες εντός των υφιστάμενων ζωνών προστασίας.

Για την αποτροπή κινδύνου εκτός των υφιστάμενων ζωνών προστασίας, οι ως άνω προσωρινοί περιορισμοί και μέτρα προστασίας επιβάλλονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουριστικής Ανάπτυξης και τυχόν άλλου αρμόδιου Υπουργού.

Οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύουν μέχρι έξι (6) μήνες από τη δημοσίευσή τους, δύνανται δε να παραταθούν για ένα ακόμη εξάμηνο.

Άρθρο 12

Απαλλοτριώσεις – Παραχωρήσεις

1. Επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση υπέρ του Ε.Ο.Τ. ακινήτων εντός των οποίων αναβλύζουν αναγνωρισμένες ιαματικές πηγές ή αντλούνται ιαματικοί φυσικοί πόροι, καθώς και των αναγκαίων εκτάσεων προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία και η αειφορία των αναγνωρισμένων ιαματικών φυσικών πόρων ή να καταστεί εφικτή η τουριστική αξιοποίηση περιοχών στις οποίες αναβλύζουν ιαματικές πηγές. Οι απαλλοτριώσεις υπέρ του Ε.Ο.Τ. κηρύσσονται για λόγους δημόσιας ωφέλειας σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2882/2001, όπως ισχύουν και βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ε.Ο.Τ..

2. Εκτάσεις της παραγράφου 1 που ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του δημοσίου δύνανται να παραχωρούνται κατά κυριότητα ή χρήση στον Ε.Ο.Τ. με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία μεταγράφεται στο

αρμόδιο υποθηκοφυλακείο και στο Κτηματολόγιο πλην περιπτώσεων εκτάσεων αιγιαλού, που παραχωρούνται μόνο κατά χρήση.

3. Ακίνητα της παραγράφου 1 που ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης μπορούν να απαλλοτριωθούν αναγκαστικώς υπέρ του Ε.Ο.Τ. ή να ανταλλάγουν με άλλες εκτάσεις του Ε.Ο.Τ. ή του δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2882/2001 ή να μεταβιβαστούν ή να παραχωρηθούν κατά χρήση στον Ε.Ο.Τ. ή να εισφερθούν σε επιχειρήσεις αξιοποίησης των ιαματικών φυσικών πόρων.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης επιτρέπεται η παραχώρηση δασών και δασικών εκτάσεων προς τον Ε.Ο.Τ. για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πόρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Δασικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 13

Διαχείριση ιαματικών φυσικών πόρων

1. Η διαχείριση των ιαματικών φυσικών πόρων ανήκει στον Ε.Ο.Τ.. Η διαδικασία και οι όροι ανάθεσης της διαχείρισης των ιαματικών φυσικών πόρων σε τρίτους καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Ε.Ο.Τ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η διαχείριση των ιαματικών φυσικών πόρων περιλαμβάνει κάθε μορφής αξιοποίηση των ιαματικών φυσικών πόρων, ιδίως τη χρήση τους σε εγκαταστάσεις του Ε.Ο.Τ., τη διάθεση και τη διανομή τους σε τρίτους έναντι ανταλλάγματος, την αποκλειστική ή μη παραχώρηση εκτάσεων και εγκαταστάσεων σε τρίτους για ορισμένο χρόνο και έναντι ανταλλάγματος, την επεξεργασία, τυποποίηση και διάθεση ιαματικών φυσικών πόρων ή προϊόντων τους από τον Ε.Ο.Τ. ή από τρίτους, την εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας, την εμφιάλωση ή την παραγωγή ειδικών προϊόντων με βάση τους ιαματικούς φυσικούς πόρους. Τα προαναφερόμενα ανταλλάγματα από τη διαχείριση των ιαματικών φυσικών πόρων αποτελούν έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου.

3. Η διαχείριση των ιαματικών φυσικών πόρων λαμβάνει υπόψη τις κατά προτεραιότητα χρήσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 14, καθώς και την επάρκεια του διατιθέμενου φυσικού πόρου και πρέπει να εξασφαλίζει την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης ή τις ιαματικές του ιδιότητες.

Άρθρο 14

Διανομή ιαματικών φυσικών πόρων

1. Ιαματικοί φυσικοί πόροι που βρίσκονται σε επαρκείς ποσότητες διανέμονται κατά προτεραιότητα σε εγκαταστάσεις ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού ή κέντρα θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης της περιοχής που αναβλύζουν ή αντλούνται, υπό την προϋπόθεση ότι κατά τη διανομή δεν αλλοιώνονται τα χαρακτηριστικά τους και ιδίως οι ιαματικές τους ιδιότητες.

2. Ο Ε.Ο.Τ. ή τρίτος στον οποίο ανατίθεται η διανομή ιαματικών φυσικών πόρων αναλαμβάνει την κατασκευή, συντήρηση, παρακολούθηση και λειτουργία των αναγκαίων για τη διανομή εγκαταστάσεων και δικτύων και έχει δικαίωμα να εισπράττει οικονομικό ανάλλαγμα από τα πρόσωπα στα οποία διανέμεται ο φυσικός πόρος. Τα εισπραττόμενα από τον Ε.Ο.Τ. ανταλλάγματα αποτελούν έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου.

3. Ο Ε.Ο.Τ. ή τρίτος διανομέας ιαματικών φυσικών

πόρων μπορεί να προβαίνει στα αναγκαία τεχνικά έργα για την άντληση ή τη διατήρηση ή βελτίωση της απόδοσης υφιστάμενων έργων υδροληψίας ή την αύξηση της ποσότητας και διατήρηση της ποιότητας των ιαματικών φυσικών πόρων ή την προστασία αυτών, καθώς και να εγκαθιστά δίκτυο διανομής διερχόμενο από κοινόχρηστους χώρους. Εφόσον είναι αναγκαία η διέλευση δικτύου από ιδιωτικά ακίνητα, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης δύναται να κηρύσσεται απαλλοτριώση ή να συνιστάται δουλεία υπέρ και με δαπάνες του Ε.Ο.Τ. κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων και σε περιπτώσεις αιγιαλού παραλίας, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2971/ 2001 (ΦΕΚ 285 Α').

4. Έργα υδροληψίας, μεταφοράς, αποθήκευσης, επεξεργασίας, βελτίωσης απόδοσης υφιστάμενων έργων, έρευνας, κατασκευής δικτύου μεταφοράς, διανομής και προστασίας ιαματικών φυσικών πόρων εγκρίνονται από τον Ε.Ο.Τ., αφού χορηγηθούν οι προβλεπόμενες από την κείμενη νομοθεσία αδειοδοτήσεις.

5. Εφόσον ιαματικοί φυσικοί πόροι διανέμονται μέσω δικτύου, ο χρήστης αποκτά κυριότητα στο διατιθέμενο σε αυτόν φυσικό πόρο και καταβάλλει αντάλλαγμα ανάλογο με το είδος, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τις συγκεκριμένες ιαματικές ιδιότητες, το κόστος άντλησης και διανομής αλλά και την ποσότητα του χρησιμοποιούμενου φυσικού πόρου.

6. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης η οποία εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του Ε.Ο.Τ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται τα κριτήρια με τα οποία πρέπει να γίνεται η διανομή των ιαματικών φυσικών πόρων σε περισσότερες εγκαταστάσεις, ο τρόπος διανομής, οι προδιαγραφές των αναγκιών για τη διανομή δικτύων, καθώς και οι προδιαγραφές για τη συντήρηση και ασφαλή λειτουργία των δικτύων διανομής και των αναγκιών τεχνικών έργων, ο τρόπος και οι διαδικασίες ανάθεσης του έργου της διανομής σε τρίτους, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού του ανταλλάγματος του κυρίου του διατιθέμενου ιαματικού φυσικού πόρου, καθώς και του διανομέα για τις υπηρεσίες του και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

7. Ο διανομέας ιαματικών φυσικών πόρων δεν επιτρέπεται να είναι και χρήστης.

Άρθρο 15

Παραχωρήσεις σε τρίτους

1. Ο Ε.Ο.Τ. δύναται να προβαίνει στην παραχώρηση της εκμετάλλευσης των ιαματικών φυσικών πόρων σε τρίτους μετά από προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού.

2. Ανάλογα με την επάρκεια του παραχωρούμενου φυσικού πόρου ο Ε.Ο.Τ. μπορεί να προβαίνει σε μία ή περισσότερες παραχωρήσεις για κάθε ιαματική πηγή.

3. Οι παραχωρήσεις σε τρίτους γίνονται με την προϋπόθεση ότι ο παραχωρησιούχος θα αναλάβει για ορισμένο χρόνο την αποκλειστική ή εν μέρει εκμετάλλευση του διατιθέμενου ιαματικού φυσικού πόρου ή και ακινήτων ή εγκαταστάσεων του Ε.Ο.Τ.. Ο παραχωρησιούχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να προβεί σε επενδύσεις σε υφιστάμενες ή νέες εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή κέντρων θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης, τηρουμένων πάντα των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 2971/ 2001 στις περιπτώσεις που αφορούν κοινόχρηστους χώρους αιγιαλού, παραλίας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης και στις περιπτώσεις κοινόχρηστων χώρων αιγιαλού, παραλίας και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών,

η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι βασικοί όροι των διακηρύξεων για την παραχώρηση ιαματικών φυσικών πόρων σε τρίτους. Στους όρους των διακηρύξεων αναφέρεται οπωσδήποτε το αντικείμενο της παραχώρησης (αποκλειστική ή εν μέρει εκμετάλλευση συγκεκριμένων ιαματικών φυσικών πόρων ή και εγκαταστάσεων), οι όροι της παραχώρησης και προσδιορίζεται ο ανώτατος χρόνος της παραχώρησης, οι επενδύσεις που θα πρέπει να γίνουν και το αντάλλαγμα προς τον Ε.Ο.Τ., το οποίο αποτελεί έσοδο του Ελληνικού Δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΔΕΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 16

Προδιαγραφές εγκαταστάσεων

1. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ε.Ο.Τ., η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι προδιαγραφές για την ανέγερση ή μετατροπή ή επέκταση των εγκαταστάσεων μονάδων ιαματικής θεραπείας και των κέντρων ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας και αναζωογόνησης, καθώς επίσης και τα κριτήρια κατάταξης των εγκαταστάσεων αυτών σε κατηγορίες.

2. Πριν από την υποβολή του σχετικού φακέλου στην πολεοδομική υπηρεσία για την έκδοση οικοδομικής άδειας απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Ε.Ο.Τ. όλων των μελετών που αφορούν το κτίριο της εγκατάστασης. Στην περίπτωση που η έκδοση άδειας για οικοδομικές εργασίες αναφέρεται σε ακίνητο που απέχει εκατό (100) μέτρα από την ακτογραμμή, απαιτείται να γίνει, με ποινή ακυρότητας της πράξης αυτής, ο καθορισμός του αιγιαλού και της παραλίας στην περιοχή αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 2971/2001.

Η διαδικασία ελέγχου, τα σχετικά δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης της παρούσας παραγράφου καθορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ε.Ο.Τ. που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Πριν από τη χορήγηση του ειδικού σήματος λειτουργίας της παραγράφου 1 του άρθρου 17, ο Ε.Ο.Τ. διενεργεί αυτοψία για να διαπιστωθεί αν εφαρμόστηκαν οι εγκεκριμένες μελέτες και τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες προδιαγραφές.

Άρθρο 17

Ειδικό σήμα λειτουργίας

1. Μονάδες ιαματικής θεραπείας, κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, κέντρα θαλασσοθεραπείας και κέντρα αναζωογόνησης λειτουργούν με ειδικό σήμα λειτουργίας, το οποίο χορηγείται από τον Ε.Ο.Τ. και αναρτάται σε εμφανές κοινόχρηστο σημείο της επιχείρησης προσιτό στο κοινό, στο χώρο υποδοχής ή της κυρίας εισόδου.

2. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του Ε.Ο.Τ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι οικονομικές επιβαρύνσεις, η διαδικασία, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την απόκτηση του ειδικού σήματος λειτουργίας από τις επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου.

3. Οι υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επιχειρήσεις της παραπάνω παραγράφου 1 υποχρεούνται, εντός ενός (1) έτους από τη δημοσίευση της απόφασης της παραγράφου 2, να υποβάλουν στον Ε.Ο.Τ. αίτηση με τα καθορισμένα δικαιολογητικά προκειμένου να τύχουν του ειδικού σήματος λειτουργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΕΛΕΓΧΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ – ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 18

Έλεγχος επιχειρήσεων ιαματικού τουρισμού

1. Ο Ε.Ο.Τ. έχει την αρμοδιότητα να διενεργεί ελέγχους σε όλες τις μονάδες ιαματικής θεραπείας, τα κέντρα ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας και αναζωογόνησης, ακόμα και αν αυτές λειτουργούν ως τμήματα άλλων επιχειρήσεων ή είναι εγκατεστημένες σε κτίρια τρίτων, προκειμένου να διαπιστώνει τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και γενικά κάθε διατάξεως που αποβλέπει στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή την προστασία των χρηστών.

2. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μετά από εισήγηση του Ε.Ο.Τ., ορίζεται ο τρόπος διενέργειας των παραπάνω ελέγχων, ο τρόπος διαπίστωσης των παραβάσεων, οι κυρώσεις που επιβάλλονται στους παραβάτες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 19

Κυρώσεις

1. Οι εκμεταλλεόμενοι επιχειρήσεις ιαματικής θεραπείας, κέντρων ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, κέντρων θαλασσοθεραπείας και κέντρων αναζωογόνησης υποχρεούνται να γνωστοποιούν στον Ε.Ο.Τ., στην αρχή εκάστου έτους, τις τιμές των παρεχόμενων από αυτά υπηρεσιών και να τις τηρούν αμετάβλητες για ένα (1) έτος.

Η παράλειψη ή η ανακριβής γνωστοποίηση στον Ε.Ο.Τ. των τιμών των παρεχόμενων υπηρεσιών επισύρει πρόστιμο, το οποίο επιβάλλεται με απόφαση του Ε.Ο.Τ..

2. Στις επιχειρήσεις ιαματικής θεραπείας, ιαματικού τουρισμού – θερμαλισμού, κέντρων θαλασσοθεραπείας ή κέντρων αναζωογόνησης που λειτουργούν χωρίς το προβλεπόμενο, από τις διατάξεις του παρόντος, ειδικό σήμα λειτουργίας, επιβάλλεται πρόστιμο με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ε.Ο.Τ. και σφράγιση της επιχείρησης. Σε περίπτωση παράνομης λειτουργίας της εγκατάστασης, παρά το σφράγισμα αυτής, επιβάλλεται νέα σφράγιση και νέο πρόστιμο.

Σε περίπτωση κάθε νέας υποτροπής επιβάλλεται πρόστιμο και εκ νέου σφράγιση της εγκατάστασης, ενώ στα φυσικά πρόσωπα που διοικούν ή διαχειρίζονται ή κατέχουν την εγκατάσταση ή στα φυσικά πρόσωπα, που είναι διαχειριστές ή διοικούν το νομικό πρόσωπο στο οποίο ανήκει ή το οποίο έχει τη διαχείριση της εγκατάστασης, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους.

3. Όπου κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων πράξεων προβλέπεται επιβολή προστίμου, τούτο επιβάλλεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Ε.Ο.Τ., βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. και αποτελεί έσοδο του Δημοσίου.

4. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται το ύψος των επιβαλλόμενων κατά περίπτωση προστίμων λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τη σοβαρότητα της παράβασης και την υποτροπή, καθώς και κάθε λεπτομέρεια σχετική με τη διαδικασία διαπίστωσης και επιβολής αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 20

Υφιστάμενη προστασία ιαματικών πηγών

Διατάξεις που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και αφορούν στην προστασία των ιαματικών πηγών διατηρούνται σε ισχύ, μέχρι να εκδοθούν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του παρόντος νόμου προεδρικά διατάγματα, οπότε παύουν να ισχύουν.

Άρθρο 21

Διάρκεια υφιστάμενων παραχωρήσεων και συμβάσεων

1. α. Διοικητικές πράξεις με τις οποίες είχαν παραχωρηθεί ιαματικές πηγές τοπικής σημασίας εξακολουθούν να ισχύουν με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος για δέκα (10) έτη από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, ανεξάρτητα από τον οριζόμενο σε αυτές χρόνο παραχώρησης.

β. Διοικητικές πράξεις με τις οποίες είχε παραχωρηθεί η εκμετάλλευση ιαματικών πηγών σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, η διάρκεια των οποίων έχει λήξει, παρατείνονται με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος από την ημερομηνία που έληξαν και για δέκα (10) χρόνια μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εκτός αν δεν συναινεί ο Ο.Τ.Α..

γ. Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στους οποίους είχε παραχωρηθεί με οποιονδήποτε τρόπο η εκμετάλλευση ιαματικών φυσικών πόρων, έχουν δικαίωμα και μετά την πάροδο δεκαετίας από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να ζητήσουν με αίτησή τους από τον Ε.Ο.Τ. την εκ νέου παραχώρηση της εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών χωρίς διαγωνισμό και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών. Στις περιπτώσεις αυτές ο Ε.Ο.Τ. συνάπτει με τους ενδιαφερόμενους Ο.Τ.Α. συμβάσεις παραχώρησης της εκμετάλλευσης ιαματικών φυσικών πόρων ανάλογες με τις περιπτώσεις παραχωρήσεων σε τρίτους κατόπιν διαγωνισμού.

δ. Προϋπόθεση για τη σύναψη συμβάσεως του Ε.Ο.Τ. με τους ενδιαφερόμενους Ο.Τ.Α. είναι η προηγούμενη συμμόρφωση των Ο.Τ.Α. με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων, που θα εκδοθούν σε εφαρμογή του, τόσο σε σχέση με τον υπό εκμετάλλευση ιαματικό φυσικό πόρο όσο και σε σχέση με τις παραχωρούμενες ή υφιστάμενες εγκαταστάσεις.

2. α. Οι ιαματικές πηγές που είχαν χαρακτηριστεί πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου ως πηγές τουριστικής σημασίας και των οποίων η διοίκηση και διαχείριση περιήλθε στην ανώνυμη εταιρεία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε.» δυνάμει των νόμων 2636/1998 (ΦΕΚ 198 Α') και 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α') παραμένουν στη διοίκηση και διαχείριση αυτής, εκτός εάν με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανατεθεί η διοίκηση και διαχείριση αυτών στον Ε.Ο.Τ..

β. Συμβάσεις με τις οποίες παραχωρήθηκαν ή μισώθηκαν ιαματικές πηγές από τον Ε.Ο.Τ. ή την ανώνυμη εταιρεία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε.» σε ιδιώτες εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι τη λήξη του συμβατικού χρόνου με τις προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 22 και 23 του παρόντος νόμου, η μη τήρηση των οποίων αποτελεί λόγο καταγγελίας της σύμβασης παραχώρησης, μίσθωσης ή υπομίσθωσης.

Άρθρο 22

Αναγνώριση υφιστάμενων ιαματικών πηγών Καταχώριση στο Μητρώο

1. Όσοι διοικούν ή διαχειρίζονται ή εκμεταλλεύονται ιαματικούς φυσικούς πόρους έχουν υποχρέωση εντός τριών (3) ετών από την ισχύ του παρόντος νόμου να υποβάλουν αίτηση στον Ε.Ο.Τ. με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης περί αναγνώρισης του ιαματικού φυσικού πόρου σύμφωνα με τις διατάξεις

του άρθρου 5 του παρόντος νόμου.

2. Όσοι διοικούν ή διαχειρίζονται ή εκμεταλλεύονται υφιστάμενους ιαματικούς φυσικούς πόρους υποχρεούνται να υποβάλουν αιτήσεις στον Ε.Ο.Τ. για την καταχώρισή τους στο Μητρώο Ιαματικών Φυσικών Πόρων και Πηγών.

Στο Μητρώο καταχωρίζονται προσωρινώς όλα τα στοιχεία που υπάρχουν για τον υφιστάμενο ιαματικό φυσικό πόρο.

3. Τα δικαιολογητικά, που υποβάλλονται στον Ε.Ο.Τ. μαζί με τις αιτήσεις αναγνώρισης των υφιστάμενων ιαματικών πηγών, καταχωρίζονται προσωρινώς στο Μητρώο μέχρι να εκδοθεί η απόφαση για την αναγνώριση της συγκεκριμένης ιαματικής πηγής. Μετά την έκδοση της απόφασης αναγνώρισης οριστικοποιείται η καταχώριση και συμπληρώνεται με τυχόν νέα στοιχεία.

4. Διοικητικές πράξεις παραχώρησης της διαχείρισης και εκμετάλλευσης ιαματικών φυσικών πόρων ανακαλούνται αυτοδικαίως, αν οι υπόχρεοι δεν υποβάλλουν εμπρόθεσμα στον Ε.Ο.Τ. αιτήσεις αναγνώρισης με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Ο Ε.Ο.Τ. εκδίδει διαπιστωτική πράξη για την αυτοδίκαιη ανάκληση των πράξεων παραχώρησης της διαχείρισης ή εκμετάλλευσης και αποβάλλει τους κατόχους από τους χώρους και εγκαταστάσεις του.

5. Στις περιπτώσεις αυτοδίκαιης ανάκλησης της διοικητικής πράξης παραχώρησης της διαχείρισης ή εκμετάλλευσης ιαματικών φυσικών πόρων, η εκ νέου παραχώρηση της διαχείρισης ή εκμετάλλευσης των συγκεκριμένων ιαματικών φυσικών πόρων επιτρέπεται μόνο κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού.

Άρθρο 23

Υφιστάμενες εγκαταστάσεις

1. Τα πρόσωπα που διοικούν ή διαχειρίζονται ή έχουν αναλάβει τη λειτουργία εγκαταστάσεων ιαματικής θεραπείας, καθώς και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων στις οποίες γίνεται χρήση ιαματικών φυσικών πόρων και οι οποίες υφίστανται κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, υποχρεούνται να προσαρμοστούν στις διατάξεις του νόμου αυτού και των εκτελεστικών κανονιστικών πράξεων εντός τριών (3) ετών από τη δημοσίευση του νόμου και των σχετικών εκτελεστικών κανονιστικών πράξεων.

2. Εγκαταστάσεις για τις οποίες δεν έχει γίνει προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου εντός της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου θεωρείται ότι δεν έχουν άδεια λειτουργίας. Η λειτουργία τους επιτρέπεται μόνο αν διαπιστωθεί από τον Ε.Ο.Τ. ότι τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις και χορηγηθεί το ειδικό σήμα λειτουργίας.

3. Στα πρόσωπα που διοικούν ή διαχειρίζονται ή κατέχουν και λειτουργούν εγκαταστάσεις, στις οποίες γίνεται χρήση ιαματικών φυσικών πόρων χωρίς να είναι εφοδιασμένες με το ειδικό σήμα λειτουργίας του Ε.Ο.Τ., επιβάλλεται πρόστιμο και σφράγιση της εγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 19.

4. Άδειες λειτουργίας που έχουν χορηγηθεί σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις εξακολουθούν να ισχύουν για όσο χρόνο προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

5. Αιτήσεις για ανανέωση υφιστάμενων αδειών ή για χορήγηση άδειας επέκτασης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενων εγκαταστάσεων, οι οποίες υποβάλλονται μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται σε εκτέλεση αυτού.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Διεύρυνση σύνθεσης Εθνικού Συμβουλίου Τουρισμού
Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Τουρισμού της παραγράφου 5 του άρθρου 24 του ν. 2636/1998 δεν μπορεί να υπερβαίνουν τα σαράντα (40).»

Άρθρο 25

1. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και τη στελέχωση των Υπηρεσιών του συνιστώνται:

α. Σαράντα έξι (46) νέες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, οι οποίες κατανέμονται κατά κατηγορία και κλάδο ως εξής:

Α/Α ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ/ΚΛΑΔΟΙ ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ
ΘΕΣΕΙΣ

1. ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ–ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ 8

2. ΠΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ 3

3. ΤΕ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ 3

4. ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ 30

5. ΥΕ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ 2

Οι παραπάνω συνιστώμενες θέσεις προστίθενται κατά κατηγορία και κλάδο όπου υφίστανται στις αντίστοιχες οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού της παρ. 4 του άρθρου 16 του π.δ. 149/2005 (ΦΕΚ 211 Α').

β. Δύο (2) θέσεις ελεγκτών ιατρών, ειδικότητας παθολόγου ή γενικής ιατρικής σύμφωνα με το άρθρο 60 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α').

2. Τα απαιτούμενα προσόντα, η διαδικασία πρόσληψης, η χρονική διάρκεια της σύμβασης, όπου απαιτείται, και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την πρόσληψη του προσωπικού των περιπτώσεων α', γ' και δ' της παραγράφου 7 του άρθρου 16 του π.δ. 149/2005 (ΦΕΚ 211 Α') καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι αποδοχές των προσλαμβανομένων για την κάλυψη των θέσεων των παραπάνω περιπτώσεων γ' και δ' της παρ. 7 του άρθρου 16 του π.δ. 149/2005 (ΦΕΚ 211 Α') καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης σε ποσά που δεν υπερβαίνουν τις αποδοχές των προϊσταμένων των Διευθύνσεων του Υπουργείου και αυτές των ειδικών συνεργατών του γραφείου του Υπουργού αντίστοιχα.

3. Η προθεσμία της περίπτωσης στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι την 31.12.2006.

4. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης δύνανται να συνιστώνται επιτροπές για την κατάρτιση και επεξεργασία σχεδίων νόμων, κανονιστικών προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων, καθώς και για τον καθορισμό προδιαγραφών τουριστικών προϊόντων και εγκαταστάσεων. Η αμοιβή των μελών των ως άνω επιτροπών και των γραμματέων τους καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης.

Άρθρο 26

Απαλλαγή του Ελληνικού Δημοσίου από κρατήσεις ή εισφορές και μείωση δικαιωμάτων συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων

1. Το Δημόσιο απαλλάσσεται από οποιαδήποτε κράτηση, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ οποιουδήποτε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικού οργανισμού ή οποιουδήποτε τρίτου, για συμβάσεις, εμπράγματα ή ενοχικές, που καταρτίζει με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό έγγραφο, για δημιουργία τουριστικών λιμένων, σύμφωνα

με τα άρθρα 29 και επόμενα του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α'). Τα δικαιώματα και οι αμοιβές των συμβολαιογράφων και υποθηκοφυλάκων για τις συμβάσεις αυτές και κάθε άλλη προς πραγμάτωση αυτών πράξη περιορίζονται στο δέκα τοις εκατό (10%) των προβλεπομένων.

2. Τυχόν οφειλόμενα από το Δημόσιο δικαιώματα, εισφορές, κρατήσεις ή αμοιβές προς Ν.Π.Δ.Δ. για συμβάσεις που καταρτίστηκαν μετά την έναρξη ισχύος του ν. 2160/1993 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος απασβέννυνται, τυχόν δε καταβληθέντα δεν αναζητούνται.

Άρθρο 27

Τουριστικά τρένα

1. Η παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 2636/1998 (ΦΕΚ 198 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουριστικής Ανάπτυξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών εξειδικεύονται τα κριτήρια προσδιορισμού των γεωγραφικών περιοχών κυκλοφορίας, οι προϋποθέσεις θέσης σε κυκλοφορία του τουριστικού τρένου, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ταξινόμησης, οι όροι λειτουργίας των τουριστικών τρένων, η επιβολή διοικητικών κυρώσεων για παράβαση των όρων αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.»

2. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του ν. 2636/1998 (ΦΕΚ 198 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «γ) του άρθρου 13 του ν. 2446/1996 (ΦΕΚ 276 Α').»

Άρθρο 28

Η διάταξη της παραγράφου 32 του άρθρου 10 του ν. 3207/2003 (ΦΕΚ 302 Α') τροποποιείται ως εξής:

«32. Μόνιμοι αρχαιολόγοι του Υπουργείου Πολιτισμού επιτρέπεται να πραγματοποιούν ξεναγήσεις χωρίς αμοιβή κατόπιν αδείας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε επίσημους προσκεκλημένους και αντιπροσωπείες που επισκέπτονται τη χώρα στο πλαίσιο διεθνών σχέσεων. Ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία επιτρέπεται να γίνονται και από τον εκπαιδευτικό που συνοδεύει τους φοιτητές, σπουδαστές και μαθητές σχολείων.»

Άρθρο 29

Εκμισθώσεις ακινήτων της Εκκλησίας

Στην παράγραφο 17 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 39 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α'), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι παραπάνω διατάξεις του πρώτου και του τρίτου εδαφίου της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για μακροχρόνιες μισθώσεις για τουριστικούς σκοπούς ακινήτων της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης, των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου, των Ιερών Μονών και λοιπών Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου των παραπάνω, των Ιερών Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Κρήτης, των Ιερών Μονών του Αγίου Όρους, των Πατριαρχικών Μονών στη Θεσσαλονίκη, στη Χαλκιδική και στην Πάτμο.»

Άρθρο 30

Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 1 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') προστίθεται διάταξη ως ακολούθως:

«Διαφημιστικά προγράμματα και γενικά ενέργειες, που αφορούν την τουριστική προβολή και διαφήμιση της χώρας ή περιοχών αυτής στο εσωτερικό και εξωτερικό, ιδίως με συμμετοχή σε εκθέσεις, ή διαφημίσεις σε μέσα μαζικής ενημέρωσης ή καταχωρήσεις σε έντυπα ή εκδόσεις τους ως και με οποιονδήποτε άλλον τρόπο και τα οποία καταρτίζονται ή υλοποιούνται από οποιονδήποτε φορέα του Δημοσίου, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και

γενικά του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως κάθε φορά αυτός προσδιορίζεται, ανεξάρτητα αν εκτελούνται με χρηματοδότηση από πόρους εθνικούς ή ευρωπαϊκούς ή ίδιους πόρους του φορέα υλοποίησής τους, πρέπει να τελούν σε πλήρη εναρμόνιση προς το γενικό σχεδιασμό και την εξυπηρέτηση των στόχων του προγράμματος τουριστικής προβολής της χώρας ή των περιοχών αυτής, που καταρτίζει το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού. Για την υλοποίηση των παραπάνω προγραμμάτων και ενεργειών απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης.»

Άρθρο 31

Ρυθμίσεις για τα όργανα διοίκησης του Ε.Ο.Τ.

1. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α΄) προστίθενται στοιχεία (ε), (στ) και (ζ) ως εξής:

«ε) Αποφασίζει για την άσκηση αγωγών ή κάθε άλλου ένδικου βοηθήματος, καθώς επίσης και για την άσκηση τακτικών και εκτάκτων ενδίκων μέσων και παρέχει στους δικηγόρους του Ε.Ο.Τ. με έμμισθη εντολή ή σε άλλους δικηγόρους τη δικαστική πληρεξουσιότητα για την άσκηση αυτών.

στ) Εισηγείται στο _Σ. την αποδοχή των δικαστικών αποφάσεων, καθώς και την παραιτήση από ένδικα μέσα.

ζ) Οι ως άνω υπό στοιχεία (ε) και (στ) περιγραφόμενες αρμοδιότητες δεν ισχύουν όταν πρόκειται για αμοιβές, αποζημιώσεις ή κάθε είδους παροχές που αναφέρονται στους υπαλλήλους και δικηγόρους του Οργανισμού.»

2. Μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α΄) προστίθενται παράγραφοι 5Α και 5Β ως εξής:

«5Α. Ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας του Ε.Ο.Τ. με αποφάσεις τους, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να μεταβιβάζουν συγκεκριμένες αρμοδιότητές τους σε προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων και σε προϊσταμένους Διευθύνσεων. Επίσης μπορούν να παρέχουν στους ως άνω εξουσιοδότηση υπογραφής με εντολή τους, με απόφασή τους που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5Β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται οι αποδοχές του Προέδρου και οι αποζημιώσεις των λοιπών μελών και του γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου του Ε.Ο.Τ.»

Άρθρο 32

Ρυθμίσεις για τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του Ε.Ο.Τ.

1. Μετά την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α΄) προστίθεται παράγραφος 6Α, η οποία έχει ως εξής:

«6Α. α) Όπου στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 και στο άρθρο 16 του π.δ. 313/2001 αναφέρεται ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, νοείται ο Γενικός Γραμματέας του Ε.Ο.Τ..

β) Οι αποφάσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού (Π.Υ.Τ.), όπως έγκριση σχεδίων, χορήγηση, ανάκληση ή αφαίρεση του ειδικού σήματος λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων, καθώς επίσης και η σφράγιση αυτών, όπου προβλέπεται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και οι εντολές ελέγχου, εκδίδονται από τον προϊστάμενο της οικείας Π.Υ.Τ.. Όπου κατά τις κείμενες διατάξεις προβλέπεται η επιβολή διοικητικής κύρωσης σε τουριστικές επιχειρήσεις από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του Ε.Ο.Τ., αυτές επιβάλλονται με

απόφαση του προϊσταμένου της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του Ε.Ο.Τ.. Επί επιβολής διοικητικού προστίμου, αυτό βεβαιώνεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή της έδρας του υπόχρεου της παράβασης και εισπράττεται για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα περί Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Ε.). Προ της επιβολής οποιασδήποτε διοικητικής κύρωσης καλείται ο υπόχρεος να δώσει εξηγήσεις και σχετικές διευκρινίσεις, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 13 του άρθρου 4 του ν. 2160/1993.

γ) Εκκρεμείς διαδικασίες από την άσκηση προσφυγών στις επιτροπές προσφυγών των Περιφερειών που προβλέπονται στο άρθρο 14 του π.δ. 313/2001 περαιώνονται από την πενταμελή Επιτροπή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

2. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ως άνω προσφυγή υποβάλλεται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής της διοικητικής κύρωσης και αναστέλλει την εκτέλεση αυτής, μέχρι την έκδοση της σχετικής αποφάσεως, της Επιτροπής υποχρεουμένης να εκδώσει αυτήν εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της προσφυγής.»

3. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ισχύουν τα εξής:

α) Από τους πόρους που ορίζονται στο άρθρο 17 του π.δ. 313/2001 (ΦΕΚ 211 Α') ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) μεταφέρεται από το Ελληνικό Δημόσιο στον Προϋπολογισμό του Ε.Ο.Τ.. Τα παράβολα που προβλέπονται στα παραρτήματα Α', Β' και Γ' του π.δ. 43/2002 (ΦΕΚ 43 Α') μεταφέρονται από το Ελληνικό Δημόσιο και εισπράττονται ως πόροι υπέρ Ε.Ο.Τ.. Η παράγραφος 4 του άρθρου 41 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α') καταργείται.

β) Οι προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 393/1976 (ΦΕΚ 19 Α') εγγυήσεις των Τουριστικών Γραφείων, για τη χορήγηση του ειδικού σήματος λειτουργίας, εκδίδονται στο εξής με δικαιούχο της εγγύησης τον Ε.Ο.Τ.. Οι ανωτέρω εγγυήσεις δίδονται από τα Τουριστικά Γραφεία (Γενικού και Εσωτερικού Τουρισμού) είτε με ομολογίες κατατιθέμενες στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με δικαιούχο τον Ε.Ο.Τ. είτε με εγγυητική επιστολή πενταετούς ισχύος, αναγνωρισμένης τράπεζας στην Ελλάδα (άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 393/1976) με δικαιούχο της εγγύησης τον Ε.Ο.Τ.. Οι ανωτέρω εγγυήσεις καταπίπτουν με απόφαση του προϊσταμένου της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού Ε.Ο.Τ., υπέρ του Ε.Ο.Τ. μεν, προς κάλυψη των επιβαλλόμενων από τον Ε.Ο.Τ. διοικητικών προστίμων, υπέρ τρίτων δε, προς κάλυψη ολικά ή μερικά απαιτήσεων των δικαιούχων τρίτων από συναλλαγές του Τουριστικού Γραφείου (περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 7 του άρθρου 5 του ν. 393/1976).

γ) Οι παρασχεθείσες μέχρι την κατάργηση των Υπηρεσιών Τουρισμού των Περιφερειών εγγυήσεις, με δικαιούχο της εγγύησης του άρθρου 5 του ν. 393/1976 το Ελληνικό Δημόσιο ή την Περιφέρεια, λογίζονται ως εγγυήσεις με δικαιούχο της εγγύησης τον Ε.Ο.Τ. και καταπίπτουν υπέρ αυτού. Καταπτώσεις εγγυήσεων, που τυχόν έχουν γίνει υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου μέχρι τη σύσταση των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του Ε.Ο.Τ., εφόσον μέχρι την ισχύ του παρόντος άρθρου δεν έχει περαιωθεί η διαδικασία απόδοσης

στους δικαιούχους του προϊόντος της κατάπτωσης, λογίζονται ότι καταπίπτουν υπέρ του Ε.Ο.Τ. και τα τυχόν ποσά που έχουν αποδοθεί από τον εγγυητή στο Δημόσιο ή στην Περιφέρεια αποδίδονται με ευθύνη και μέριμνα των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών επί αποδείξει στην οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού (Π.Υ.Τ.) του Ε.Ο.Τ., η οποία συνεχίζει τη σχετική διαδικασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 393/1976, όπως εκάστοτε ισχύουν.

δ) Οι προβλεπόμενες, από την παρ. 7η, άρθρο 1 της κ.ν.α. 514170/95 (ΦΕΚ 386 Β') και την παρ. 6α του άρθρου μόνου της απόφασης 523060/95 του Γενικού Γραμματέα Ε.Ο.Τ. (ΦΕΚ 603 Β'), εγγυήσεις για το ειδικό σήμα λειτουργίας σε επιχειρήσεις εκμίσθωσης αυτοκινήτων Ι.Χ. άνευ οδηγού και σε Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.) εκδίδονται με δικαιούχο τον Ε.Ο.Τ.. Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων β' και γ' του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις εγγυήσεις αυτές.

ε) Τα Γραφεία Υποστήριξης Τουρισμού ασκούν και κάθε άλλη αρμοδιότητα που τους ανατίθεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ε.Ο.Τ..

στ) Η υπεράσπιση των δικαστικών και εξώδικων υποθέσεων του Ε.Ο.Τ. μπορεί να ανατίθεται και σε δικηγόρους των οικείων Πρωτοδικείων, που ορίζονται ως πληρεξούσιοι δικηγόροι του Οργανισμού, ύστερα από εισήγηση, κατά περίπτωση, του προϊσταμένου της οικείας Π.Υ.Τ. ή του προϊσταμένου της αρμόδιας Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας. Η αμοιβή των δικηγόρων για τις δικαστικές υποθέσεις ορίζεται ίση με το ελάχιστο ποσό που προβλέπεται για τις προεισπράξεις, όπως εκάστοτε ορίζονται, ενώ για τις εξώδικες υποθέσεις καθορίζεται με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων, που ισχύουν για τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Δημοσίου.

ζ) Ο Ε.Ο.Τ. με τα αρμόδια όργανά του έχει τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Τουρισμού (Π.Υ.Τ.), καθώς και τη διοικητική οργάνωση αυτών, όπως της στελέχωσής τους, του προσωπικού τους, της στέγασής τους, της υλικοτεχνικής υποδομής τους, της νομικής και δικαστικής συνδρομής τους, της εύρυθμης λειτουργίας τους. Συνιστάται στον Ε.Ο.Τ. Διεύθυνση Συντονισμού Περιφερειακών Υπηρεσιών, με αρμοδιότητες που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης.

η) Κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουριστικής Ανάπτυξης και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιτρέπεται η μετάταξη ή μεταφορά στον Ε.Ο.Τ. και με την ίδια σχέση εργασίας των μονίμων ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπαλλήλων των Περιφερειών, που υπηρετούσαν στις διευθύνσεις Τουρισμού των Περιφερειών κατά το χρόνο κατάργησης αυτών με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 6α του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α'). Η μετάταξη γίνεται ύστερα από αίτηση των υπαλλήλων, που υποβάλλεται εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, σε κενές οργανικές θέσεις της ίδιας κατηγορίας και κλάδου του Ε.Ο.Τ. με τον ίδιο βαθμό και το ίδιο μισθολογικό κλιμάκιο. Το προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου μεταφέρεται ύστερα από αίτηση των υπαλλήλων, που υποβάλλεται εντός εξαμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, σε αντίστοιχες κενές θέσεις ιδιωτικού δικαίου και, αν δεν υπάρχουν, σε συνιστώμενες προσωποπαγείς θέσεις – οι οποίες καταργούνται με την με οποιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του υπαλλήλου – με δέσμευση ισάριθμων κενών θέσεων μόνιμου προσωπικού

και σε ειδικότητες αντίστοιχες με τους κλάδους του μόνιμου προσωπικού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τουριστικής Ανάπτυξης είναι δυνατόν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες αναγκαίες για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 33

Ρύθμιση θεμάτων Κεντρικής Υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ.

1. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Υποβάλλει προτάσεις στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης για τη χάραξη τουριστικής πολιτικής στα θέματα αρμοδιότητάς του και την εφαρμόζει μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

Για το σκοπό αυτόν ο Ε.Ο.Τ. ερευνά την τουριστική αγορά, μελετά την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού, συντάσσει μελέτες για θέματα της αρμοδιότητάς του και καταρτίζει τα προγράμματα διαφήμισης, δημοσιών σχέσεων και τουριστικών εκδηλώσεων, καθώς και προγράμματα συμπαρογωγής και συνδιαφήμισης, διαφήμισης στην αλλοδαπή και ημεδαπή από κοινού με οργανισμούς, επιμελητήρια και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της αλλοδαπής ή ημεδαπής στο εξωτερικό και το εσωτερικό.»

2. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α'), προστίθεται παράγραφος 1Α, η οποία έχει ως εξής:

«1Α. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να συσταθεί στην Κεντρική Υπηρεσία του Ε.Ο.Τ. _διεύθυνης Επιθεώρησης και να καθορισθούν οι αρμοδιότητές της.»

3. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 13 του ν. 2636/1998 (ΦΕΚ 198 Α'), όπως αυτό αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 9 του ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α'), προστίθεται παράγραφος 4Α, η οποία έχει ως εξής:

«4Α. Στα περιουσιακά στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνονται και ακίνητα ιδιοκτησίας του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, δομημένα ή μη, τα οποία κρίνονται με απόφαση των αρμόδιων οργάνων του Ε.Ο.Τ. απαραίτητα για τη στέγαση των ανά την Ελλάδα υπηρεσιών του ή των θυγατρικών του εταιρειών. Η διοίκηση και διαχείριση των ακινήτων αυτών περιέρχεται αυτοδικαίως στον Ε.Ο.Τ. από την έκδοση της παραπάνω απόφασης των αρμόδιων οργάνων.

Τα ως άνω ακίνητα δύναται να ανοικοδομούνται από τον Ε.Ο.Τ. δι' αυτεπιστασίας ή να ανατίθενται προς ανοικοδόμηση σε εργολήπτες με το σύστημα της αντιπαροχής.

Η ανάθεση γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 6 του Κανονισμού αγοράς, ανταλλαγής και πώλησης ακινήτων κ.λπ. του Ε.Ο.Τ., ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 5458/Ι/ της 30ής Ιανουαρίου/9ης Φεβρουαρίου 1963 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 50 Β' και ΦΕΚ 134 Β').»

4. Το ειδικό επίδομα του άρθρου 15 του ν. 3016/2002 (ΦΕΚ 110 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει για το προσωπικό του Ε.Ο.Τ., καταβάλλεται και στο μετακλητό, καθώς και στο με έμμισθη εντολή προσωπικό, που υπηρετεί στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), ανάλογα με την κατηγορία του, εφόσον το ανωτέρω προσωπικό μισθοδοτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Α' Μέρους του ν. 3205/2003.

Άρθρο 34

Χορήγηση ειδικού σήματος λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων

Το ειδικό σήμα λειτουργίας των τουριστικών καταλυ-

μάτων χορηγείται εφάπαξ. Για τη χορήγησή του από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ε.Ο.Τ., απαιτείται:

α. Για όλα τα τουριστικά καταλύματα αίτηση του επιχειρηματία ή του νόμιμου εκπροσώπου σε περίπτωση νομικού προσώπου συνοδευόμενη από τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α.α. Οικοδομική άδεια.

α.β. Πιστοποιητικό πυρασφάλειας που να καλύπτει το σύνολο της εγκατάστασης. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού υποβάλλεται στην οικεία πυροσβεστική υπηρεσία μελέτη πυροπροστασίας, για μεν τα υφιστάμενα κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταλύματα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του π.δ. 71/1988 (ΦΕΚ 32 Α'), για εκείνα δε για τα οποία πρόκειται να εκδοθεί οικοδομική άδεια μετά τη δημοσίευση του παρόντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του π.δ. 71/1988.

α.γ. Έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

α.δ. Βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος του καταλύματος από τη _διεύθυνση Υγιεινής της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή βεβαίωση σύνδεσης με το αποχετευτικό δίκτυο του δήμου από τον οικείο Ο.Τ.Α..

α.ε. Αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου «Β» του φυσικού προσώπου ή του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρείας.

β. Για τα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα και κάμπινγκ επιπλέον:

β.α. Βεβαίωση του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.) περί ενημερότητας των προς αυτό υποχρεώσεων με αναφορά στη νομική μορφή της επιχείρησης.

β.β. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έγκριση διορισμού διευθυντή, όπως αυτά καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 35

Ένταξη των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων με ή

χωρίς οικίσκους στα κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα

1. Η περίπτωση Γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α'), όπως αυτή προστέθηκε με την παρ.

1β του άρθρου 21 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ 199 Α'), καταργείται.

2. Στο τέλος της παραγράφου 1Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α') προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε. Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις με ή χωρίς οικίσκους (ΚΑΜΠΙΝΓΚ).»

3. Με προεδρικό διάταγμα εκδιδόμενο με πρόταση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατάταξης των οργανωμένων τουριστικών κατασκηνώσεων με ή χωρίς οικίσκους σε κατηγορίες αστέρων, καθώς και οι τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές αυτών.

Άρθρο 36

Το άρθρο 20 του ν. 3335/2005 (ΦΕΚ 95 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 20

1. Στις τουριστικές επιχειρήσεις της παραγράφου 1 (Α και Β) του άρθρου 2 του ν. 2160/1993, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1α του άρθρου 21 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ 199 Α'), οι οποίες λειτουργούσαν κατά τη δημοσίευση του παρόντος χωρίς το προβλεπόμενο ειδικό σήμα λειτουργίας, λόγω μη χορηγήσεως, λήξης της ισχύος, ανάκλησης ή αφαίρεσης αυτού για οποιονδήποτε λόγο, δεν επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις ισχύουσες

διατάξεις διοικητικής φύσεως κυρώσεις, αρμοδιότητας Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και Ε.Ο.Τ., μέχρι της παραγωγής των ως άνω επιχειρήσεων στις διατάξεις του π.δ. 43/2002 (ΦΕΚ 43 Α΄) και του π.δ. 337/2000 (ΦΕΚ 281 Α΄) αντίστοιχα και σε κάθε περίπτωση το αργότερο μέχρι την 31.12.2006, υπό την προϋπόθεση ότι οι κατά νόμο υπόχρεοι έχουν υποβάλει ή θα υποβάλουν μέχρι 31 Οκτωβρίου 2006 αίτηση χορήγησης του ειδικού σήματος λειτουργίας, πιστοποιητικό πυρασφάλειας, εφόσον δεν έχει ήδη υποβληθεί, υπεύθυνη δήλωση για τη συνδρομή των προϋποθέσεων των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 2919/2001 (ΦΕΚ 128 Α΄) και αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

2. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου (31.12.2006) δύναται να παραταθεί εφόπαξ μέχρι 31.12.2007.

3. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης δύναται να τροποποιούνται οι λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές που προβλέπονται στα προεδρικά διατάγματα 43/2003 (ΦΕΚ 43 Α΄) και 337/2000 (ΦΕΚ 281 Α΄) για την κατάταξη των τουριστικών καταλυμάτων σε κατηγορίες αστέρων και κλειδιών αντίστοιχα.»

Άρθρο 37

Η Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Ενοικιαζομένων Δωματίων Διαμερισμάτων Ελλάδος με ευθύνη της προμηθεύει εγκαίρως τους επιχειρηματίες του κλάδου, ανεξάρτητα αν είναι εγγεγραμμένα μέλη των τοπικών συλλόγων ή των Ομοσπονδιών της, με τιμοκαταλόγους, εγκεκριμένα έντυπα δήλωσης τιμών, καθώς και κάθε άλλο ενημερωτικό έντυπο που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Οι τιμοκατάλογοι θεωρούνται από τη Συνομοσπονδία ή τις τοπικές Ομοσπονδίες μέλη της Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.Ε.. Για τη διασφάλιση της διαδικασίας, οι τοπικές Ομοσπονδίες υποβάλλουν συγκεντρωτικά στις αρμόδιες Περιφερειακές Υπηρεσίες Τουρισμού του Ε.Ο.Τ. ένα αντίγραφο της δήλωσης τιμών και την πρωτότυπη απόδειξη κατάθεσης των παραβόλων.

Άρθρο 38

Ρυθμίσεις θεμάτων Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Τ.Ε.Κ.)

1. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το διοικητικό Συμβούλιο έχει τριετή θητεία, είναι εννεαμελές και αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, έναν (1) εκπρόσωπο του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, έναν (1) εκπρόσωπο της Ομοσπονδίας των εργαζομένων στον Ο.Τ.Ε.Κ., έναν (1) εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργατών Επισιτισμού και Υπαλλήλων Τουριστικών Επαγγελματιών και τέσσερα (4) μέλη, διορίζεται δε με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού.

Το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος, η Ομοσπονδία των Εργαζομένων στον Ο.Τ.Ε.Κ. και η Π.Ο.Ε.Ε.Υ.Τ.Ε. υποχρεούνται, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη σχετική πρόσκληση του Υπουργού, να υποδείξουν τον εκπρόσωπό τους για το _Σ_. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, ο Υπουργός διορίζει τα τρία (3) αυτά μέλη από υπαλλήλους του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης ή από εποπτευόμενους από αυτό φορείς.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικώς τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα και εκτάκτως όταν το συγκαλέσει ο Πρόεδρος ή το ζητήσουν εγγράφως τέσσερα

(4) τουλάχιστον μέλη του. Στο αίτημα των μελών αυτών για την έκτακτη σύγκληση του Δ.Σ. πρέπει να αναγράφονται και τα προτεινόμενα προς συζήτηση θέματα. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. μπορούν να συμμετέχουν, μετά από πρόσκληση του Προέδρου ή απόφαση του Δ.Σ., οι προϊστάμενοι των διευθύνσεων ή οι αναπληρωτές τους, ως εισηγητές των θεμάτων της αρμοδιότητάς τους.

Με απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. ορίζεται ο Γραμματέας του Συμβουλίου με τον αναπληρωτή του, από τους υπαλλήλους που υπηρετούν στον Ο.Τ.Ε.Κ..

Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο κενωθεί, προ της λήξεως της θητείας, θέση μέλους του Δ.Σ., συμπεριλαμβανομένων των Προέδρου και Αντιπροέδρου, η θέση αυτή πληρούται με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης για το εναπομένον της τριετούς θητείας χρονικό διάστημα.

Μετά τη λήξη της θητείας του Δ.Σ., αυτό εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι το διορισμό του νέου Δ.Σ.»

2. Η περίπτωση 1.14 της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3105/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1.14. Αποφασίζει για τη διενέργεια προμηθειών, μισθώσεων, μελετών και την εκτέλεση έργων, καθώς και για κάθε άλλη δαπάνη, όπως ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του ν. 3105/2003 καταργείται.

Άρθρο 39

Ρύθμιση θεμάτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) του Ο.Τ.Ε.Κ.

Στο άρθρο 24 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α') προστίθενται οι παρακάτω παράγραφοι 6 και 7 ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζεται το ύψος των διδάκτρων και λοιπών δικαιωμάτων των Ι.Ε.Κ. υπέρ Ο.Τ.Ε.Κ., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.).

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται κατόπιν προτάσεως του _διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Τ.Ε.Κ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και κανονισμού κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. όπως:

α) Η μετατροπή, η συγχώνευση και κατάργηση ειδικοτήτων.

β) Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των εκπαιδευτών των Ι.Ε.Κ..

γ) Ο κανονισμός κατάρτισης των Ι.Ε.Κ. του Ο.Τ.Ε.Κ., ο οποίος θα περιλαμβάνει τη διάρκεια του έτους κατάρτισης, την έναρξη και τη λήξη των εκπαιδευτικών εξαμήνων και της πρακτικής άσκησης, τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εγγραφών, μετεγγραφών, φοίτησης και εξετάσεων και τον τρόπο καταβολής των διδάκτρων.

δ) Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των εκπαιδευομένων των Ι.Ε.Κ..

ε) Κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία των Ι.Ε.Κ.»

Άρθρο 40

Κάλυψη εξόδων εκπαιδευτικών εκδρομών του Ο.Τ.Ε.Κ. Η παρ. 13 του άρθρου 8 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής

των σπουδαστών των Σχολών Ξεναγών και των Ι.Ε.Κ. του Ο.Τ.Ε.Κ. για την πραγματοποίηση υποχρεωτικών εκδρομών – πρακτική άσκηση – εσωτερικού ή εξωτερικού, βαρύνουν τον Ο.Τ.Ε.Κ. ή και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε. που υλοποιεί ο Οργανισμός. Τα ποσά που προβλέπονται για κάθε κατηγορία εξόδων καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. του Οργανισμού, μη δυνάμενα να υπερβούν τα όρια που ορίζονται με τις διατάξεις των άρθρων 4, 8 και 9 του ν. 2685/1999 (ΦΕΚ 35 Α΄) της κατηγορίας ΙV των δημοσίων υπαλλήλων. Οι μετακινήσεις των σπουδαστών θα πραγματοποιούνται οδικώς, σιδηροδρομικώς, ακτοπλοϊκώς ή με μισθωμένα οχήματα δημόσιας χρήσης (πούλμαν). Κατ' εξαίρεση και μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. του Ο.Τ.Ε.Κ. επιτρέπεται η αεροπορική μετακίνηση. Η παρούσα ρύθμιση ισχύει από την έναρξη του Εκπαιδευτικού Προγράμματος 2003–2006.»

Άρθρο 41

Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α΄) προστίθεται νέο εδάφιο ως ακολούθως:

«Με κοινή απόφαση του εποπτεύοντος Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ./Ο.Τ.Ε.Κ. καθορίζεται η αμοιβή των μελών, του γραμματέα και βοηθού γραμματέα του ειδικού εκλεκτορικού σώματος.»

Άρθρο 42

Πρόσβαση αποφοίτων Ανωτέρων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Τ.Ε.)

στα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.)

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κατάταξη των αποφοίτων των Α.Σ.Τ.Ε. σε εξαμήνο των τμημάτων Τουριστικών Επιχειρήσεων των Τ.Ε.Ι. της χώρας, μετά από αξιολόγηση από τα οικεία τμήματα και με δυνατότητα απαλλαγής από την πρακτική άσκηση.

Άρθρο 43

Το ειδικό επίδομα του άρθρου 15 του ν. 3016/2002 (ΦΕΚ 110 Α΄) καταβάλλεται στο μόνιμο και στο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου διοικητικό προσωπικό του Ο.Τ.Ε.Κ., καθώς και στους υπηρετούντες στον Ο.Τ.Ε.Κ. με έμμισθη εντολή.

Άρθρο 44

Διατάξεις που αφορούν το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.)

1. Οι καθυστερούμενες, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, εισφορές προς το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, μαζί με τις πρόσθετες επιβαρύνσεις, εξοφλούνται ως εξής: α) είτε εφάπαξ με έκπτωση σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) επί των πρόσθετων επιβαρύνσεων, β) είτε σε σαράντα (40) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, με έκπτωση σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί των πρόσθετων επιβαρύνσεων. Το ποσό της κάθε δόσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των διακοσίων (200) ευρώ. Για την υπαγωγή στη ρύθμιση αυτή, υποβάλλεται αίτηση μέχρι το τέλος του τρίτου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

2. Όσοι επιλέξουν τη ρύθμιση της οφειλής εφάπαξ πρέπει να καταβάλουν το σύνολο της οφειλής τους μέχρι το τέλος του τρίτου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Όσοι επιλέξουν την καταβολή της οφειλής σε δόσεις πρέπει να καταβάλουν την πρώτη δόση εντός τριμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και προκαταβολή δέκα τοις εκατό (10%) επί της κεφαλαιοποιούμενης συνολικής οφειλής. Σε περίπτω-

ση εκπρόθεσμης καταβολής δόσης, το συνολικό ποσό αυτής, όπως έχει διαμορφωθεί μετά την κεφαλαιοποίηση, προσυξάνεται με τις προβλεπόμενες κάθε φορά επιβαρύνσεις. Για την καταβολή της κάθε δόσης απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εξόφληση των τρεχουσών εισφορών. Η μη καταβολή της εφάπαξ οφειλής μέσα στην ανωτέρω οριζόμενη προθεσμία ή η μη καταβολή έξι (6) δόσεων συνολικά, καθώς και η μη καταβολή των τρεχουσών εισφορών, συνεπάγεται την απώλεια του παρεχόμενου με το άρθρο αυτό δικαιώματος ρύθμισης και η εξόφληση διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις ήδη υπάρχουσες σχετικές διατάξεις.

3. Οι υπέρ του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος τρέχουσες εισφορές κάθε ημερολογιακού έτους των μελών του, οι αναφερόμενες στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν.δ. 3430/1955 (ΦΕΚ 307 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 881/1979 (ΦΕΚ 58 Α'), πληρώνονται απόκως μέχρι 31 _Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 881/1979 (ΦΕΚ 58 Α') αντικαθίσταται ως εξής: «2. Από 1.1.2005 το ελάχιστο όριο εισφοράς για κάθε τάξη ξενοδοχείων κ.λπ., όπως αυτή καθορίζεται ανωτέρω, δεν μπορεί να αντιστοιχεί σε αριθμό κλινών μικρότερο των τριάντα (30).»

Άρθρο 45

1. Το Ξ.Ε.Ε. εγκρίνει τους διακριτικούς τίτλους των κύριων τουριστικών καταλυμάτων, τη μετάφρασή τους, τη μεταβίβαση των τίτλων αυτών και με βάση τις κατηγορίες στο τηρούμενο βιβλίο τίτλων, εκδίδει τη βεβαίωση για τον έχοντα επικρατέστερα δικαιώματα επί του τίτλου.

2. Οι τουριστικές επιχειρήσεις της παραγράφου 1Α του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 υποχρεούνται να γνωστοποιούν τις τιμές στο Ξ.Ε.Ε., το οποίο τις θεωρεί και επιμελείται των διαδικασιών εκτύπωσης, αποστολής και θεώρησης των υπεύθυνων δηλώσεων, των τιμοκαταλόγων και των πινακίδων τιμών.

Άρθρο 46

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης και μετά από γνώμη του _Σ του Ξ.Ε.Ε., εγκρίνεται Κώδικας δεοντολογίας του ξενοδοχειακού επαγγέλματος, στον οποίο καθορίζονται και θέματα πειθαρχικού ελέγχου υπό του Ξ.Ε.Ε. επί των μελών του και επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

Άρθρο 47

Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.

1. Η διάταξη του εδαφίου α' της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του ν. 3270/2004 (ΦΕΚ 187 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«9.α. Με απόφαση της _υπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων δύναται να υπάγεται στις διατάξεις του ν. 3049/2002 η διάθεση, συμπεριλαμβανομένης της εκμίσθωσης, ακινήτων και επιχειρηματικών μονάδων του Ε.Ο.Τ., των οποίων τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση ασκεί η «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» (Ε.Τ.Α. Α.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 6 του ν. 2837/2000, για την εκτέλεση έργων τουριστικής ανάπτυξης και τουριστικών υποδομών που κρίνεται ότι συμβάλλουν στην πρόωθηση της τουριστικής ανάπτυξης της χώρας.»

2. Οι εδαφικές εκτάσεις του Δημοσίου στη νήσο Ρόδο του Νομού Δωδεκανήσου, γαιών Αφάντου Ρόδου, με αριθμούς μερίδας Κτηματολογίου: 1081, εμβαδού: 950 τ.μ., 1090, εμβαδού: 2.120 τ.μ. και 1935, εμβαδού 1.140 τ.μ.

και γαιών Καλυθιών, το ½ εξ αδιαιρέτου της με αριθμό μερίδας Κτηματολογίου: 3396, εμβαδού: 2.800 τ.μ., χαρακτηρίζονται Τουριστικά Δημόσια Κτήματα των άρθρων 12α και 12γ του ν.δ. 180/1946 (ΦΕΚ 324 Α'), όπως αυτά προστέθηκαν, δυνάμει του άρθρου 2 του α.ν. 827/1948 (ΦΕΚ 258 Α'). Η διοίκηση και διαχείριση των ως άνω Τουριστικών Δημόσιων Κτημάτων ανατίθενται δια του παρόντος στην «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.», σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 4 του ν. 3139/2003 (ΦΕΚ 100 Α').

3. Η ισχύς της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 49 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α') παρατείνεται από τότε που έληξε, μέχρι την 31.12.2007.

4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 49 του ν. 3220/2004 (ΦΕΚ 15 Α') αντικαθίσταται ως εξής και η ισχύς της, πλην του εδαφίου δ', ανατρέχει στη δημοσίευση του εν λόγω νόμου:

«5.α) Η διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των χερσαίων Συνοριακών Σταθμών Νίκης, Ευζώνων, Δοϊράνης, Προμαχώνα, Ορμενίου, Κήπων, Κακαβιάς και Κρυσταλλοπηγής ανατίθεται στις κατά τόπους αρμόδιες Περιφέρειες. Η διαχείριση κάθε εσόδου από την εκμετάλλευση των παραπάνω Συνοριακών Σταθμών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

β) Η εκτέλεση των κάθε είδους συμβάσεων ή άλλων εν γένει δικαιπρασιών, οι οποίες έχουν συναφθεί από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) ή την Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε. (Ε.Τ.Α. Α.Ε.) με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, σχετικά με τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των Συνοριακών Σταθμών του πρώτου εδαφίου, συνεχίζεται και ολοκληρώνεται από τις κατά τόπους αρμόδιες Περιφέρειες.

Εκκρεμείς δίκες για διαφορές σχετικές με τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των άνω Συνοριακών Σταθμών συνεχίζονται αυτοδικαίως από τις κατά τόπους αρμόδιες Περιφέρειες.

γ) Απαιτήσεις και κάθε άλλο δικαίωμα από σύμβαση του Ε.Ο.Τ. ή της Ε.Τ.Α. Α.Ε. σχετικά με τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των άνω Συνοριακών Σταθμών, ανεξάρτητα από το χρόνο γενέσεως αυτών, εκχωρούνται αυτοδικαίως στις κατά τόπους αρμόδιες Περιφέρειες, οι οποίες συνεχίζουν στο όνομά τους και για λογαριασμό τους τυχόν εκκρεμείς δίκες.

δ) Οι κατά τόπους αρμόδιες Περιφέρειες αποδίδουν ετησίως στην Ε.Τ.Α. Α.Ε. ποσό ίσο με το δέκα τοις εκατό (10%) επί των ακαθαρίστων μισθωμάτων των ακινήτων των υφιστάμενων, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, κτιριακών εγκαταστάσεων και χώρων των Συνοριακών Σταθμών, που η κυριότητά τους ανήκει στον Ε.Ο.Τ.. Το εν λόγω ποσό αποδίδεται εντός τριών (3) μηνών μετά το τέλος κάθε ημερολογιακού έτους.

ε) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται, εντός των αναφερόμενων στο πρώτο εδάφιο Συνοριακών Σταθμών, ο χώρος εγκατάστασης, οι όροι, η αρμοδιότητα κατασκευής, συντήρησης, εποπτείας και μέριμνας, καθώς και οι προδιαγραφές για τη στέγαση και λειτουργία Γραφείων Πληροφοριών του Ε.Ο.Τ.. Κάθε δαπάνη για την εγκατάσταση, κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία των Γραφείων αυτών βαρύνει τον προϋπολογισμό του Ε.Ο.Τ.. Στα γραφεία αυτά μπορούν να αποσπώνται, με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ., υπάλληλοι των οικείων Περιφερειών, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων. Η μισθοδοσία των αποσπασμένων υπαλλήλων βαρύνει το φορέα

προέλευσης.

στ) Τυχόν αξιώσεις του Δημοσίου, των αρμόδιων Περιφερειών, του Ε.Ο.Τ. και της Ε.Τ.Α. Α.Ε., έναντι αλλήλων, δεν αναζητούνται, εξαιρουμένων των δαπανών της Ε.Τ.Α. Α.Ε. για την αισθητική αναβάθμιση των Συνοριακών Σταθμών Ευζώνων, Προμαχώνα, Κήπων, Κακαβιάς και Νίκης, όπως αυτές προκύπτουν από σχετικά στοιχεία ισολογισμών της Ε.Τ.Α. Α.Ε. και οι οποίες συμψηφίζονται με ισόποσα μελλοντικά μερίσματα του Δημοσίου από την Ε.Τ.Α. Α.Ε..

ζ) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Τουριστικής Ανάπτυξης καθορίζονται σε περίπτωση επέκτασης των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων ή ανέγερσης νέων κτιρίων σε χώρους των Συνοριακών Σταθμών, κυριότητας του Ε.Ο.Τ., οι όροι εκμετάλλευσης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.»

5. Η δημόσια εδαφική έκταση στην περιοχή του Αλίμου του νομού Αττικής, εμβαδού 31.500 τ.μ., η οποία απεικονίζεται υπό τα στοιχεία Α,Β,Γ,Δ,Ε,Ζ,Η,Θ,Ι,Κ,Λ,Μ,Α στο θεωρημένο από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού υπ' αριθμ. 283/28.2.2005 τοπογραφικό διάγραμμα της ανώνυμης εταιρείας «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.», υπό κλίμακα: 1:2.000, του οποίου αντίτυπο σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με το νόμο αυτόν, χαρακτηρίζεται Τουριστικό Δημόσιο Κτήμα των άρθρων 12α και 12γ του ν.δ. 180/1946, όπως αυτά προστέθηκαν δυνάμει του άρθρου 2 του α.ν. 827/1948. Η διοίκηση και διαχείριση του ως άνω Τουριστικού Δημοσίου Κτήματος ανατίθεται δια του παρόντος στην «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.», σύμφωνα με την παράγραφο 11 του άρθρου 4 του ν. 3139/2003 (ΦΕΚ 100 Α').

Άρθρο 48

Τουριστικός Λιμένας Φαλήρου

1. Το εδάφιο β' της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Για τη μεταολυμπιακή χρήση του ως άνω τουριστικού λιμένα εγκρίνεται νέο τοπογραφικό διάγραμμα (Αρ. Σχεδίου 337, κλίμακας 1:1.000) της «Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.», όπως αυτό θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και την Τεχνική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, στο οποίο περιγράφεται με τα στοιχεία

Σ6-Σ7-Σ17-Σ18-Σ19-Σ20-Σ21-Σ21'-Σ21''-Σ22-Σ23-Σ24-Σ24'-Σ25'-Σ25-Σ26-Σ27-Σ28-Σ29-Σ29α-Σ30-Σ30α-Σ8

-Σ9-Σ10-Σ11-Σ6 η χερσαία ζώνη του τουριστικού λιμένα και όπου αποτυπώνεται η θέση και διάταξη όλων των κατασκευών της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης αυτού και καθορίζονται νέες οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας. Αντίτυπο του ως άνω τοπογραφικού διαγράμματος σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με το νόμο αυτόν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα κτιριακά και λιμενικά έργα εντός της χερσαίας και θαλάσσιας ζώνης, αντιστοίχως, του τουριστικού λιμένα, όπως εμφανίζονται στο ανωτέρω τοπογραφικό διάγραμμα, λογίζονται στο σύνολό τους νομίμως κατασκευασθέντα.

Η άδεια λειτουργίας του τουριστικού λιμένα θα εκδίδεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 31 παρ. 8 του ν. 2160/1993, επί του ως άνω διαγράμματος.»

2. Στο εδάφιο γ' περίπτωση α' της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 προστίθεται και η χρήση γης: «Ελικοδρόμιο».

3. Το εδάφιο δ' της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ. Μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, η ανα-

βάθμιση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων επιτρέπεται σύμφωνα με τα ισχύοντα στην κείμενη νομοθεσία περί τουριστικών λιμένων, στο πλαίσιο των οριζόμενων στην παρ. 9(γ) του παρόντος άρθρου. Η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται επίσης σύμφωνα με τα ισχύοντα στην κείμενη νομοθεσία περί τουριστικών λιμένων.»

4. Το εδάφιο ε' της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 μετονομάζεται σε εδάφιο στ' και τροποποιείται ως εξής:

«στ. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού ανακαλούνται αυτοδικαίως η 151/12.1.1996 απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Πειραιά «Παραχώρηση κατά χρήση αιγιαλού-παραλίας στην περιοχή του Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας στη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και ΕΦΚ Υπ. Οικονομικών» και η ΤΥΔ/Φ040/577/3496/6.10.1995 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού «Οριστική Παραχώρηση κατά χρήση έκτασης ζώνης αιγιαλού και παραλίας του χώρου του Σ.Ε.Φ. προς τη Γ.Γ.Α.», για τα τμήματα της ζώνης αιγιαλού και παραλίας που θα αποτελούν τη χερσαία ζώνη του τουριστικού λιμένα, όπως καθορίζονται στο πιο πάνω τοπογραφικό διάγραμμα, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πράξη παραχώρησης χρήσης αιγιαλού και παραλίας στην πιο πάνω έκταση, οι δε σχετικές εκτάσεις και τα υφιστάμενα επ' αυτών κτίσματα παραχωρούνται για εκμετάλλευση, για τις χρήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση 9(γ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 9(ε) του παρόντος. Η «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» (πρώην «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.») θα καταβάλει στο Δημόσιο την αξία των εγκαταστάσεων που κατασκευάστηκαν από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στην πιο πάνω έκταση. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται η αξία των εγκαταστάσεων αυτών, η διαδικασία, ο τρόπος καταβολής του ανωτέρω ποσού και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Παραχωρούνται κατά χρήση στο «Ν.Π.Ι. _ Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας»: (α) εδαφική έκταση στο Φαληρικό Δέλτα, εμβαδού 22.000 τ.μ., που απεικονίζεται υπό τα στοιχεία α, β, γ, δ, ε, α στο συνοδεύον την παρούσα ρύθμιση υπ' αριθμ. 270Α/25.2.2005 τοπογραφικό διάγραμμα της «Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» κλίμακας 1: 2.000, θεωρημένο από τον Ε.Ο.Τ., του οποίου αντίτυπο σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με το νόμο αυτόν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και (β) εδαφική έκταση στο Μικρολίμανο του Νομού Πειραιώς συνολικού εμβαδού 9.114 τ.μ., ήτοι εκτάσεις υπ' αρ. 1 εμβαδού 3.351 τ.μ. και υπ' αρ. 2 εμβαδού 5.763 τ.μ. που απεικονίζονται υπό τα στοιχεία α, β, γ, δ, α η πρώτη και υπό τα στοιχεία β, ε, ζ, η, θ, γ, β η δεύτερη στο συνοδεύον την παρούσα ρύθμιση υπ' αριθμ. 339/3.5.2006 τοπογραφικό διάγραμμα της «Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» κλίμακας 1:500, θεωρημένο από τον Ε.Ο.Τ., του οποίου αντίτυπο σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με το νόμο αυτόν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η διοίκηση και διαχείριση των ανωτέρω εκτάσεων είχε ανατεθεί στην «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» δυνάμει της υπ' αρ. 166/5.11.1968 ΠΥΣ σε συνδυασμό με τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ' Συντακτικής Πράξης και των άρθρων 12 έως 23 του ν. 2636/1998, όπως τροποποιήθηκε από τα άρθρα 9 και 10 του ν. 2837/2000 και από το άρθρο 5 του ν. 3270/2004.

Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο παραχωρήσεις κατά χρήση από την «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» στο «Ν.Π.Ι.Δ. Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας» γίνονται για όσο χρόνο η πρώτη έχει τη διοίκηση και διαχείριση αυτών

και αποτελούν τη συνολική αποζημίωση της «Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» προς το «Ν.Π.Ι. _ Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας» αναδρομικά και για όσο χρόνο η πρώτη έχει τη διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση του τουριστικού λιμένα του Σ.Ε.Φ..»

5. Το εδάφιο στ' της παραγράφου 9 του άρθρου 82 του ν. 3057/2002 μετονομάζεται σε εδάφιο ε' και τροποποιείται ως εξής:

«ε. Η διοίκηση, η διαχείριση και η εκμετάλλευση του πιο πάνω τουριστικού λιμένα ανατίθεται στην «Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης Α.Ε.» (πρώην «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.»), στην οποία παραχωρείται το δικαίωμα χρήσης του χώρου και για την εκτέλεση των σχετικών έργων. Η λειτουργία του τουριστικού λιμένα διέπεται από τις κείμενες διατάξεις περί τουριστικών λιμένων.»
Άρθρο 49

Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α'), όπως προστέθηκε με το άρθρο 46 του ν. 3105/2003 (ΦΕΚ 29 Α'), αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση ειδικού κτιρίου, που έχει ανεγερθεί νόμιμα με προγενέστερους όρους δόμησης ή και κατά παρέκκλιση των διατάξεων ως προς το συντελεστή δόμησης ή ως προς την κάλυψη, μετά την αγορά και προσάρτηση στο αρχικό οικοπέδο, αρτίου οικοπέδου για την επέκταση του ειδικού κτιρίου, ο υπολογισμός του συντελεστή δόμησης και της κάλυψης γίνεται χωρίς υπολογισμό του επιπλέον, από τον ισχύοντα κατά το χρόνο της αιτούμενης επέκτασης, συντελεστή δόμησης ή της επιπλέον κάλυψης, που είχαν εγκριθεί κατά παρέκκλιση των διατάξεων ή είχαν εφαρμοστεί σύμφωνα με τους προϊσχύοντες όρους δόμησης.»

Άρθρο 50

Καταργείται το εδάφιο α' της παρ. 2 του άρθρου 1 του από 30.6.1991 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 474 Δ') και τα εδάφια β' και γ' αναριθμούνται σε α' και β' αντίστοιχα.

Άρθρο 51

Στο άρθρο 21 του ν. 1577/1985 (ΦΕΚ 210 Α') προστίθεται παράγραφος 7 ως ακολούθως:

«7. Κατά παρέκκλιση των ισχυόντων όρων δόμησης και με την τήρηση κατά τα λοιπά των διατάξεων του οικοδομικού και κτιριοδομικού κανονισμού, επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης κτιρίων τουριστικών καταλυμάτων εντός σχεδίου ή εντός οικισμού προ του 1923 και η ανάπτυξη σε αυτά δραστηριοτήτων που επιτρέπονται από τις υφιστάμενες για την περιοχή χρήσεις γης, εφόσον:

1) Τα τουριστικά καταλύματα έχουν ανεγερθεί νόμιμα.

2) Έχουν συμπληρώσει διάρκεια μεγαλύτερη των είκοσι (20) ετών, από την ημερομηνία χορήγησης της πρώτης άδειας λειτουργίας.

3) Κατά την τελευταία επταετία δεν έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου.

Η παρέκκλιση δεν συμπεριλαμβάνει τυχόν τμήματα των παραπάνω κτιρίων τα οποία έχουν εξαιρεθεί από την κατεδάφιση για την αρχική τους χρήση.

Οικοδομική άδεια για την αλλαγή χρήσης χορηγείται μετά από:

α) Γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής Αρχιτεκτονικού Ελέγχου (ΕΠ.Α.Ε.).

β) Καταβολή τέλους επανάχρησης του κτιρίου ίσου με το τέσσερα τοις εκατό (4%) της αντικειμενικής αξίας του οικοπέδου υπέρ του οικείου Ο.Τ.Α. α' βαθμού που εισπράττεται κατά τις διατάξεις του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') και διατίθεται αποκλειστικά για την εκτέλεση έργων ανάπλασης και ανάδειξης του φυσικού και δομημένου

περιβάλλοντος στα διοικητικά όρια του Ο.Τ.Α. αυτού. Σε περίπτωση κατεδάφισης του κτιρίου για οποιονδήποτε λόγο, η διάταξη αυτή δεν ισχύει. Τα παραπάνω ισχύουν αναλόγως και για κτίρια τουριστικών καταλυμάτων που έχουν ανεγερθεί εκατέρωθεν της εθνικής οδού Πατρών – Αθηνών – Θεσσαλονίκης – Ευζώνων (ΠΑΘΕ) και απέχουν από τον άξονα αυτής έως 500 μέτρα.»

Άρθρο 52

Η παράγραφος 1 του άρθρου 13 του ν. 1734/1987 (ΦΕΚ 189 Α΄) αναριθμείται σε 1α και προστίθεται εδάφιο β΄ ως εξής:

«β. Επιτρέπεται η κατά χρήση παραχώρηση δημόσιων δασών ή δημόσιων δασικών εκτάσεων, που κρίνονται κατάλληλες για εγκατάσταση μηχανισμών με συρματόσχοινα (σχοινοσιδηρόδρομοι, καλωδιοκίνητοι εναέριοι θάλαμοι και τηλεσκι) και έχουν σκοπό τη μεταφορά προσώπων από τουριστικές επιχειρήσεις, δήμους, οικισμούς ή συγκροτήματα κατοικιών σε περιοχές ή θέσεις ιδιαίτερου αισθητικού ενδιαφέροντος. Η προβλεπόμενη παραχώρηση των ως άνω εκτάσεων γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουριστικής Ανάπτυξης είτε προς τον Ε.Ο.Τ. είτε προς τον οικείο Ο.Τ.Α. είτε προς τους φορείς της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α΄) ύστερα από σχετική περιβαλλοντική αδειοδότηση και σχετική εισήγηση των περιφερειακών υπηρεσιών τουρισμού του Ε.Ο.Τ. και της δασικής υπηρεσίας.

Για τους ίδιους ως άνω σκοπούς και με τις ίδιες προϋποθέσεις επιτρέπεται η χρήση ιδιωτικών δασών ή δασικών εκτάσεων, μετά από προηγούμενη σύμφωνη γνώμη των ιδιοκτητών. Η προβλεπόμενη έγκριση χρήσης χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Τυχόν υφιστάμενες παρόμοιες εγκαταστάσεις συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους υπό τον όρο της, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενός (1) έτους, χορήγησης κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων της παραχώρησης ή έγκρισης χρήσης.»

Άρθρο 53

Το εδάφιο α΄ της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Όποιος παροτρύνει και παρενοχλεί με οποιονδήποτε τρόπο πρόσωπο ή ομάδα προσώπων να δεχθεί ή να αποκρούσει ταξιδιωτική ή μεταφορική υπηρεσία, υπηρεσίες εστίασης ή ψυχαγωγίας ή τουριστικού καταλύματος ή προϊόντα εμπορικού καταστήματος τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον χιλίων (1.000) ευρώ ή και με τις δύο αυτές ποινές.»

Άρθρο 54

Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να προσδιορίζονται και άλλες, πέραν των υπαγομένων στο άρθρο 2 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ 118 Α΄), κατηγορίες επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό τομέα. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ορίζονται οι προϋποθέσεις, οι προδιαγραφές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ίδρυση και λειτουργία αυτών των επιχειρήσεων.

Η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 2 του ν. 2160/1993 καταργείται.

Άρθρο 55

1. Προστίθεται περίπτωση ε΄ στην παράγραφο 13 του άρθρου 1 του ν. 3270/2004, ως εξής:

«ε. Με απόφαση του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης

συνιστάται Γραφείο Υποδοχής Τουριστικών Επενδύσεων, υπαγόμενο απευθείας στον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι αρμοδιότητες, η στελέχωση και η λειτουργία του.»

2. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 26 του άρθρου 19 του ν. 2947/2001 (ΦΕΚ 228 Α') εφαρμόζονται αναλόγως και για το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης για την επίτευξη του έργου υλοποίησης της διεθνούς τουριστικής προβολής της χώρας, των σχετικών διεθνών υποχρεώσεων, του ελέγχου των χωρών υποδοχής, φιλοξενίας και εστίασεως κατά τη διοργάνωση συνεδρίων και άλλων τουριστικών εκδηλώσεων, καθώς και της παροχής πληροφοριών στις πύλες εισόδου της χώρας και στις υπηρεσίες του Υπουργείου.

Άρθρο 56

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν στις επί μέρους διατάξεις του ορίζεται διαφορετικά.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2006

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Π. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ Δ. ΣΙΟΥΦΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ Μ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Δ. ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ΜΠΑΣΙΑΚΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ Γ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Φ. ΠΑΛΛΗ-ΠΕΤΡΑΛΙΑ Μ.-Γ. ΛΙΑΠΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 24 Οκτωβρίου 2006

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑ

[3]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] [Συγγραφέας{Ζήσης Αγγελίδης, Λίνα Τόκα, Νίκος Μακρύς, Τίνα Πεταλά}Ιαματικές Πηγές και Λουτροπόλεις {Ελληνικός Θερμαλισμός}, Σύνδεσμος Δήμων και κοινοτήτων ιαματικών πηγών Ελλάδος Εκδόσεις Ελληνική Θερμαλιστική Εταιρία, Θεσσαλονίκη, 2006]
- [2] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <http://www.e-natural.gr/default/default.asp> από τον Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Βουλής 7, 10562 ΑΘΗΝΑ, τηλ.3339445 (ιαματικές πηγές), 3339438 και 3339441.
Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών Ελλάδος. Πλατεία Αριστοτέλους 6, 54623 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, τηλ.031-422679 & 423883.
Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Ιαματικών Θερμολουτρών. Πιπίνου 18, 11257 ΑΘΗΝΑ, τηλ.8232779 & 8651951]
- [3] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα
:http://www.proslipsis.gr/cmCat_tree.php?cm_catid=322&start=40 N 3498/2006:
Ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού και λοιπές διατάξεις (31/10/06)]
- [4] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα
:<http://www.arthritis.org.gr/products1.php?wh=1&lang=1&theid=1&open1=1&page=1&theid=46&thepid=> Ελληνική Εταιρία Αντιρρευματικού Αγώνα (ΕΛ.Ε.ΑΝ.Α.), 2000]
- [5] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <http://walking-greece.ana-mpa.gr/> από την συγγραφέα Ευρύκλεια Σοφιανού]
- [6] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <http://www.physio.gr/forum.απο> τον συγγραφέα Χαράλαμπος Τιγγινάγκας ημερομηνία 18 Ιουνίου 2006]
- [7] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :
<http://www.iama.gr/ethno/Therm/sarakiwt.html> Ιαματική λουτροθεραπεία – ιατρικές παρατηρήσεις και εφαρμογές DR. Αθανάσιος Α. Σαρακιώτης – ιατρός – ρευματολόγος]
- [8] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
http://users.hol.gr/~chriskir/iamatikes_phges_ellados.htm]
- [9] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα:
http://users.hol.gr/~chriskir/h_therapeutikh_drash_twn_iamatikwn_loutrwn.htm]
- [10] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα
:http://users.hol.gr/~chriskir/therapeutikh_energeia_iamatikwn_nerwn.htm]
- [11][Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :
http://health.eportal.gr/health/enalaktikh/2634oz_200509022634.php3]

- [12] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :http://www.lygeros.org/Interviews/innernet_gr_200503a.htm ημερομηνία 28 Ιουνίου 2004]
- [13] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :<http://www.iama.gr/ethno/Therm/vlasopul.html> Λουτροθεραπεία – ποσιθεραπεία και θεραπευτικές εφαρμογές Ν. Βλασσόπουλος (φαρμακοποιός)]
- [14] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <http://www.iama.gr/ethno/Therm/madelou.html>]
- [15] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :http://reocities.com/Athens/sparta/1650/ta_iamatika_nera_sta_kalyntika.htm]
- [16] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :<http://www.aesthetics.gr/> τα νέα των αισθητικών on line]
- [17] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :http://www.iatronet.gr/article.asp?art_id=561 συγγραφέας Πράσιнос Δημήτρης, Φυσικοθεραπευτής, MSc, MCSP]
- [18] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :<http://www.vita.gr/html/ent/565/ent.6565.asp> συγγραφέας Νίκη Ψάλτη ημερομηνία Ιούνιος 2008]
- [19] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :http://www.laspoloutra.com/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=63]
- [20] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :<http://www.thermalsprings.gr/therapies.php>]
- [21] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα :<http://www.spa-greece.gr/spa-istoria3.htm>]
- [22] [Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα : <http://www.gnto.gr>]
- [23] [Παρουσίαση της εταιρίας IDOLO Athanasiou on spa essentials]
- [24] [Παρουσίαση της εταιρίας PAYOT Krikoni on new treatments]
- [25] [Παρουσίαση του Κυριάκου Πάρπα πρόεδρος του ομίλου CitySpa]